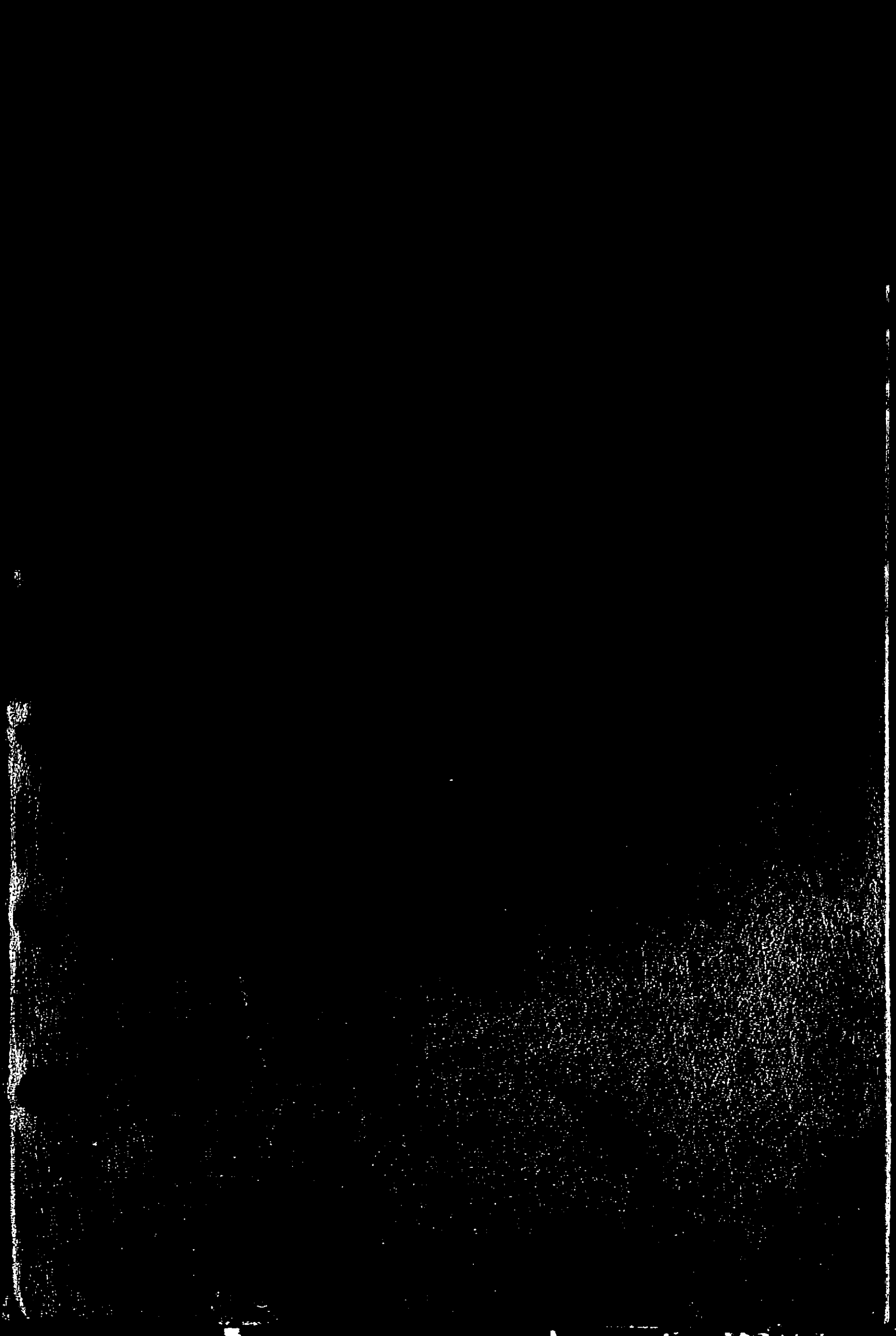
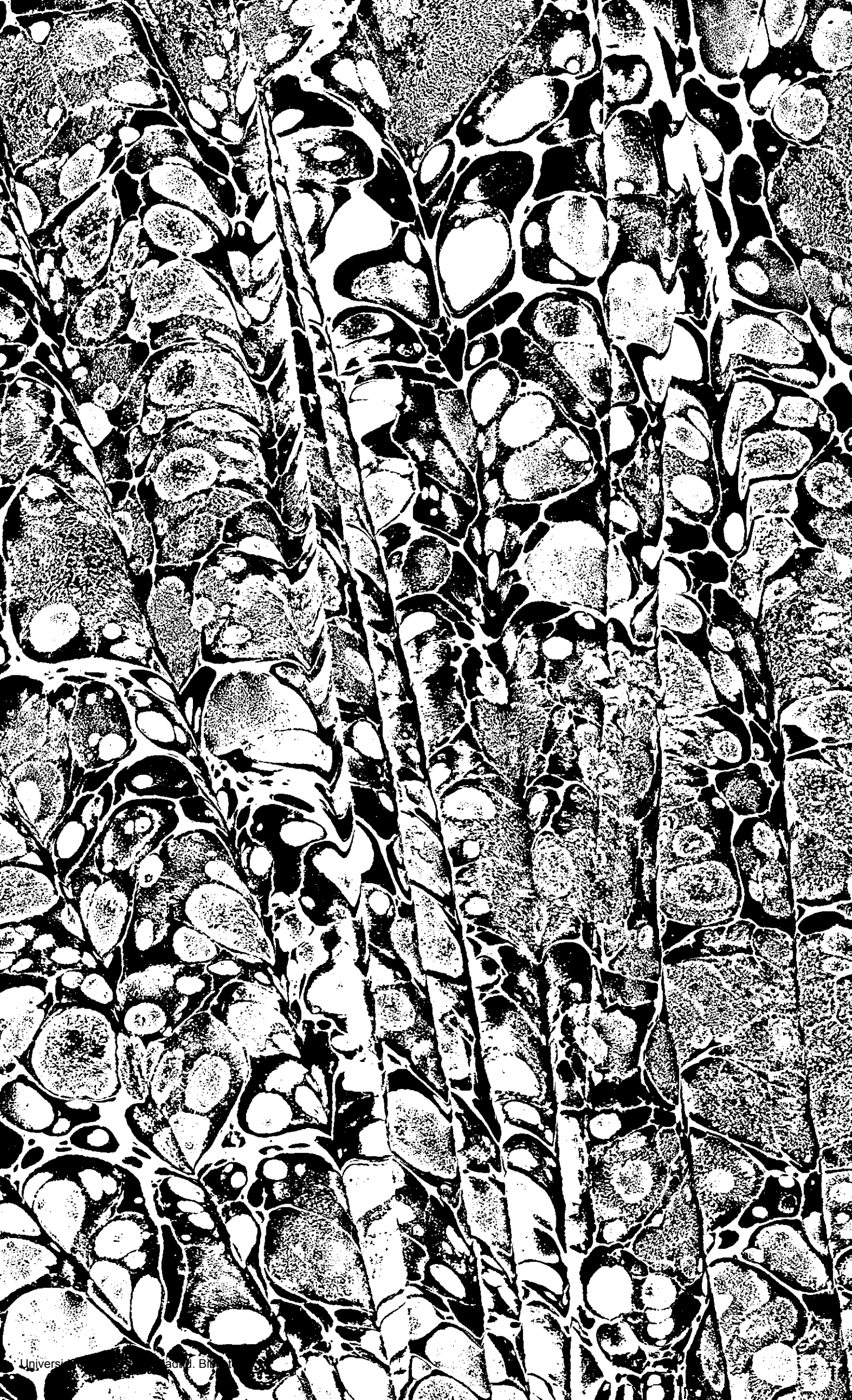

Títm. 155011
C/B: 1222372

A
S
1
2
3

ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ

TOMVS IV.

12.2959.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

I N D E X

LIBRORVM ET TITVLORVM
QVI IN HOC QVARTO TOMO
CONTINENTVR ET EXPLICANTVR.

ΒΙΒΛΙΟΝ κε.

LIBER XXV.

α'. Περὶ ἀγωγῆς τῆς χάρεν ἐνε-
χύρου διδομένης.β'. Περὶ ἐνεχύρου ἐ ὑποθηκῶν καὶ
τῶν συμφώνων αὐτῶν.γ'. Ἐπὶ ποίων αἰπῶν ἐνέχυρα ἢ ὑπο-
θήκαι σιωπηρῶς σιωπᾶσθαι.δ'. Ποῖα ἀντικείμενα εἰς ἐνέχυρον ἢ εἰς
ὑπόθηκας ἀρξέμενα εἰς ἐνέχυρον.ε'. Τίνες δυνάτω τροι εἰς τὰ ἐνέχυρα, ἢ
εἰς τὰς ὑποθήκας ἔρχονται, ἐπεὶ
τῶν οἴκων εἰς τὸν τῶν ἀντικειμένων
δανεισῶν ὑποεισέρχονται.

ς'. Ηνεαρά νγ. κεφ. ε'.

ζ'. Περὶ διὰ ἀντικειμένων ἐνέχυρον καὶ
ὑποθηκῶν.η'. Ποίοις ἔργοις τὸ ἐνέχυρον καὶ ἢ
ὑπόθηκη διαλύεται.I. *DE pigneratitia actio-
ne.* 1II. *De pignoribus et hypothe-
cis, et de pactis eorum.* 31III. *In quibus causis pignus vel
hypotheca tacite contrahi-
tur.* 49IV. *Quæ res pignori vel hypo-
theca data obligari non pos-
sunt.* 53V. *Qui potiores in pignore, vel
hypotheca habeantur, et de
his qui in priorum credito-
rum locum succedunt.* 55VI. *Novella 53. cap. 5.* 69VII. *De distractione pignorum
et hypothecarum.* 70VIII. *Quibus modis pignus vel
hypotheca soluitur.* 83

ΒΙΒΛΙΟΝ κς.

LIBER XXVI.

α'. Περὶ ἐγγυητῶν καὶ μανδατο-
ρῶν.β'. Περὶ τῶν δανεισῶν ἀντικειμένων
χωρὶν κατὰ τῶν ἀντικειμένων
χρεωστῶν, καὶ ἐν δευτέρᾳ τάξει,
Basil. Tom. IV.I. *De fideiussoribus et manda-
toribus.* 91II. *Vt creditores prius conue-
niant reos principales, et se-
cundo loco si hi soluendo non*

a iij

INDEX

sint, mandatores, vel pecunia constituta reos, & fideiussores. 116

III. *De constituta pecunia, & de duobus reis promittendi, deque his qui soluerunt.* 124

IV. *De novatione, siue debiti translatione, & delegatione.* 126

V. *De solutionibus & liberationibus.* ibid.

VI. *De liberatione siue acceptilatione per mutuam interrogationem.* 175

VII. *De pecunia constituta, & Senatusconsulto Velleiano.* 182

ἀπόρον τούτων ὑρεθέντων, καὶ τῶν
μανδατῶρον, ἢ τῶν ἀντιφωνητῶν,
ἢ ἐγγυητῶν.

γ'. Περὶ συστάσεως χρημάτων, καὶ πάλιν
δύο ἐνόχων ἐπερωτημένων καὶ
καταπεμμένων.

δ'. Περὶ ἀναισθησμοῦ ἢ τοῦ μεταθέ-
σεως χρέους, καὶ τῶν παρὰ τῶν χρεώ-
του ἀντιδιδυμένων προσώπων τῶν
δανειστῶν εἰς τὸ ἀπολογεῖσθαι.

ε'. Περὶ καταβολῶν καὶ ἐλδυσσεῶν
χρέους.

ς'. Περὶ ἐλδυσσεῶν ἢ γινώσκων ἀδω-
σεως, διὰ ἀμοιβαίας ἐπρωτήσεως.

ζ'. Περὶ χρέους ἀντιφώνησεως, καὶ
δύματος Βελλεϊανείου.

BIBLION κζ'.

LIBER XXVII.

I. *De litigiosis, siue rebus de qua-
rum dominio disceptatur.* 208

α'. Περὶ πρᾶγματων ὧν ἡ διαποικία
φιλονεικεῖται.

BIBLION κη'.

LIBER XXVIII.

I. *De sponsalibus.* 213

II. *De aris sponsalitiis.* 224

III. *De muneribus sponsali-
tiis.* 229

IV. *De nuptiis.* 239

V. *De nuptiis prohibitis.* 281

VI. *De incestis nuptiis.* 308

VII. *De solutione matrimonij.* 313

VIII. *Soluta matrimonio dos
quemadmodum petatur.* 340

α'. Περὶ μνησείας.

β'. Περὶ δῶρων μνησείας.

γ'. Περὶ δωρεῶν μνησείας.

δ'. Περὶ γάμων, καὶ διαδόσεων
γάμων.

ε'. Περὶ κεκωλυμένων γάμων.

ς'. Περὶ ἀδεμιτογαμιῶν.

ζ'. Περὶ λύσεως γάμων.

η'. Διαλύσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς
καὶ τοῦ τῶν ἱερῶν ἀπαγορεύεται.

LIBRORVM ET TITVLORVM.

- θ'. Εάν ἡ προϋξίσις αὐτοῦ τῆς γα-
μου ἀποδοθῇ, καὶ πάλιν τῇ μητέρι
ταῖς ἡμετέρας προικῶν δίδοναι.
ι'. Περὶ δαπάνης ἐν προγαμνίᾳ.
ια'. Περὶ ἀγωγῆς προγαμνίων ἀ-
φαιρέδεντων.
ιβ'. Περὶ γαμικῶν καρδῶν.
ιγ'. Ὡς ἀπατήσεως οὐσίας τῆς προ-
ικῆς, καὶ δευτέρας, ὡς
τῆς αὐτοῦ δευτερογαμνήσαντος,
προσμετρεῖται πρὸς τὴν πρώτην γυ-
ναῖκα, ἢ εἴτε ἐκ τῆς προτέρας γα-
μου παύσεως, καὶ ὡς εἰ βουληθείσης
τῆς γυναικὸς, ἢ τοῦ τῆς καταγρα-
φῆς ὑπὲρ αὐτῆς πρὸς τὴν προικῆ
δοῦναι τῷ ἀνδρὶ τὰ καταγραφέν-
τα ἀναβάλλεται ὁ ἀνὴρ ὑποδέξα-
σθαι, λυθέντος τῆς γαμου ἀπατεῖ-
σαι αὐτὸν πρὸς αὐτὴν καταγρα-
φῆς. Περὶ προγαμνίου δώρεων. μὴ
ὑποδέξασθαι δὲ τὴν προικῆ, μηδὲ
προγαμνίαν δίδοναι δώρεα.
ιδ'. Περὶ δευτερογαμνίων ἀνδρῶν
καὶ γυναικῶν.
ιε'. Περὶ ἀποκαταστάσεως προικῆς
καὶ πάλιν τῆς προικῆς τῷ
ἐνδεκάτῳ βιβλίῳ, πρὸς τὸν ἀνδρὸς
τελευτῶν.

IX. Si dos constante matri-
monio soluta fuerit, & ne
fideiussores, vel mandato-
res dotium dentur. 415

X. De impensa in re dotali fa-
cta. 416

XI. De actione rerum amota-
rum. 423

XII. De lucris nuptialibus.
442

XIII. Ut cum prior & poste-
rior dos petitur, quod mari-
tus ad secundas nuptias mi-
grarit, praeferatur prior u-
xor, aut liberi ex priore ma-
trimonio procreati. Utque
si uxor, isue qui dotem pro
ea conscripsit, dotem trade-
re voluerit, & maritus mo-
ram in ea accipienda fecerit,
soluto matrimonio nihilo mi-
nus donationem propter nu-
ptias accipiat: & ut dona-
tionem propter nuptias non
praestet per quem factum non
est, quo minus dotem accipe-
ret. 449

XIV. De maribus & feminis
qui secundas nuptias contra-
hant. 454

XV. De restitutione rerum, &
de ea, quae parit undecimo
mense post mortem mariti.
496

BIBΛΙΟΝ

LIBER XXIX.

- α'. Περὶ δικαίου προικῆς, καὶ πρὸς
γαμου δώρεα.
β'. Περὶ ἐπαυξήσεως προικῆς, καὶ

I. De iure dotium, & de dona-
tione propter nuptias. 504

II. De augmento dotis; & do-
a iij

INDEX

nationis ante nuptias, & privilegiis earum. 669

III. *De tempore non numerata dotis.* 678

IV. *Vt donatio propter nuptias specialis sit contractus.* 683

V. *De pactis dotalibus.* 686

VI. *De alienatione fundi dotalis.* 713

VII. *Vt res immobiles donationis propter nuptias, nec pignori obligari, neque omnino a marito alienari, ne consentiente quidem uxore possint, nisi postea ei satisfiat. Hac autem etiam in dote obtineant.* 728

περὶ γάμου δωρεᾶς, καὶ προνομίων αὐτῶν.

γ'. Περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐπὶ τῇ περὶ κἀναργυρίας.

δ'. Ὡςτε πλὴν διὰ τοῦ γάμου δωρεᾶν ἰδικὸν συνάλλαγμα εἶναι.

ε'. Περὶ πακτῶν περὶ γάμου.

ς'. Περὶ ἀγροῦ περὶ κληρονομίας ἐκποίησεως.

ζ'. Περὶ τοῦ τὰ ἀκίνητα τῆς περὶ γάμου δωρεᾶς, μήτε ὑποπίπτειν, μήτε ὅλως ἐκποιεῖσθαι παρὰ τὸν ἀνδρὸς, μήτε συναγούσης τῆς γυναικὸς, πλὴν εἰ μὴ μὲν ταῦτα τὸ ἱκανὸν αὐτῇ γένηται, τὰ αὐτὰ δὲ κερτεῖν καὶ ἐπὶ τῆς περὶ γάμου.

BIBLION Λ.

LIBER XXX.

I. *De donationibus inter virum & uxorem.* 733

α'. Περὶ δωρεῶν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς.

BIBLION ΛΑ.

LIBER XXXI.

I. *De dominis qui durius, nec uti conveniebat, servos suos tractarunt.* 745

II. *De liberis exhibendis.* 747

III. *De ingratiss liberis.* ibid.

IV. *Quibus modis ius potestatis soluitur.* ibid.

V. *De solutione patria potestatis.* 749

IV. *De muliere pregnante.* ibid.

α'. Περὶ διαπομπῶν ἐπαχθῶς, καὶ οὐ περὶ σκόντων, καὶ ἐξήμελων. Τῶς ἐαυτῶν δούλοις.

β'. Περὶ παραστάσεως τῆς παίδων.

γ'. Περὶ ἀχαρίστων παίδων.

δ'. Ποίοις ὅποις τὸ ὑπεξούσιον διαλύεται.

ε'. Περὶ αὐτεξουσιότητος.

ς'. Περὶ ἐγκυμονούσης.

LIBRORVM ET TITVLORVM.

- ζ'. Περὶ τῆς θεωρήσεως τῆς γαστέ- VII. *De inspiciendo ventre.* 754
 ςα.
 η'. Περὶ γυναικὸς εἰς νομὴν πεμφ- VIII. *De muliere ventris no-*
 θεώσεως. mine in possessionem missa.
 θ'. Περὶ τῆς καὶ συκοφαντίας εἰς τὴν 755
 νομὴν πεμφθεώσεως. IX. *De muliere calumnia cau-*
 sa in possessionem missa. 756

BIBΛION λβ'.

LIBER XXXII.

- α'. Περὶ κληρονομίας παίδων γνησίων I. *De successione legitimorum*
 τε καὶ νόθων, καὶ ἐκ νόθων γινόμε- liberorum & naturalium,
 νων γνησίων, καὶ ἐκ παλλακῶν γνη- & de his qui ex naturalibus
 σίων γινομένων τῇ τῇ περιουσιῶν legitimis, quæ & ipsæ per instru-
 συμβολαίων ποιήσεως. menta dotalia fiunt uxores
 β'. Περὶ τῆς νόθων. legitima. 757
 II. *De filiis naturalibus.* 758

BIBΛION λγ'.

LIBER XXXIII.

- α'. Περὶ υἱοθετουμένων καὶ υἱοθετουμέ- I. *De adoptantibus & adopta-*
 νων, καὶ τίνες δυνάμει υἱοθετεῖν, ἢ tis, & quinam adoptare vel
 υἱοθετεῖσθαι, καὶ τίνες οὐ δύνανται. adoptari possint, & qui non
 β'. Περὶ νηπίων ἐκπεμμένων ἢ τοι- possint. 760
 ρισθησμένων ἐλθεῖν τε καὶ δο- II. *De infantibus expositis vel*
 λῶν. abiectis, tam liberis, quam
 servis. 764

BIBΛION λδ'.

LIBER XXXIV.

- α'. Περὶ αἰχμαλώτων, δούλων τε καὶ I. *De captiuis, tam servis, quam*
 ἐλθεῖν. & ποῦ ἐποστροφῆς αὐ- liberis. & de horum postli-
 τῶν, καὶ περὶ παίδων αὐτῶν, καὶ δικαίᾳ. minio, & filiis, & iure. 765
 β'. Περὶ ἐποστροφῆς αἰχμαλώτων. II. *De postliminio reuersis.* 768

BIBΛION λε'.
LIBER XXXV.

I. <i>De testamentis & testatoribus, & qui testari non possint, vel adhiberi testes in testamento prohibeantur.</i> 770 II. <i>Quemadmodum testamenta fiant.</i> 774 III. <i>De his qui testamentum facere possunt, & qui non possunt.</i> 777 IV. <i>De his qui aliquem testari prohibent.</i> 780 VI. <i>De testamentis, quemadmodum aperiantur, & describantur.</i> 781 VII. <i>De his quæ in testamento cancellata sunt, vel inducæta, vel deleta.</i> 782 VIII. <i>De liberis & postumis.</i> 783 IX. <i>De institutione & substitutione.</i> 793 X. <i>De substitutione.</i> 796 XI. <i>De fideicommissariarum actionum restitutione.</i> 799 XII. <i>De institutionibus sub conditione factis.</i> 803 XIII. <i>De institutis & substitutionis.</i> 804 XIV. <i>Quibus modis hereditatem adquirimus vel amittimus.</i> 806 XV. <i>Si quis omissa causa testamenti ab intestato possideat.</i> 809 XVI. <i>De his qui aduersus Senatusconsultum testamentum aperiuunt, vel describunt, vel recitant, vel de-</i>	α'. Περὶ διαθηκῶν καὶ διαπερμύων, καὶ τινες οὐ δύνανται διαπέδαι, ἢ κακώλυται μδρτυρεῖν ἐν διαθήκῃ. β'. Ποίῳ τρόπῳ διαθήκαι σωίσανται. γ'. Περὶ τῶν δυνάμειν ποιεῖν διαθήκῃ, & τῶν μὴ δυνάμειν. δ'. Περὶ τῶν κωλύόντων γνέσθαι διαθήκῃ. ε'. Περὶ διαθηκῶν, ποίῳ τρόπῳ ἀνοίγονται καὶ μεταγράφονται. ζ'. Περὶ τῶν ἐν διαθήκῃ χαραγμάτων, ἢ περικλυβιδέντων, ἢ ἀπαιφθέντων. η'. Περὶ παίδων κυοφορουμένων. θ'. Περὶ ἐνστάσεως καὶ ὑποκαταστάσεως. ι'. Περὶ ὑποκαταστάσεως. ια'. Περὶ φιδεκομμιαστρίων ἀγωγῶν ὑποκαταστάσεως. ιβ'. Περὶ αἰρετικῶν ἐνστάσεων. ιγ'. Περὶ ἐνστάτων καὶ ὑποκαταστάτων. ιδ'. Τίσι τρόποις πλὴν κληρονομίᾳ κτῶμθα ἢ ὑποκτῶμθα. ιε'. Εἰάν, ὁ παραμπισάμνθ πλὴν ἐνστάσιν ὅξ ἀδιαθέτου νέμνται. ισ'. Περὶ τῶν διαθήκῃ ἀνοίγοντων, ἢ μεταγράφοντων, ἢ ἀναγνωσκόντων ὁρᾶνόμεως, ἢ ἀπα-

LIBRORVM ET TITVLORVM.

- ἀπαλειφόντων, ἢ ἡρυφάντων, ἢ κλεψάντων, ἢ ρεψάντων ἐν αὐτῇ λαγόνι εἴτε ἑαυτοῖς, εἴτε ἑτέρῳ. ἢ ἄλλο π. ὡς αὐτῷ ἀμδρτησαντων.
- ιζ'. Περὶ τῆς κτ' διαθήκης ἐνδυπώσεως, καὶ ὡς διακατοχῶν.
- ιη'. Περὶ κληρονόμων διασκέψεως.
- ιθ'. Πῶς ὁ ἐνστατος εἰς τὴν νομίμην πέμπεται.
- κ'. Περὶ διαθηκῶν ἀτελῶν, καὶ ὡς διανεμήσεως.
- κα'. Περὶ διαθήκης στρατιωτῶν.
- lent; quive calauerunt; vel amouerunt; vel adscripserunt in eo legatum; aut sibi metipsis, aut aliis: vel quid aliud circa illud commiserunt. 810
- XVII. De bonorum possessione contra tabulas, & de bonorum possessionibus. ibid.
- XVIII. De heredum deliberatione. 811
- XIX. Quemadmodum heres institutus in possessionem mittatur. 814
- XX. De testamentis imperfectis, & de diuisione. ibid.
- XXI. De testamento militis. 815

BIBΛION λς'.

LIBER XXXVI.

- α'. Περὶ κωδικέλλων. I. De codicillis. 819
- β'. Περὶ φόνων τῶν ἐξ οἰασίου ὡς φάσεως γνομύμων, ἐκοισίων τε καὶ ἀκοισίων, καὶ πρὶ τῶν βασιλικῶν ἐν τῇ ὡς τούτων. Ἐξέτασις. καὶ τίνες τῶν φόνων τιμωροῦνται, καὶ τίνες συγγινώσκονται. II. De cadibus ex quacumque causa factis, tam voluntariis, quam non voluntariis, & de his, qui ob questionem de his habendam torquentur, & quibus ignoscatur. 821

BIBΛION λζ'.

LIBER XXXVII.

- α'. Περὶ ἐπιτροπῶν. I. De tutelis. 826
- β'. Περὶ τεταμνυταρίας ἐπιτροπῆς. II. De testamentaria tutela. 827
- γ'. Περὶ βεβαιώσεως ἐπιτρόπου. III. De confirmando tutore. 829
- δ'. Περὶ νομίμου ἐπιτροπέσεως. IV. De legitima tutela. ibid.
- ε'. Τίνες ἐπιτροπῆς ἢ κουράτωρας δύνανται δίδναι, & τίνες δοθῆναι. V. Qui tutores vel curatores dare possunt, quine dari. ibid.

INDEX LIBRORVM ET TITVLORVM.

VI. <i>Qui petant tutores.</i>	830	ε'. Τίνες ἀποδοῖν Ἰπιδύπων.
VII. <i>De administratione & periculo tutorum.</i>	831	ζ'. Περὶ διοικήσεως καὶ κινδύνου Ἰπιδύπων.
VIII. <i>De auctoritate & consensu tutorum.</i>	835	η'. Περὶ αὐθεντίας καὶ συναγέσεως Ἰπιδύπων.
IX. <i>Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere, vel conueniri possunt.</i>	ibid.	θ'. Πότε ὅτ' ἔξ φάκτου τῶ Ἰπιδύπου ἢ κούρατωρος ἡτιονες ἐνάγαν καὶ ἐνάγεσθαι δύναται.
X. <i>De suspectis tutoribus.</i>	836	ι'. Περὶ ἐσώπιων Ἰπιδύπων.
XI. <i>De tutoribus.</i>	ibid.	ια'. Περὶ Ἰπιδύπων.
XII. <i>De matre tutelam gerente.</i>	839	ιβ'. Περὶ Ἰπιδύπουούσης μητρὸς.

ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ

BIBLION KE.

ΤΙΤΛΟΣ Α'.

ΠΕΡΙ ΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΧΑΡΙΝ ΕΝΕΧΥΡΩΝ ΔΙΔΟΜΕΝΗΣ.

ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ

LIBER XXV.

TITVLVS I.

DE PIGNERATITIA ACTIONE.

α'. **Ο**Υ μόνον ᾠραδόν, ἀλλὰ καὶ ψιλῶ συμφώ-
νω συνίσταται τὸ ἐνέχυ-
ρον. Εὰν δὲ ἄς χρυσὸν δείξας ὡς
αὐτὸν μέλλων ὑποτίθεσθαι, χαλκὸν
παράσῃ, οὐχ ὁ χαλκός, ἀλλ' ὁ χρυ-
σὸς ὑποκειται. εἰ δὲ τὸν χαλκὸν δια-
βεβαιώσῃ μὲν χρυσὸν ἐπὶ ἡνεχύ-
ρωσεν, ὑποκειται καὶ τῇ κοντραείᾳ β
πρὸς ἐνέχυρων ἀγωγῇ, καὶ πῶ ὑ-
μωροῦν νόμῳ τῶν ταῦτα δολιδό-
μητοις.

β'. Εὰν τὸ ἐνέχυραδὲν πωλήσῃ,
καὶ ᾠραδῶ ὁ χρεώστης, εἴτε δανεισά-
μεν ᾠρὰ ὅδ' συμφωνήσῃ αὐτὸ
ὑποκαίει βί, καὶ καταβάλλῃ τῶ δανει-

Basil. Tom. IV,

A I. **N**ON sola tradi-
tione^a, sed etiā
nudo pacto pi-
gnus contrahi-
tur^b. Si quis autem auro
ostenso, quasi hoc pignori
daturus, æs dederit^c, non æs,
sed aurum supponitur. Si ve-
rò quis æs, quod aurum ad-
firmavit esse, pignori dede-
rit, & actione pigneratitia
contraria^d tenetur, & ea le-
ge qua coërcentur qui eam
fraudem admiserunt.

II. Si debitor rem^e pignera-
tam vendidit, & tradidit^f,
deinde mutua pecunia à te
accepta tibi cum eo conue-
nit ut ea res pignori tibi ef-
fet, & creditori nummos

A

soluerit quos ei credidisti, non obligatur tibi^s : quia rem alienam obligauit tibi. emptor igitur eam liberatam habet.

L. 3. III. Debitor quasi statim^h debitum soluturus pignus recepit à creditore, & clam illud alteri dedit : pigneratitia actione tenetur, & furti in duplum, & ad exhibendum : nec enim pignus redditum videturⁱ, sed per fallaciam ablatum.

L. 4. IV. Siue ab initio^k, siue postea conuenerit de distrahendo pignore, siue nihil conuenerit^l, rectè creditor illud distrahit, & emptorem dominum facit. Sin autem nominatim conuenerit ne distraheretur, & distraxerit, furti actione tenetur : nisi debitor ter denunciatus ut solueret, cessauerit.

L. 5. V. Siue omnino conuenerit ne distrahatur, siue in conditione^m, vel summaⁿ, vel loco^o contra pactionem factum sit.

L. 6. VI. Quamuis conuenerit ut vendereliceret, creditor potest non vendere^p : nam eius causa id conuenit. sin autem debitor velit pignus vendere, creditor cogitur illud ostendere si mobilis sit^q, prius id onga cautione^r accepta de indemnitate.

§. 1. Si creditor pluris pignus vendiderit, & id fœneret, vel superfluo utatur, vsuras

ἢ τὰ παρὰ τοῦ δανεισθέντα, οὐχ ὑποκείται τοῖς ἀλλόττοις ἢ ὑπὲρ τοῦ ἐλδοθερωθέν οὐκ αὐτὸ ἔχει ὁ ἀγοραστής.

γ'. Ο ἡρώσης ὡς παραχρημα μέλων. ἀποδίδοναι τὸ χρέος, ἔλαβε ὥρ' αὖτ' δανεισθὲν τὸ ἐνέχυρον, καὶ λάθρα δέδωκεν αὐτὸ ἑτέρῳ, ὑποκείται τῇ πρὸς ἐνεχυρῶν ἀγωγῇ καὶ τῇ πρὸς κλοπῆς εἰς τὸ διπλοῦν, καὶ τῇ ὥρισίῳ τὰς ζητούμενα· οὔτε ἢ ἀποδοθῆναι δοκεῖ, ἀλλ' ἀφαιρεθῆναι καὶ δόλον.

δ'. Εἴτε δὲ ἀρχῆς, εἴτε μὲν ταῦτα συμφωνηθῇ πρὸς τῆς πράξεως τῆς ἐνεχυροῦ, εἴτε μηδὲν συμφωνηθῇ, καλῶς αὐτὸ πωράσκει ὁ δανειστής, ὅπως ποιεῖ δεῦρο τὸν ἀγοραστήν. εἰ δὲ ῥητῶς συμφωνηθῇ μὴ πωράσκεισθαι, καὶ πωλήσας, ἐνέχεται τῇ πρὸς κλοπῆς ἀγωγῇ· εἰ μὴ τελὸν διαμάρτυρησιν ὁ ἡρώσης καταβαλεῖν ὑπὲρ τοῦ.

ε'. Εἴτε τελείως συμφωνηθῇ μὴ πωράσκεισθαι, εἴτε ἐν τῇ αἰρέσει, ἢ τῷ ποσῷ, ἢ τῷ τόπῳ παρὰ τὸ συμφωνῶν πωράξαι.

ς'. Καὶ συμφωνηθῇ πωράσκεισθαι, δυνάται μὴ πωράσκειν ὁ δανειστής· ὑπὲρ αὐτῷ ἢ συμφωνηθῇ. διότι δὲ τῆς ἡρώσου πωλήσας, ἀνάγκάζεται δεικνύειν αὐτὸ κινητὸν ὄν, λαμβάνων μύροι πρὸς τὸ ἀξιόχρεων πρὸς τῆς ἀζημίου ἀσφάλειαν.

Εὰν πλείον^ς ὁ δανειστής πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον, ὅτι τοκίσῃ ἢ συγχρησθῇ, τῷ πρὸς τῷ, δίδωσι τὸ

κοις τῷ χρεώστῃ· εἰ δὲ ἀπόζηται, οὐ
δίδωσιν.

Ζ'. Εἰ μὴ ἀρὰ ὑπέρθεσιν ἐποίησεν
ἐπὶ τῇ ἀποδότη τῆ ἀποτεθέντος.

Η'. Εὰν ὁ δανειστὴς ἀναγκαίως πα-
νήσῃ, ὡς ἐν ἐνέχυρῳ, οὐ μόνον
ἐξ ὑποθήκης ἀρχαίων, ἀλλὰ καὶ πῶς
ὡς ἐν ἐνέχυρῳ· κόντραρείαν δὲ
ζωγίαν· ἴσως γὰρ ὁ δοῦλος ἢ ὁ οἶ-
κος ὡς ἐν ἐδαπανήσῃ, ἐτελεύτησεν,
ἢ ἐκαύθη.

Εὰν πολλῶν ἀδούλων ἐνέχυρα-
θέντων, ἓνας πωλήσῃ ὁ δανειστὴς,
ὁμολογήσας ὡς ἐν ἐνέχυρῳ, ἐκ α-
ποδοῦσιν τὸν λοιπὸν τῷ χρεώ-
στῃ, εἰ μὴ ἀσφαλιδῇ ὡς ἐν ἀζη-
μίον.

Εἴτε ὁ χρεώστῃς μέρους τῆς χρεώ-
σεως, εἴτε εἰς κληρονόμος αὐτοῦ,
πῶς ἰδίῳ ἀναλογίᾳ, ὁμῶς ὁλόκλη-
ρον πωροῦσθαι τὸ ἐνέχυρον.

Εὰν συμφωνήσῃ ἐν τρισὶν ἐνιαυτοῖς
καταβληθῆναι τὸ χρέος, ἢ ὥστε μὴ
ἐμπεροδέσμεως καταβαλλομένης αὐτῷ
παραδῆναι τὸ ἐνέχυρον, ὡς ἐν ἐνέ-
χυρῳ, ὁ δανειστὴς τὰς ἑξὺς προθεσμίας, καὶ εἰς
τὴν ὁλοκλήρωσιν ὅτε περὶ τῆς χρεώ-
σεως, ἢ μέρος μὴ κατέβαλεν· εἰ μὴ ἀρὰ
οὕτω συμφωνήσῃ, εἰ δὲ οἰαδῇ ποτε κα-
ταβολὴ μὴ δοῦναι τῇ ἰδίᾳ προθεσμίᾳ.

Εἰ καὶ μόνου τῆς δανείσεως ὡς ἐν
παραδότη τῆς ἐνέχυρου συμφωνῇ
ἐμνημόνευσεν· ὁμῶς καὶ ὁ κληρονόμος
αὐτοῦ δύναται πωροῦσθαι· εἰ μὴ τὸ
ἐν ἐνέχυρῳ συμφωνήσῃ. ἅπαντα γὰρ
ὅσα παρὰ τὰς συμφωνίας.

Basil. Tom. IV,

præstat debitori. Quod si
deposuerit, non præstat.

VII. Nisi forte moram fece-
rit in restituendo deposito.

VIII. Si creditor necessarias
impensas in rem pignoratam

fecerit, non tantum reten-
tionem habet, sed etiam

contrariam pignoratitiam ac-
tionem: fortasse enim ser-

uus in quem impensas fecit,
decessit, aut domus deusta

est.

Si ex pluribus mancipiis
quædam vendiderit creditor

de euictione promittens, re-
liqua non restituit debitori;

nisi ei caueatur de indemni-
tate.

Siue debitor portionem
debiti soluerit, siue unus

ex heredibus eius portionem
suam, tamen totum pignus

distrahitur.

Si conuenerit ut tribus
annis pensionibus debitum

solueretur, & ut nisi sua qua-
que die solueretur, pignus

distraheretur, creditor ex-
spectare debet donec tria sta-

tura tempora præterierint,
licet debitor in mora sit pri-

mæ pensionis soluendæ, vel
partem soluit, nisi ita con-

uenerit.

Licet conuentio de ven-
dendo pignore solius credi-

toris meminerit, etiam he-
res eius vendere potest: ni-

si aliud actum sit: nam hæc
pacta generalia sunt.

A ij

- §. 5. Si conuenerit ut pignus^A distraheretur, non solum ob
 sortem, sed ob, usus quo-
 que^b, & quæ in id impensa
 sunt, distrahitur.
- L. 9. IX. Qui rem alienam pigno-
 ri dedit, vel malitiosè in pi-
 gnore versatus est, contrariò
 pignoratitio iudicio tenetur.
- §. 1. Non tantum ob pecuniam,
 sed & ob alia, pignus datur;
 puta ut pro se fideiubeat.
- §. 2. Propriè pignus dicitur,
 quod creditori traditum
 est, quod autem non est
 traditum, sed de quo con-
 uenit, ut sit pro debito obli-
 gatum, hypotheca est.
- §. 3. Debitor non aliter actio-
 ne pignoratitia agere po-
 test, quam si totum debitum
 exsoluerit: vel satisfecerit
 quemadmodum voluit cre-
 ditor, vel nuda conuentione
 à pignore creditor recesserit.
- §. 4. ... Is quoque qui rem alie-
 nam pignori dedit, soluta
 pecunia pignoratitia expe-
 ritur.
- §. 5. Licet debitor ante solu-
 tionem^h inutiliter agat, pi-
 gneratitia, tamen si soluat in
 iudicio pecuniam, pignus
 petet, & quod sua interestⁱ.
- L. 10. X. Non etiam si cauere^k pa-
 ratus sit qui non soluit.
- L. 11. XI. Litis contestatio^l cum
 debitore vel fideiussore facta
 non est solutio. translatio au-
 tem siue nouatio^m pignus
 soluit, si nihil in contrarium
 actum est.
- Εάν συμφωνηθῇ πωροῦσθαι τὸ
 ἐνέχυρον, οὐ μόνον διὰ τὸ κεφάλαιον,
 ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ τόκου καὶ εἰς αὐτὸ δα-
 πανηθέντα πωροῦσθαι.
- θ'. Ο ἁλότοις ὑποδέμνῃ, ἢ
 κακοδελῶς πεί τὸ ἐνέχυρὸν ἐνα-
 χθεῖς, ὑποκείται τῇ πεί ἐνεχύρων
 ἀγωγῇ κοντραεία.
- Οὐ μόνον ἐπὶ χημάσιν, ἀλλὰ
 καὶ ἐφ' ἐτέροις δίδεται ἐνέχυρὸν, τυ-
 λὸν ἵνα πῶς ἐγγυήσται.
- Κυρίως ἐνέχυρὸν λέγεται, τὸ
 ᾧ δαδοθέν τῷ δανειστῇ. τὸ δὲ μὴ πα-
 ραδοθέν, ἀλλὰ συμφωνηθέν, ὑποθή-
 κη ὄσιν.
- Οὐκ ἄλλως ὁ χρεώστης δυνάται
 κινεῖν πῶς πεί ἐνεχύρου ἀγωγῇ,
 εἰ μὴ τὸ χρεῖσθ' ὅλον κατὰ βάλη, ἢ
 τὸ ἱκανὸν ποιήσῃ, καθάπερ ὁ δα-
 νειστὴς ἠθέλησεν, ἢ ψιλῶ συμφώ-
 νῳ ὁ δανειστὴς τῷ ἐνεχύρου ἀνεχώ-
 ρησεν.
- Καὶ ὁ ὑποδέμνῃ ἁλότοις,
 κινεῖ πῶς πεί τὸ ἐνεχύρου ἀγωγῇ
 κατὰ βαλὼν.
- Εἰ καὶ πρὸ καταβολῆς κινήσῃ τὸ πρὶ
 τῷ ἐνεχύρου ἀγωγῇ ἀνιχνεύσῃ ὁ
 χρεώστης, ὁμῶς κατὰ βαλὼν ἐν τῇ δίκῃ,
 ἀπαίτει τὸ ἐνέχυρον, καὶ τὸ διαφέρειν.
- ι'. Οὐ μὲν εἰ ἐπιμὸς ὄσιν ἀσφαλῆ-
 σαδαι μὴ κατὰ βαλὼν.
- ια'. Η καὶ τῷ ἐναγομένῳ ἢ ποδ
 ἐγγηποδ' παροκάρξιν, οὐκ ἐστὶ κα-
 ταβολή. ἢ δὲ μεταδότης λύει τὸ ἐνέ-
 χυρὸν, εἰ μὴ τῷ ἀντίῳ σωέ-
 δοξεν.

Ὁ δὲ δωκὼς ἐνέχυρον, εἴτε μὴ λά-
βῃ τὰ χεῖματα, εἴτε τύχοι ἀποχῆς,
καὶ ἀμειψιμίας, ἢ συγχωρητικοῦ
συμφώνου, κινεῖ τὸ πᾶν τῆς ἐνε-
χύρου ἀγωγῆς. ὥς περ καὶ ὅτε ἡ ἀί-
ρεσις ἀπονήσῃ, δι' αὐτὴν ἐδοῖτο τὸ ἐνέ-
χυρον.

Εἴτε ὑπὲρ μόνου τῆς κεφαλῆς,
εἴτε ὑπὲρ τῆς πόκων δοθῇ ἐνέχυρον,
καὶ καταβληθῇ τὸ ὑπὲρ οὗ ὑπεχ-
ρεάσθῃ, κινεῖται ἡ πᾶσι τῆς ἐνεχύ-
ρου ἀγωγῆς. Εἴτε ὑπὲρ τῆς ἐπερω-
τηθέντων πόκων, εἴτε ὑπὲρ τῆς συμ-
φωνηθέντων ἐνοχοποιήσῃ τὸ ἐνέχυ-
ρον, οὐ κινεῖται ἡ πᾶσι αὐτῆς ἀγωγῆς,
ἕως οὗ καταβληθῶσι. ἑτέρον δὲ τὴν
ἐπὶ τῆς ὑπὲρ τὸ νόμιμον πόκων
πάντη γὰρ εἶσι ὁρᾶν νομοί.

Εὰν πολλῶν ὄντων κληρονόμων
τῆς δανεισθῆ καταβληθῇ τῷ ἐνὶ ἡ
ἀναλογία αὐτῶν, διώδεται ὁ λοιπὸς
παρασκειν ὅλον τὸ ἐνέχυρον, καὶ δι-
δοῖναι τῷ χρεώστῃ, εἴπερ τῷ συκληρο-
νόμῳ αὐτῶν δέδωκεν.

Καταβαλεῖν δοκεῖ ὁ χρεώστης δι-
δοῖς ἄλλῳ γνώμῃ τῆς δανεισθῆ, ἢ τῷ
ποιήσαντι αὐτὸν κληρονόμον, ἢ παρὰ
κουράτωρα αὐτῶν; ἢ δούλῳ ἐπιτρα-
πέντι ἀπαγεῖν τὰ χρεῖα. εἰ δὲ καὶ μι-
αδωσόμεαι μέρῳ τῆς μιαιωδείσης τοῖς
οἰκίας, ἐπὶ μόνῳ τῷ μιαιωθέντι μοι
ὑποκείνται τὰ εἰσαχθέντα πράγμα-
τά μου, καὶ τὰ εἰσκομιθέντα, καὶ
ἐλθόντων καταβαλόντος μου τῷ
διδόσῃ, ἢ μέρῳ αὐτῶν, καὶ τοῖς μέρῳ.

Basil. Tom. IV.

Qui pignus dedit, siue pe-
cuniam non acceperit, siue
apocham & securitatem
consecutus sit, vel pactum
de pecunia non petenda fa-
ctum sit, aget pigneratitia:
sicut & cum defecerit condi-
tio, ob quam pignus datum
est.

Siue in sortem duntaxat,
siue in vsuras pignus datum
sit, eo soluto propter quod
pignus obstrictum erat, agi-
tur pigneratitia. siue in vsu-
ras in stipulationem dedu-
ctas, siue in pactionem sine
stipulatione obligatum sit
pignus, non agitur pignera-
titia, donec solutæ fuerint
alia causa est vsurarum quas
quis supra legitimum mo-
dum promisit: nam hæ peni-
tus illegitimæ sunt.

Si cum plures essent he-
redes creditoris, vni ex his
pars eius solvatur, cæteri
possunt totum pignus vende-
re, & dare debitori, si quid
coheredi eorum soluerit.

Soluere videtur debitor
qui alij soluit voluntate cre-
ditoris, vel ei qui cum here-
dem fecit, vel procuratori
eius, vel seruo debitis exi-
gendis præposito. Sed & si
conduxero partem domusti-
bi locatæ, eius tantum no-
mine inuecta mea & illata
tenentur, & liberantur, si
pensionem solvero domino:
vel si partem ei & partem
tibi.

A iiij

6. 5. Per liberam personam obligatio pignoris non acquiritur, neque per procuratorem plerumque¹, vel tutorem. possessionem² autem pignoris nobis obligati & per procuratorem & per tutorem adprehendimus. Siue autem procuratori, vel tutori pignus datum sit, aut ipsi dederint, ipsi agunt & conueniuntur pigneratitia: si modò procurator³ mandatu domini pignus dederit,
- L. 12. XII. Vel yniuersorum bonorum procurator sit eius, qui sub pignoribus solebat mutuas pecunias accipere.
- L. 13. XIII. Si cum venderet creditor pignus, conuenierit, ut liceret debitori pretium emptori soluere, & rem suam recipere, habet pigneratitiam actionem ut mandet ex vendito actionem, & aduersus emptorem rei vindicationem.
6. 1. In hanc actionem venit dolus & negligentia, ut in commodati actione. venit & custodia, non etiam vis maior.
- L. 14. XIV. Ea igitur quæ diligens paterfamilias in suis rebus præstat, à creditore exiguntur.
- L. 15. XV. Creditor cum pignus reddit, de dolo debet repromittere, & de seruitutibus, ne fortè non vtendo amissæ sint.
- L. 16. XVI. In quibus non refraga-
- A Η ἐνοχὴ τῆς ἐνεχύρου δι' ἐλαττε-
ρου οὐ θεωροῦνται· καὶ ὡς ἐπι-
παν, οὔτε διὰ θεωροῦνται ἢ ἐπι-
τροπῆς τῆς δὲ νομῆς τῆς ἡμῶν ὑποτε-
θέντος ἐπιλαμβανόμεθα, καὶ διὰ
θεωροῦνται, ἢ ἐπιτροπῆς. εἴ-
τε ὁ θεωροῦνται ἢ ἐπιτροπῆς δο-
θῇ ἐνέχυρον, ἢ αὐτοὶ δώσουσιν, αὐτοὶ
ἐνάρτοι, καὶ ἐνάρτουνται τῇ φεῖ τοῦ
ἐνεχύρου ἀγωγῆς. ἐν ᾧ μὲντοι ὁ
θεωροῦνται καὶ ἐντολῇ τῆς δε-
σποῦτος ἡγεῖται,
16. Η γνησιὸς μὲν τῆς εἰσδοῦτος ἐπὶ
ἐνεχύροις δανείζειται.
17. Εάν ὁ δανειστὴς πωλῶν τὸ ἐνέ-
χυρον συμφωνήσῃ, ἔξῃναι τῷ χρεώ-
στῃ κατὰβαλεῖν τῷ ἀγοραστῇ τὸ πῆμ-
μα, καὶ λαμβάνειν τὸ πῆμα, ἔχῃ
κατ' αὐτὸν τὴν φεῖ τῆς ἐνεχύρου ἀγω-
γῆς, εἰς τὸ ἐκχωρηθῆναι τῷ ἐπὶ τῇ
ἀγορασίᾳ ἀγωγῇ, καὶ κατ' αὐτὸν τῆς ἀγο-
ραστῆς ἐπὶ αὐτῷ τῷ πῆματι.
- Απατεῖ ἡ φεῖ τῆς ἐνεχύρου ἀγωγῆς
δολῶ καὶ ῥαθυμίᾳ, ὡς ἡ φεῖ τῆς ἐν
χρεώσῃ δωθέντος ἀγωγῆς καὶ ἡ φεῖ φυ-
λακῇ ἀγωγῆς. οὐ μὲν καὶ ἡ μείζων
βία κατὰγεται εἰς αὐτὴν.
18. Απατεῖται γοῦν ὁ δανειστὴς
ὅσα πρὸς ἐπιμελῆς φεῖ τὰ ἴδια πῆ-
ματα.
19. Ο δανειστὴς ἀποδίδει τὸ ἐνέχυ-
ρον ὀφείλει φεῖ δόλου ὁμολογεῖν, καὶ
τῷ δουλειῶν, μήποτε τῇ ἀγορασίᾳ
αὐτὸν ἀπώλουντο.
20. Εἰ οἷς οὐκ ἐναντιοῦται νόμος,

καλῶς ἐνεχυράζει ὁ ἐπίτροπος, καὶ A
 ④ κουράτωρες τὰ τῆς κηδεμονου-
 μόνων, εἰς τὰ πράγματα αὐ-
 τῶν δανείωνται.

Εὰν ἀγνοῶν τις ἐνεχυράσῃ ἀλ-
 λότριον, ἢ ὑποκείμενον ἰδιώτῃ,
 ἢ δημοσίῳ, ἐνέχηται τῇ περὶ ἐνε-
 χύρον ἀγωγῇ. ὁ δὲ γνώσκων ὑπο-
 κείται ἔκ τῷ ὑμωρουῶν ἐπὶ τοιού-
 τοις νόμοις· εἰ δὲ ἐν εἰδήσει λάβῃ ὁ B
 δανειστὴς ἀδενὲς, ἢ τὸ πῶ ἐτέρῳ ὑ-
 ποκείμενον, οὐδέτερος ἀγωγῇ κα-
 τέχεται.

Καὶ τὸ ἐμφυτευτικὸν καὶ τὸ ἐνοικι-
 κὸν ἰσχυρῶς ἐνεχυράζεται,
 17. Μειώσεως ἐκπὸς τῆς ἐδαφικοῦ
 τέλους.

18. Καὶ γραμματεῖα καλῶς ὑπο-
 πένεται μοι, καὶ ἀπαίτῳ τὸ ἐν αὐ- C
 τοῖς χρεῖσιν. καὶ εἰ μὲν εἰσι χρήμα-
 τα, συλλογίζομαι αὐτά. εἰ δὲ σῶ-
 ματα, κρατῶ αὐτὰ εἰς ἐνέχυρον.
 καὶ ἐνάρχων ὁ χρεώστης μοῦ πῶ χρεώ-
 σῃ αὐτῷ καταβαλλόντι μοι, ἐκβάλ-
 λεται παραγραφή.

Δεσποτείας ἐνεχυράδεϊσος, ὑπο- D
 κείται ἢ μὴ πάντα προσωξήσασθαι
 αὐτῆς χρήσις, καὶ ἢ ἐκ προχώσεως
 αὐξήσις.

Ὁ ἐνεχυραδεὶς ἀγρὸς εἰς ἀνὴρα
 δῆ, μὲν ἐνεχυρασμένον· μὴ γὰρ
 τῆς ἰδίας αἰτίας μετέρχεται· καὶ ὁ μὴ
 τὴν ἀνὴρα ἐκ τῆς δοῦλης τεχθεὶς.

Υλῆς ὑποτεδεϊσος, οὐχ ὑπο-

tur lex^b rectè tutor vel cura-
 tor res eorum qui in tutela
 vel curatione sunt, pignori
 dat, si in rem eorum pecu-
 niam accipiant.

Si quis ignorans rem alie- s. 17
 nam pignori dederit, vel pri-
 uato pigneratam, vel publi-
 co, pigneratitia actione te-
 nerur. sin autem sciens, te-
 nerur crimine stellionatus.
 Sed si sciens creditor acci-
 piat morbosum, vel alij obli-
 gatum, neutra actione te-
 netur.

Ius emphyteuticum & ius s. 2
 superficiarium vtiliter pi-
 gnori datur,
 XVII. Sine deminutione ve- L. 17
 stigalis.

XVIII. Cautiones quoque L. 18
 debitorum rectè mihi obli-
 gantur, & debitum^c quod
 in eis continetur persequar:
 & si quidem pecunia sit, eam
 compensabo. sin autem cor-
 pora, ea retinebo pignoris
 loco: & si debitor meus con-
 ueniat debitorem suum, qui
 iam mihi soluit, summoue-
 bitur exceptione.

Si proprietas pignori da- s. 17
 ta sit, ususfructus qui postea
 adcreuit, pignori erit, &
 quod per alluionem fundo
 accessit.

Si fundus pigneratus ve- s. 2
 nierit, manet obligatus, quia
 cum sua causa fundus transit:
 & partus ancillæ qui post
 venditionem natus sit.

Si sylua pignori obligata sit, s. 3

A iiij

navis ex ea facta ^d pignori non est, quia navis à materia diuersa est: nisi in pignore contrahendo conuenierit, vt pignori sint quæ ex ea facta natæ erunt.

§. 4. Servus qui liberam peculij administrationem habet, pignori dare & alienare potest,

L. 19. XIX. Et filius familias.

L. 20. XX. Res aliena voluntate domini rectè pignori datur: vel si ratum habuerit.

§. 1. Si pluribus res pignori datur, omnes æquales sunt.

§. 2. Si creditor impedimento fuerit, quo minùs ei soluere-
tur, conuenitur pigneratitia.

§. 3. Si creditor pignus suum emerit à debitore, neque post solutam pecuniam pigneratitia conuenitur.

L. 21. XXI. Domo pignori data, & area eius obligatur. & e-
contra. sunt enim alter alte-
rius pars.

L. 22. XXII. Si quid percipiat cre-
ditor ^e pignore subrepto vel
furti actione in duplum, vel
condictione furtiua, debito
imputat, etiam si culpa cre-
ditoris furtum factum sit. Si
verò ipse debitor subripue-
rit, vel metus causa pignus
acceperit, quod bona fide
creditor pignori acceperat,
quadruplum quod præstite-
rit per actionem furti, vel
quod metus causa non reci-
pit: neque in debitum im-
putatur.

^A καιται τὸ ἐξ αὐτῆς γινόμενον πλοῖον.
ἐστὶ γὰρ εἶναι παρὰ πλὴν ὕλιν. εἰ
μὴ ἄρα ἐν τῷ ὑποπείθεσθαι σωεφω-
νήσῃ ὑποκαίεσθαι, ἔ τὸ ἐξ αὐτῆς γι-
νόμενον ἢ γρηγορόμενον.

Δοδλ. ἔχων ἐλαδύρεσθαι πεκου-
λίου διοίκησιν, δυνάται ἐνεχυράζειν
ἔ ἐκποιεῖν,
ἰθ'. Καὶ ὅς ὑπεξούσι.

^B κ'. Τὸ ἀλλόττει καλῶς ἐνεχυρά-
ζεται τῷ δεσπότῳ θέλοντος, ἢ δεκτὸν
ἡγουμένου.

Εδὼ ἅμα πολλοῖς δοθῇ ἐνέχυρον,
ἴσοι πάντες εἰσίν.

Εδὼ ὁ δανειστὴς ἐμποδίσῃ λαβεῖν,
ἐνάγεται τῇ πρὸς ἐνεχύρου ἀγωγῇ.

Αγροφάτων ὁ δανειστὴς παρὰ τῷ
χρεώστῳ τὸ ἐνέχυρον, οὔτε μὴ κα-
ταβολῇ τῶν χρεῶν, ἐνάγεται τῇ πρὸς
αὐτῶν ἀγωγῇ.

κα'. Οἴκου ἐνεχυραθέντος, καὶ τὸ ἔδα-
φος ὑποκείται, ἔ τὸ ὑμπαλιν εἰσὶ
τῶν ἀλλήλων μέρη.

κβ'. Εἴ τι λάβῃ ὁ δανειστὴς, τῷ ἐνε-
χύρου κλαπέντος ἢ διὰ τῆς πρὸς κλο-
πῆς ἀγωγῆς εἰς τὸ διπλοῦν, ἢ διὰ
τῆς ἀπαποσύνης τὸ κλαπέν ἀγωγῆς,
λογίζεται εἰς τὸ χρέος, καὶ ἂν κτ' ῥα-
θυμίαν αὐτῷ ἐκλάβῃ. εἰ δὲ ὁ χρεώ-
στῃς κλέψῃ, ἢ λάβῃ κτ' φόβον τὸ ἐνέ-
χυρον, ὅπῃ καλῇ πίστι ὁ δανειστὴς ὡς
εἰς ἐνέχυρον λαβὼν, τετραπλοῦν, ὅπῃ
δὲ παράγῃ διὰ τῆς ἐπὶ κλοπῇ ἀγω-
γῆς, ἢ τῆς ἐπὶ τῇ διὰ φόβου αἰπῇ
ἀγωγῇ, ἐκ δὲ λαμβανέας. οὔτε εἰς τὸ
χρέος αὐτῷ λογίζεται.

Ο νομεις ἐνεχυράσας ἔχῃ ἢ πε-
 ρὲ τῶν καρπῶν ἢ πρὶ τῶ ἐνεχυροῦ
 ἀγωγῶν, εἰ ἢ τὰ μάλιστα αὐτὸς οὐ
 δεσπόζῃ αὐτῶν· ἢ σωζομένοις γὰρ αὐ-
 τοῖς ἢ δαπανομένοις ἀπατεῖται αὐ-
 τὸς· συμβάλλεται οὖν αὐτῷ τὸ (Κ)
 δανεισθῆναι καλῇ πίστι νομεία (Εἰ).

Ο χρεώσης καὶ ὁράκλησιν ἢ καὶ
 μισθώσιν ἔχων τὸ ἐνέχυρον, καὶ μὴ
 ἀποδίδου αὐτὸ μὴ τὸ παραδιδῶναι,
 ἐνάγεται τῇ πρὶ αὐτῶ ἀγωγῇ.

Εὰν πωλήσας ὁ δανειστής τὸ ἐνέχυ-
 ρον ὡμολόγησεν πρὶ ἐκνικησεως τὸ δι-
 πλοῦν, ἢ ἐναχθεὶς κατεδικάσθῃ, ἔχῃ
 καὶ τῶ χρεώσου πλὴν πρὶ ἐνεχυροῦ ἀ-
 γωγῶν, ἐδύχωρ εἰς δόλου· ἢ ῥαθυ-
 μίας ἢ ὀπμιελῶς ἐπώλησεν. οὐ μὲν
 εἰάν ἢ χωρὲς τῶ ὁμολογήσας πλὴν εἰς τὸ
 διπλοῦν πωλῶν, ἢ δυνάτο ἱσοῦτου

πωλῆσαι.
 κγ'. Απατεῖ ὃ τὸ χρεῖσθαι ἢ τὸ πώ-
 κους τὸν ὅτι ἐπρωτήσεως τὸν μὴ πλὴν
 παρασιν ἕως τῆς ἐκνικησεως· εἰ δὲ μό-
 νον ἀπλοῦν ἀπέδωκε τὸ ἕμμημα, τὸν
 πώκους ἐκ ἀπατεῖ, ὡς χρεοσάμμος πῶ
 τιμήματι.

κδ'. Εὰν αἰτήσας ὁ δανειστής βασιλέα
 κελυθῇ δεσπόσαι τὸ ἐνέχυρον, ἢ ἐκνι-
 κηθῇ, ἐκ ἔχῃ πλὴν πρὶ ἐνεχυροῦ ἀγω-
 γῶν, ἄλλα πλὴν ὅτι τῇ παρασιν ἀγω-
 γῶν. ὡς πρὶ ἢ ὅτε δοθῇ αὐτῷ εἰς κα-
 ταβολῆν, ἢ γινέται αὐτῷ τὸ ἱκανόν, ἢ
 πρὸς τὸ χρεῖσθαι, ἢ τὸ διαφέρειν. εἴτε
 τῇ πρὶ ἐνεχυροῦ ἀγωγῇ, εἴτε ἄλλῃ
 ἐνάγεται ὁ δανειστής, δυνάται αὐτέλ-
 λον ἢ συμφηφισμὸν ποιεῖν.

A Prædo qui rem pignori de-
 dit, habet & de fructibus pi-
 gneratitiâ actionem: quâm-
 uis ipse fructus suos non fa-
 ciat. nam & exstantes & con-
 sumpti ab eo exiguntur. Pro-
 derit igitur ei quod creditor
 bona fide possessor fuit.

- Si post distractum pignus
 debitor qui precario roga-
 uit, vel conduxit pignus, il-
 lud non restituat, pignerati-
 tia tenetur:

Si creditor cum venderet
 pignus duplam promiserit
 euictionis nomine, & con-
 uentus condemnatus sit, ad-
 uersus debitorem pignerati-
 tiam actionem habet: si
 modò sine dolo & culpa,
 & ut paterfamilias diligens
 vendidit, aliter quàm si tanti
 vendere potuerit, etiamsi pœ-
 nam dupli non promitteret.

XXIII. Petit autem debitum
 & vsuras ex stipulatione ex
 die venditionis in diem euic-
 tionis. Sed si simplum præ-
 stitit, vsuras non petet, quia
 pretio vsus est.

XXIV. Si creditor à principe
 impetrauerit ut iure dominiij
 pignus possidere liceret, id-
 que euictum sit, non habet
 pigneratitiam, sed actionem
 ex empto: quemadmodum
 si pro soluto ei datum fuerit,
 ut in debitum ei satisfiat, vel
 in quantum eius interfit. Si-
 ue actione pigneratitia, siue
 ex alia causa cum creditore
 agetur, compensare potest.

- §. 1. Qui reprobos nummos soluit, non agit pigneratitia: neque debito liberatur reprobis nummis ei reddendis.
- §. 2. Si creditor pignus pluris vendiderit, quam debitum erat, superfluum reddit debitori. quod si pecuniam non accepit, exspectat debitor, vel mandantur ei actiones aduersus improbem periculo creditoris.
- §. 3. Creditor qui malè pignore utitur, tenetur, puta si seruum debilitauit: nisi si pro maleficio cum vinxit, vel coercuit, vel tradidit praesidi: & qui ancillam prostituit, vel aliud impudicum facere coëgit, pignus soluit.
- L. 15. XXV. Qui seruos pigneratos sibi artificijs instruxit, siquidem iam imbutos, vel voluntate debitoris, habet pigneratitiam. Si verò nihil horum, siquidem artificijs necessariis^b, habet: sic tamen ut debitor non cogatur propter sumptus immodicos vel aliunde mutuam pecuniam accipere, vel rem distrahere, vel ipsi creditori relinquere. Idem dicendum de fundo pignerato, quem creditor poliuuit & excoluit. Iudex igitur sumptus modicos spectare debet.
- L. 16. XXVI. Pignus testamento & iussu magistratus^c constituitur.
- Α Ο κατὰ βαλὼν ἀδοκίμοις νόμοις, οὔτε πλεὶς πρὶ τῆς ἐνεχύρου ἀγωγῆς κινεῖ· οὔτε τῆς χρεώσεως ἐλαττωροῦται, ἀποδιδυμύων αὐτῇ τῇ ἀδοκίμων.
- Εὰν πλείον^Θ τῆς χρεώσεως πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον ὁ δανειστής, δίδωσι τὸ πλεονέκτον τῷ χρεώστῃ· εἰ δὲ μὴ πῶς ἐλάβεν, ἀντιμὲν ὁ χρεώστης, ἢ ἐκχωρεῖται τὰς κατὰ τῆς ἀγοραστοῦ ἀγωγῆς, κινδυνῶν τῆς δανείσεως.
- Κακῶς ὁ δανειστής τῷ ἐνεχύρῳ χρομήνιος ἐνάγεται, ὡς ὅταν τὸν δοῦλον ἀχρειώσῃ· εἰ μὴ ἄρα διὰ πλημμελήματα ἢ ἔδῃσεν, ἢ ἐπικωρήσῃ, ἢ τῷ ἀρχόντι πρὸς δέδωκεν. καὶ προῖστων δούλῳ ἢ ἀσεμνὸν πῶς ποιῆσαι ἀνάγκαν ζῶν, λυτὴ τὸ ἐπὶ αὐτῇ ἐνέχυρον.
- Κε'. Ο διδάσκων τέχνης τοῦ δούλου ἐνεχυροθετῶν αὐτῷ, εἰ μὴ ἡδὴ μεμνημένους, ἢ γνώμῃ τῆς χρεώσεως, ἔχῃ πλεὶς πρὶ ἐνεχύρου ἀγωγῆς. εἰ ὁ μνηστὴρ τούτων, ὅτι τῆς ἀναγκαίας τέχνης, ἔχῃ· οὕτω μὲντοι, ὥστε μὴ τῇ ἀμετερίᾳ τῇ δαπανῶν ἀνάγκῃ ἀλλῶς^Ω χρεώσῃ, ἢ ἐπ' ὧς δανείσασθαι, ἢ πωλῆσαι τὸ πρᾶγμα, ἢ καταλιπεῖν αὐτῷ τῷ δανειστῇ. Τὸ αὐτὸ καὶ πρὶ ἀγορᾶς ἐνεχυροθετῶντος καὶ φιλοκαληθέντος πρὸς τῆς δανείσεως τὰς μέσας τρίτους δαπάνας, ὁφείλει σκοπεῖν ὁ δικαστής.
- Κε'. Καὶ ἐκ διαθήκης καὶ ἐκ κελεύσεως δρχικῆς ἐνέχυρον σιμίσσεται.

Αλλὰ τὸ διὰ τῆς ἀρχόντος ἐκ^A
 ἄλλως, εἰ μὴ ὁ πεμφθεὶς ἔλθῃ εἰς
 πλὴν νόμιμῳ. καὶ τὸ πρῶτον
 κζ'. Μὴ ἔχων πληροῦσαι σὲ τὸ χρέος,
 δέδωκά σοι πρᾶγμα, ὅτι τῷ ἐνέ-
 χυράσαι αὐτὸ ἄλλῳ, καὶ μὴ ταῦτα
 ἐπληροῦσαι σὲ· εἰ μὲν ἀνέλαβες τὸ
 πρᾶγμα, ἂποκαθίσας μοι αὐτὸ· εἰ
 δὲ μὴ ἀνέλαβες, καὶ μὲν ἐμίλῃ νό-
 μιμῳ ὅτι παρὰ τῷ δανειστῇ σου, ἐνά-
 γῳ δὲ σοὶ εἰς τὸ ἐλβερεῖσθαι καὶ δο-
 ναι μοι αὐτό.

κη'. Εὰν ἐκπεσὼν τῆς ἐνέχυρου κι-
 νήσῃ πλὴν ἐπ' αὐτὰ ἀγωγῇ ὁ δανει-
 στής, ἔλαβῃ πλὴν ἂποπήμῃσιν τῆς
 δίκης· ἀπαίτην ὁ χρεώστης μὲν ταῦ-
 τα τὸ πρᾶγμα, ἐκβάλλεται παρα-
 γραφῇ, μὴ δίδως τὸ ὑπὲρ αὐτῶν
 καταβληθέν.

Δούλου λαμβάνοντος ἐνέχυρον[Ⓢ]
 ὑπὲρ πεκουλιαρίου χρέους, ὁ δε-
 σπότης ἐνάγεται τῇ πρὶ αὐτῶν ἀγωγῇ.
 κθ'. Εὰν καλῇ πίστι πρᾶγμα ὠνη-
 σάμεν[Ⓢ] ὑπόδῃ μοι αὐτό, ἔλα-
 βῆς αὐτὸ καὶ παράκλησιν· εἴτα γρα-
 φῇ με κληρονόμον ὁ δεσπότης αὐτῶν,
 λύεται τὸ ἐνέχυρον[Ⓢ], ἔη ἐπ' αὐτῷ
 διὰ χρήσεως δεσποτεία διακόπτεται· D
 καὶ μόνον[Ⓢ] ὅτι τὸ καὶ παράκλησιν.

λ'. Τοῦ ἐνεχυραθέντος μοι δού-
 λου κλοπὴν μοι ποιήσαντος, ἂδειαν
 ἔχει ὁ χρεώστης καταλειπεῖν μοι αὐ-
 τὸν ἀπὸ τῆς βλάβης. εἰ δὲ ἦδει κλέ-
 πτῳ, ἀνάγκάζεται διὰ τῆς ὅτι τῷ
 ἐνεχύρω ἀγωγῆς ποιῆσαι μοι τὸ ἀζη-
 μιον. τὸ αὐτὸ καὶ ὅτι τῶν ἐν χρήσιν καὶ τῶν

Sed iussu magistratus non
 alias constituitur, nisi missus
 venerit in possessionem.

XXVII. Cum non haberem L. 27:
 unde debitum tibi exsolue-
 rem, rem tibi dedi ut pi-
 gnori apud alium ponerem:
 posteaque solui. si quidem
 rem receperis, eam mihi re-
 stitues. quod si non recepe-
 ris, voluntate quidem mea
 apud creditorem est, agam
 autem aduersus te ut eam li-
 beres, & mihi tradas.

XXVIII. Si creditor amif- L. 28:
 fa possessione pignoris, Ser-
 uiana actione egerit, & li-
 tis æstimationem consecutus
 sit, postea debitor rem pe-
 tens, exceptione summove-
 tur, nisi præstet quod pro
 eo solutum est.

Si seruus pro peculiari no-
 mine pignus acceperit, do-
 minus actione pigneratitia
 conuenietur.

XXIX. Si rem quam bona L. 29:
 fide emeris mihi pignori de-
 deris, eamque precario roga-
 ueris, deinde me dominus
 eius heredem instituerit, pi-
 gnus soluitur, & usucapio
 eius interruptitur: & solum
 precarium superest.

XXX. Si seruus pigneratus L. 31:
 furtum mihi fecerit, libe-
 rum est debitori eum pro
 noxia mihi relinquere. quod
 si furem esse scierit, per a-
 ctionem pigneratitiam co-
 gitur indemnem me præ-
 stare. Idem & in seruo com-

- modato & deposito. ^A ἐν ᾧ ἀνατάθηται δόξεντος δούλου.
- L. 32. XXXI. Si soluendo sit qui rem alienam pignori dedit, actione pigneratitia tenetur. ^{λα'.} Εὰν δὲ πορὸς ᾧ ἄλλοτερον ἐνεχυράσας, ἐνάγεται τῇ πρὸς ἐνεχυροῦ ἀγωγῇ.
- L. 33. XXXII. Antichresis pignus est, & debitor qui debitum soluit, pigneratitia agit. ^{λβ'.} Ἡ ἀντίχρησις ἐνέχυρον ἐστὶ, ὃ δίδωσι τὸ πρὸς ὃ πρὸς πωλῆταις, κινεῖται πρὸς τὸ ἐνέχυρον ἀγωγῇ.
- L. 34. XXXIII. Si debitor creditori pignus vendiderit, postea soluendo sortem & vsuras venditionem reuocare non potest. ^{λγ'.} Εὰν ὁ πρὸς πωλῆταις τῷ δανειστῇ τὸ ἐνέχυρον, οὐ δύναται μεταῖτα διδοῖς τὸ κεφάλαιον ὅτι οὐ πόκοις ἀνατρέπειν πρὸς πωλῆταις.
- L. 35. XXXIV. Pretium distracti pignoris in vsuras imputatur, & quod superest in sortem. ^{λδ'.} Ἡ τιμὴ τῆς πρὸς πωλῆταις ἐνέχυρου εἰς οὐ πόκοις καταλογίζεται, καὶ τὸ πρὸς τῷ εἰς κεφάλαιον.
- §. 1. Pignoris proprietates manet apud debitorem, & sola possessio transfertur ad creditorem. potest autem debitor & precario & pro ^{Η δεσποτεία ἐνέχυρου μὲν παρὰ τῷ πρὸς, ὅτι μόνη ἡ νομὴ μετατρέπεται πρὸς τὸ δανειστῇ. δύναται ὁ πρὸς ὅτι πρὸς πωλῆταις, ὅτι καὶ μισθωσὶν τῷ ἰδίῳ κεχρησθῆναι.}
- L. 36. XXXV. Si quis dato auro pignori as subiecerit, furti in duplum actione tenetur. Sed si auro duntaxat ostenso as subiecerit, furti non tenetur, sed pigneratitia, & stellionatus iudicio. Et qui rem alienam vel alij obligatam mihi pignori dedit, nec ^{λε'.} Εἰ μὲν ὁ δέδωκεν χρυσίου ἐνέχυρον ὑποθήλαξεν αὐτὸ εἰς χαλκοῦ, ἐνάγεται τῇ πρὸς κλοπῆς εἰς τὸ διπλοῦ ἀγωγῇ. Εἰ ὅτι μόνον ὅτι πρὸς πωλῆταις ὑποθήλαξεν, ἐκ ἐνέχεται τῇ πρὸς κλοπῆς, ἀλλὰ τῇ πρὸς ἐνεχυροῦ ἀγωγῇ, ὅτι τῷ τιμωροῦται οὐ πᾶντα δολιδομυθίοις νόμῳ. καὶ ὁ πρὸς ἄλλοτερον ἢ τὸ πρὸς ποικίλινον ἐνεχυράζων μοι, ὅτι μὴ πρὸς ἄλλοτερον μοι. εἰ μὴ ἄρα μέγα ὅτι τὸ πρὸς, ὅτι πρὸς μου ὀλίγον. τότε γὰρ οὐδεμίαν τῇ εἰρημνύων ἀγωγῶν ἔχω, οὐτε πρὸς πρὸς δόλου ἀγωγῇ.
- L. 37. XXXVI. Creditor qui pignus ^{λς'.} Μισθῶν τὸ ἐνέχυρον ὁ δανει-

της τῷ χρεώστῃ, μὴ δὲ διὰ τῆς μισθώ-
σεως ἔχον τὴν νομίμω αὐτῷ.

λζ'. Ο αὐτὸς λαμβάνων ἐνέχυρον
χρήζῃ τῆς αὐθεντίας τῆς ἐπιτροπῆς.

λη'. Ὑποδέμνους θεὶ ἀγρὸν σωεφώ-
νησά σε νεμηθῶμαι αὐτὸν ἐπὶ ἵνα
χρὸν(ω), καὶ τῷ καρποῖς αὐτῷ λογι-
σάσθαι εἰς τὸ χρεῖ(ω). σὺ δὲ διαπεί-
μν(ω) ἐληγάπευσας αὐτὸν, εἰπὼν
αὐτὸν ἡγορακέναι ὡς ἐμοί, ἐ-
πὶ δὲ διαθήκην ἐγὼ μὴ ἐτέρων ἐσφρα-
γισαί, ὡς κριμα ἐκ τούτου μὴ πω-
λήσας, οὐχ ὑφίσταμαι.

λθ'. Ἀνιχνεύσας ὁ χρεώστης ἀγορεύει
ὡς αὐτὸς τῷ δανειστῇ τὸ ἐνέχυρ(ω). οὐ-
δεμία γὰρ ὅστις ἀγορεύσει τῆς ἰδίας
πράξεως. εἰάν οὖν ἦτιον(ω) ἀγο-
ρεύσῃ αὐτὸ, καὶ μὴ δίδωσιν ὅλον τὸ
χρεῖ(ω), ἐκ ἀνάγκης λαμβάνει ὁ δανειστής
ἀποκρίσασθαι αὐτὸ, εἰ γὰρ τὴν ἐπὶ αὐ-
τῷ ἀγωγὴν κινεῖ.

Οὐτε ὁ ὑπεξούσι(ω) ὡς ἐκ τῆς
τῆς πεκουλίου νόμμων καλῶς ἀ-
γορεύει τὸ ἐνέχυρ(ω) παρὰ τῆς πα-
τρῶου δανεισῶ. διὰ δὲ τῆς τριτύτης
ἀγορεύσεως ἐλδυστροδῆται τὸ ἐνέχυρον,
καὶ ἀρμόζει τῷ πατρὶωνι τῆς χρεώ-
σου μέρ(ω) τῆς διαδοχῆς αὐτῷ αἰ-
τήσαντι τὴν κατὰ τῆς διαθήκης ἐναν-
τίωσιν.

Τοῦ χρεώστῃ κατὰ βληθέντος ἀπο-
καθήσει τὴν νομίμω τῆς ἐνέχυρου ὁ
δανειστής. εἰ δὲ τις ἔλαβεν αὐτὸ ὡς
αὐτῷ εἰς ἐνέχυρ(ω), οὐτε ἀγωγὴν,
οὐτε ὡς ἀκατάχριστον ἔχει.

Basil. Tom. IV.

Allocat debitori, manet per
locationem possessor eius.

XXXVII. Pupillo capienti L. 38.
pignus necessaria est tutoris
auctoritas.

XXXVIII. Cum fundum L. 39.
pignori tibi darem pactus
sum ut ad certum tempus
possideres, & fructus eius in
sortem imputarentur: tu ve-
rò cum suprema tua ordina-
res, eundem legasti dicens
ipsum te emisse de me. &
testamentum ego cum aliis
signavi: si non vendidero,
nullum mihi ex eo præiudi-
cium fit^m.

XXXIX. Debitor à credi- L. 40.
tore pignus frustra emit:
nam rei suæ nulla emprio est.
Si igitur minoris illud eme-
rit, nec totum debitum sol-
uat, creditor illud restituere
non cogitur, si pignus pe-
rat, aut vindicet.

Nec filiusfamilias pignus, L. 1.
à creditore patris peculiari-
bus nummis rectè comparat.
Cæterum per emptionem e-
iusmodi pignus liberatur: &
competit patrono debitoris
pars dominij, si contra ta-
bulas eius possessionem pe-
tierit.

Soluto debito creditor, L. 2.
possessionem pignoris resti-
tuit. quod si quis illud ab
eo pignori acceperit, nec ac-
tionem, neque retentionem
habet.

L. 41. XL. Si re aliena ° pignori^A data, domino eius heres extitero, competit utilis actio pigneratitia creditori. quod si ego ei qui rem meam obligauerat sine mea voluntate, heres extitero, non competit.

L. 42. XLI. Creditor cogitur superfluum pretij^p cum usuris restituere: nec audietur si velir emptorem substituere debitori.

L. 43. XLII. Locum tibi pignori obligavi, & instrumenta eius tibi tradidi. si cum ibi ædificare vellem prohibear, & ad probationem petiero à te ut exhiberes instrumenta, eisque exhibendis moram feceris, atque ira minorem locum ædificauero, si quidem non dedita opera fecisti, soluta pecunia agam pigneratitia. Si verò data opera ut damni causam præberes, & ante pecuniam solutam in id quod interest agam.

§. 1. Si culleos pignori datos centurio ad annonam acceperit, creditor deminutionem eorum non adgnoscat.

L. I. C. XLIII. Fructus ex pignore percepti in sortem imputantur: & si sufficient ad totum debitum, soluitur actio, & pignus redditur. Quod si fructus debitum superent, superflui redduntur, actione sci-

μ'. Εὰν ἀλλότριον ἐνεχυράσας, κληρονομήσω τῆς κυρίου αὐτοῦ, ἀρμόζει τῷ δανειστῇ οὐπλῖα πρὸς τῆς ἐνεχύρου ἀγωγῆς· εἰ δὲ ἐγὼ κληρονομήσω τὸ παρὰ γάμου μου τὸ παῖγμα μου ἐνεχυράσαντος, οὐχ ἀρμόζει.

μα'. Ο δανειστὴς ἀναγκάζεται, τὸ περὶ τὸν ὑμῆματος δόποδιῶμασιν τῶν, καὶ ἐκ ἀκούεται δέλων ὑποχρεῶν ποιῆσαι τῷ χρεώσῃ τὸν ἀγροεσθῆν.

μβ'. Ὑπεδέμην σοι τόπον, & ὄρεγμην σοι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ· ἐὰν βουλόμην κῆσαι ἐμποδιῶν, καὶ πρὸς δόποδεῖξιν αἰτήσω σε παρακομίσαι τὰ δικαιώματα, καὶ ὑπερῶν, καὶ ἥτις ἐκ τούτου κῆσω, εἰ μὲν ἐκ ἐπιτηδεύσεως ἐποίησας, κατὰ βαλὼν κινῶ πρὸς τῆς ἐνεχύρου ἀγωγῆς. Εἰ δὲ ἐπιτηδεύσας εἰς τὸ ζημιῶσαι με, καὶ πρὶν κατὰ βάλλειν κινῶ σοι πρὸς τὴν διαφέροντος.

Εὰν τὸ ἐνεχυραθέντας ἀσχοιῇ λάβῃ ὁ ἐκατόνταρχος εἰς ἀνώναν, πλὴν μείωσιν αὐτοῦ ἐκ ἐπιγνώσεως ὁ δανειστὴς.

μγ'. Οἱ ἐκ τῆς ἐνεχύρου λεηθέντες καρποὶ ὑμφίζονται εἰς τὸ χρεῖος· ἐὰν ἱκανοὶ γίνωνται πρὸς τὸ ὅλον χρεῖος, λύεται ἡ ἀγωγὴ, καὶ δόποδιδεται τὸ ἐνεχυρῶν. εἰ δὲ καὶ πλείονες εἰσὶ τῆς χρεῖος οἱ καρποὶ, δόποδιδονται οἱ περὶ τὸν ὑμῆματος, δηλονότι κινεσθῆναι τὸ πρὸς

τῶ ἐνεχύρου ἀγωγῆς.

μδ'. Αἱ ὑποηρεσῖαι τῆς δούλης, καὶ τὰ ἐνοίκια τῶν οἰκημάτων τῶν ὑποτεθέντων, εἰς τὸ χρεῖον λογίζονται· καὶ ἐὰν πολὺ ὅτι σωματόμυϑον, λύεται ἡ ἀγωγή.

με'. Οἱ καρποὶ τῶ ἀγροῦ ψηφίζονται εἰς τὸ χρεῖον, οὐ μόνον οἱ ἐλαβέν οἱ δανειστῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἡδυνάτο λαβεῖν· εἰ δὲ καὶ ἐβλάψατον τὸν ἀγρὸν, ἐνάγεται καὶ πρὸς τοῦτον τῇ ἰστίᾳ τοῖς ἐνεχύροις ἀγωγή.

μς'. Τὸ συμφωνῆσαι τὸν χρεώστην πρὸς τὴν ἀνωμροσύνης διαφοράσιν τῶ ἐνεχύρου, ἐκ ἀναίρεϊ πρὸς πρὸς τῶ ἐνεχύρου ἀγωγῆς. ἢ γὰρ ὅτι ὁ δανειστῆς ἐλάττωσεν πένερακεν ἢ ἢ ὁ φείλει;

μζ'. Εἰὰν ὁ δανειστῆς μὴ ᾖ αἰτίαν ἰδίαν ἀπολέσῃ τὸ ἐνεχύρον, ἐκ ἐγκαλείται· καὶ δὲ αὐτὸν ἀποδείξαι ὅτι ἀπώλεσεν. Εἰὰν δὲ πλάσματι ἐνοχὸς ἀποδείχθῃ, ἢ μὴ δεινύσιν διαφανέσθιν ἀποδείξεων αὐτὸν ἀπολωλέκειναι, εἰς τὸ διαφέρει τῷ χρεώστῃ κατὰ δικαιοσύνην.

μη'. Τὰ τυχερὰ οὐ κινδυνεύεται τῷ δανειστῇ, ἀλλὰ δυνάται καὶ τὸ τυχερὸν ἀπολέσας τὸ πρᾶγμα ἀπαρτεῖν διὰ πρὸς σωματικῆς καὶ ἐαυτῷ καὶ χρεώσῃ μύϑον.

μβ'. Οἱ δικαστῆς πρὸς τὸ ἐνεχύρον ἀγωγῆς, ὁφείλει θεωροεῖν, ὥστε τῶν καρπῶν οἱ ἡδυνάτο λαβεῖν ὁ δανειστῆς, καὶ τὸ ζημίας τὸ σωματόμυϑον ἀπὸ τῶν δένδρων

Basil. Tom. IV.

^A licet pigneratitia.

XLIV. Operæ ancillæ & pensiones ædium pignori depositarum sorti imputantur, & si adæquauerit sortem quod inde redactum est, soluitur obligario.

XLV. Fructus fundi computantur in sortem non solum quos percepit, sed & quos percipere potuit. Sed & si agrum deteriore effecerit, eo quoque nomine pigneratitia actione conuenitur.

XLVI. Si id actum sit lege pignoris, ut si ad diem pecunia soluta non esset, creditori pignus distrahere liceret, hoc pactum pigneratitiam actionem non adimit: quid enim si; creditor minus vendiderit quam deberet?

XLVII. Si creditor sine culpa sua pignus perdidit, nihil ei imputatur: sed ei incumbit necessitas probandi id se perdidisse. Sed si culpæ reusprehenditur, vel non probat manifestis rationibus se perdidisse, quanti debitoris interest condemnatur.

XLVIII. Creditor forti casus non præstat, sed si casu fortuito perdidit, personalis actione quod sibi debetur petere potest.

XLIX. Iudex addictus actioni pigneratitiæ curare debet, ut fructus quos creditor percipere potuit, vel damnum in cædendis arboribus

B ij

ribus, domibúsque destruen-^A ^{ἐκκοπῆς}, ^ἐ τῆς τῶν οἰκημάτων κα-
dis datum, in rationem de-
ducantur in iudicio. ^{τραπεζοφῆς}, ^{γινέσθαι} λόγον ἐν τῷ δι-
^{καστηρίῳ}.

L. 8. L. Pignoris amissio fortuita
ad periculum creditoris non
pertinet: & qui non amisit,
sed se amisisse simulat, re-
netur.

ν'. Η κτ' πύχλω ἀπώλεια οὐ κιν-
δυνεύεται τῷ δανειστῇ· ἢ ὅτι ὁ μὴ
ἀπολέσας, ^{παραποιούμενος} δὲ
ἀπολέσας, κατέχεται.

L. 9. LI. Pignus est in dominio
debitoris, & ipsi perit. Nul-^B
la autem culpa seu segnitia
creditori imputari potest,
qui ibi pignus deposuit, vbi
alij deponere solent: vnde
amisso pignore personali ac-
tione debitum resciscere
potest.

να'. Τὸ ἐνέχυρον τῆς δεσποτείας ἐστὶ
τῆς χρεώσεως, ἢ ἀπολλύμενον αὐτῷ
κινδυνεύεται· οὐ δοκεῖ δὲ ῥαθυμεῖν
ὁ δανειστής, ἀποδέμενος ἐκείνῳ τὸ
ἐνέχυρον, ἐνθα οἱ ἄλλοι εἰσώθασιν
ἀποπείθεσθαι. Ὅθεν δυνάται ἀπολλυ-
μένων τῶν ἐνέχυρων πλεὺς προσωπι-
κὴν ἀγωγὴν κινεῖν ἢ ἀπαγεῖν τὰ
κεχρεωσμένα.

L. 10. LII. Nec creditor, nec he-
res eius debitori res pigne-^C
ratas petenti debito soluto,
vel oblato, longi tempo-
ris præscriptionem oppone-
re possunt: sed instituta in
rem actione à debitore, qui
opponunt causam pignoris
debitum probare debent.
Sed & si debitor pignus pos-
sideat, qui agunt hypothe-
caria rursus debitum pro-^D
bare debent. Licet autem
cuiuslibet debitori offerre de-
bitum: & si creditor id ac-
cipere recusset, deponere,
& se personali actione li-
berare.

νβ'. Οὐδὲ ὁ δανειστής, οὐδὲ ὁ τῆς δα-
νείσεως κληρονόμος τῷ χρεώστῃ τὸ ἐνέ-
χυρον ἀπαγορεύει μὴ πλεὺς τῆς χρεώσεως
καταβολῇ, ἢ παραφορᾶν, δυνάμε-
ται ἀντιπέναι μακροῦ χρόνου πα-
ραγραφῇ. Ἄλλα κινουμένης τῆς
ἐπὶ τῷ ἐνέχυρῳ ἀγωγῆς παρὰ τῆς
χρεώσεως τῆς ἐπὶ δεσποτεία, ὀφείλου-
σιν ἐκεῖνοι οἱ πλεὺς ὑποθήκην δικαιο-
λογούμενοι ἀποδείξαι τὸ χρέος. Εἰ
δὲ ἢ τῆς χρεώσεως τὰ ἐνέχυρα κατέ-
χοντος, ἐκεῖνοι πλεὺς τοῦ τῆς ὑποθή-
κης ἀγωγῇ κινῶσι, πάλιν ὀφεί-
λουσιν ἀποδείξαι τὸ χρέος. ἔξεστι
δὲ παντὶ χρεώστῃ παραγαγεῖν τὸ
χρέος· ἢ εἰ μὴ βούλεται λαβεῖν
αὐτὸ ὁ δανειστής, ἀποδέσθαι ἢ ἐλθ-
ουσιν αὐτῷ τῆς προσωπικῆς ἐπὶ τὰ
χρεῖα ἀγωγῆς.

γγ'. Τα ὑποτεθέντα ποσάματα δια-
της ἐπὶ τοῖς ἐνέχυροις ἀγωγῆς ἀπο-
λαμβάνουσιν οἱ χρεώται· οὐδὲ γὰρ
ἐξέστι τῷ δανειστῇ χωρὶς συμφώνου
ἢ ἀρχικῆς κελεύσεως ἀφαιρεῖν τὰ
ποσάματα τῷ χρεώτῃ. Τυτέστιν
διαπωρεσθῆναι αὐτά.

νδ'. Ο δανειστὴς ἐκ ἑξῆς μακροῦ χρό-
νου παραγραφῶν εἰς τὸ μὴ ἀποδο-
ναι τὸ ἐνέχυρον μὴ τὸ πληροθύναι
τὸ χρεῖος.

ΣΧΟΛΙΑ.

Στεφαίου. Ἐνέχυρον λέγεται κατὰ χρησι-
κῶς ἢ ὑποθήκη· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς εἰπεῖν,
παρεδοσθῆναι, ἐδήλωσε τὸ κυρίως ἐνέχυρον. ἀπὸ
δὲ τῆς, ψιλῶ συμφώνῳ, πῶς ὑποθήκῃ.

Καὶ λέγεται, ὡς βιβ. β'. βιβ. ιδ'. διγ. ιγ'.
λέγεται ὅτι ἡ ὑποθήκη καὶ ἀπὸ πάσης καὶ
ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως. ζῆται τίτ. β'. κεφ. δ'.

Ἀνάγνωσις δὲ λέγεται διὰ τὸν τρόπον τῆς πᾶσι
πλάττεσθαι γὰρ ἐκείνῃ τῇ οὐλπιανὸς
ἀναγνώσεως, διδοὺς ὅτι τούτου τῆς ἡμέρας καὶ τῆς
ἐλλοιότατος μὴ τῆς ἐκείνῃς κειμένης ἀναγνώσεως.
ζῆται καὶ κεφ. ιγ'. Σημειώσας ὅτι καὶ ἀπὸ πᾶσι
ἐλλοιότατος τῆς ὑποθήκης ποσάματος ὁ δανειστὴς
πλάττει δέξεται τὸ ὑποθήκῃ, σιωπῶν
μὲν ἢ ὑποθήκη, δυνάται ὅτι πᾶσι κοινῶς ἀπὸ
γενεαρχίας εἰς τὸ ἀναγνῶναι κινεῖν ὁ δανειστὴς καὶ
τῆς ὑποθήκης, καὶ τῆς ἐλλοιότατος ἀναγνώσεως
ναρτίον ἔκκλημα, ἀπὸ πᾶσι ὑποθήκης ἡμοθυμῶν
ἐπίθεσιν. κινεῖται ὅτι τῆς ἐκκλημῆς καὶ καὶ τῆς καὶ
πομπῆς ἀπὸ τῶν ἐτέρων ὑποθήκης, ὡς μὴ
ὑποθήκῃ πωλήσας ὅτι, ἢ ἐναλλάξας
ἢ ἀναγνῶντας εἰς κατὰ βολῶν, ὡς ὁ Οὐλπιανὸς
ἐν τῷ μζ'. βιβ. τ'. διγ. β'. κεφ. β'. φησὶν ὅτι
βιβ. ε'. τ'. βασιλ. βιβ. λ'. κεφ. β'. ἐντα καὶ τῆς πο-
σῆς λέγων τῆς ἐκκλημῆς οἷα δὲ ἀναγνῶντας
ναρτίον μὴ ἔχειν ὡρισμένῳ ἐκ νόμου ὅτις ἡμο-
θυμῶν, ἀλλ' ἐκ γνώμης καὶ τῆς δικαστοῦς ἀναγνῶντας
τὸν πεποιηκότα τῆς ἐπίθεσιν· ἵνα εἰ μὴ ἰδιώτης ὅτις
ὁ τῆς ἐπίθεσιν ἐργασάμενος, μὴ πᾶσι ἐξέλθῃ τῆς
ἑποὺς μετὰ ἡμοθυμῶν ἢ τῆς ἀναγνῶντας ἀπὸ φάσις.

Basil. Tom. IV.

LIII. Res pigneras actio-
ne pignoratitia debitores re-
cipiunt : nec enim licet cre-
ditori citra conventionem
& præsidalem iussionem res
debitoris auferre, hoc est, eas
distrahere.

LIV. Creditor soluta omni
pecunia debitorem res pi-
gneras petentem, longi
temporis præscriptione sum-
movere non potest.

S C H O L I A.

^a Non sola traditione] STEPHANI.
Pignus abúsive dicitur hypotheca.
& cum ait, traditione, significat pro-
priè pignus. cum autem, nudo pa-
cto, hypothecam.

^b Contrahitur.] Et soluitur, ut lib. 2.
tit. 14. dig. 17. dicitur, hypotheca-
riam actionem ex pacto nasci & tolli.
Quare tit. 2. cap. 4.

^c Es dederit.] Lege Digest. 36.
huius tituli : ibi enim plenius hac
de re differit Vlpianus, data in hac
specie aduersus eum stellionatus a-
ctione cum distinctione ibi posi-
ta. Quare & caput 16. Nota pi-
gnus quidem consistere, licet cre-
ditor errans circa materiam rei, pi-
gnori eam acceperit ; posse autem
contraria pignoratitia agere aduer-
sus eum qui obligauit. habet & ex-
traordinariam stellionatus persecu-
tionem ; ob imposturam quam fe-
cit. intenditur autem hoc crimen &
in eum qui per calliditatem rem ali-
obligatam quasi non obligatam
vendidit, aut permutauit, aut in
solutum dedit, ut ait Vlpianus li-
bro 47. Digest. titulo 20. dig. 2.
sive Basilic. libro 60. titulo 30. ca-
pite 2. ubi & illud addit, non esse
huius criminis poenam certa lege
definitam, cum sit extraordina-
rium, sed liberum arbitrium esse
magistratui statuendæ poenæ in eum
qui imposturam fecit, ut tamen si
plebeius sit, eius sententia non ex-
cedat damnationem in opus metalli.

B iij

si verò in aliqua dignitate positus, exilium temporale, vel amotionem curiæ: aut & constitutio i. quæ exstat libro 9. Codicis titulo 34. vel libro 60. Basilicon titulo 30. capite 5. eum qui rem alij pignoratam secundo creditori obligat, nec eum de eo certioravit, crimine stellionatus teneri, si non possit utrique creditori satisfacere. *Interrogatio.* Crimen stellionatus irrogatne infamiam damnaro? **STEPHANVS.** Minime: & hoc manifestò ait: Vlpianus libro prædicto Digestorum 47. titulo 20. digesto. B. 2. hinc libro 60. titulo 30. capite 2. Ex eodem autem titulo scire licet, cum deficit titulus criminis aduersus eum qui quid dolo fecit, si is in cuius necem id factum erit, criminaliter agere velit, stellionatum obijcere posse: quod enim est in pecuniariis causis actio de dolo, hoc est in delictis stellionatus, quod intenditur deficiente omni ordinario crimine.

d. *Pignoratitia contraria*] Directam habet debitor aduersus creditorem exsoluto debito. contrariam creditor aduersus debitorem, si non ei dederit pignus de quo conuenerat, aut deterius quàm conuenerat.

e. *Si debitor rem*] **CYRILLI.** Si debitori pecuniam credidero, ut eam creditori solueret cui pignus dederat, quod alij vendidit, & conuenerit ut ea res pignori mihi esset, nihil ago.

f. *Vendidit & tradidit.*] Hoc est, ipse debitor vendidit & tradidit pignus priusquàm mutuam pecuniam acciperet à secundo creditore.

g. *Non obligatur tibi*] Quære librum 9. titulo 9. capite 3. neque putes huic ob stare: ibi enim debitor de re sua conuenit: heic verò de aliena: nisi debitum & ius eius in re translaturum sit, antequam pecuniam tuam ei numerares.

h. *Debitor quasi statim*] Quàmuis creditor pignus reddiderit, quia tamen quasi statim creditum recepturus reddidit, redditum non videtur, sed magis per fallaciam ablatum, ut subdit Iuriscōsultus: idcircoque rectè furri agit. Nota igitur, si cui dolo malo rem tradam, non videri me ei tradere, sed per vim rem mihi auferri. Si igitur pi-

Α Εἰ δὲ ἐν ἡμῖν κατέστηκε ἡμῶν, ὁμοίᾳ τῷ πρῶτῳ καὶ ἐν, ἢ ἀπικινήσῃ τῷ βουλευτηρίου. Φησὶ δὲ ἡ κειμένη ἀφ' ἧς α'. ἐν βιβλ. θ'. ὑπ. λδ'. ἢ τοι βιβλ. τῇ βασιλικῶν ἐξ ὑπ. λ'. κεφαλ. ε'. ὅταν φησὶ. καὶ ὅταν ἐτέρῳ πρῶτον ποιεῖ μὴ ὑποχρεῖται δούτερον δανείσῃ, καὶ μὴ πρῶτον λαμβάνῃ τὸ πρῶτον, κατεχεται τὰς σελλιονάτους, ἐν δὲ μὴ δύναται τὸ ἐκτὸν ἐκτέρῳ ποιῆσαι τῇ δανείσῃ. Ερώτησις. ἀρ' ἀπικινῆται ὁ κατεχόμενος τοῦ πρῶτου τὰς ἐκλήματι; Στέφανος. οὐδ' αὖτως. καὶ τὸ πρῶτον γὰρ σαφὲς ὁ Οὐλπιανὸς ἐν τῷ πρῶτῳ πεφωνημένῳ βολίῳ μζ'. τῇ διγέσων ὑπ. κ'. διγ. β'. φησὶν, ἢ τοι βιβλ. ἐξ ὑπ. λ'. κεφ. β'. ὅς αὐτὸν δὲ τῷ πτόλου καὶ τὸ πρῶτον ἐστὶν μαθεῖν, ὅτι ἐνταῦθα τῷ πεποινητότος καὶ τῷ δόλον μὴδὲν δεικνύει ἐκλήμα, τότε εἰ βουλήσῃ ὁ βλαβεὶς ἐκκληματικῶς κινήσαι, ὁ σελλιονάτος οὐδέποτε ὅταν γὰρ ἐστὶν ἐν ταῖς χρηματικαῖς ἀγωγαῖς ἢ ὁ δόλος, τὸ πρῶτον ἐστὶν ἐπὶ τῇ ἐκκλημάτων ὁ σελλιονάτος, κινουμένων ἐν ἀπορία πρὸς ὁρδινάριον ἐκλήματος.

Τὴν μὲν δὲ δρέκτον ὁ χρεώτης ἔχει καὶ τὸ δανείσας μζ' ὁ κατεβαλεῖν αὐτῷ ὁ χρεός. Τὴν δὲ κοινῶς αὐτὸν ὁ δανείσας καὶ τὸ χρεώ- σου, ὅτι εἰ μὴ δίδωσιν αὐτὸ τὸ συμφωνητὸν αὐτῷ ἐνέχον, ἢ χεῖρον οὐ συνεφώνησε.

Κυεῖλλον. εἰ τὰς χρεώσας δανείσας ἐφ' ὃ κατεβαλεῖν τὰς δανείσας ὃ ἐνέχον ἐδωκεν, ὃ ἐπώλησεν ἐτέρῳ, συμφωνῶσιν ἔχειν ὁ πρῶτος γὰρ εἰς ἐνέχον, ὅθεν ποιεῖ.

Τούτῃ, αὐτὸς ὁ χρεώτης καὶ ἐπώλησε ὃ πρῶτον ἐδωκε ὁ ἐνέχον ὅταν δανείσας ἀπὸ τῷ δούτερον δανείσας.

Ζήτησις βιβλ. θ'. ὑπ. θ'. κεφ. γ'. καὶ μὴ δόξῃ ὅτι ἐν ἀνθρώπῳ: ἀλλ' ἐκεῖ ὁ χρεώτης πρὸς ἰδίῳ πρῶτον συνεφώνησεν. ἐν αὐτῷ ὃ πρὸς ἄλλοτείου. εἰ μὴ πού τις χρεός καὶ δικήματα πρῶτον δανείσας αὐτῇ τῇ πρῶτῃ αὐτῇ δηλαδὴ, καὶ πρῶτον κατεβαλεῖν αὐτῷ τὰς ἀπὸ τῶν χρημάτων.

Καὶ τὰς μάλιστα ὁ δανείσας ἀπὸ δέδωκε ὁ ἐνέχον, ἀλλ' ἐν ὅτῳ ἀπεντεύθεν μέλλων πληροῦσθαι, ἀποδεδώκε, οὐ δοκεῖ ἀποδεδωκέναι, ἀλλὰ μάλλον ἀφαιρεθῆναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ὁ νομικός. ὅτι φέρει. ἀλλ' ἐν τῷ καλῶς τὸ φερόμενον σημαίνει. οὐδ' ὅτι ἐὰν καὶ δόλον ἴνους πρῶτον πρῶτον αὐτῷ, δοκῶ μὴ πρῶτον αὐτῷ, ἀλλ' ἀφαιρεθῆναι βίβλ. ὁ πρῶτος κινήσεως οὐδ' ὅτι

inter debitorem & creditorem, ut si pignus distraxerit, ea lege distrahar, ut liceat debitori post annum aut biennium oblato pretio pignus recipere, & venditionem reuocare, & contra pactionem fecerit, quid autem iuris sit cum pignus à creditore ita distractum est, disces ex digest. 13. huius tituli, deque pignoris distractione ita facta tractat Marcius lib. 20. tit. 5. dig. 7.

Summa.] Ut puta, placuit ut ducentis aureis pignus venderetur, & minoris creditor vendidit.

Vel loco] Puta si conuenerit ut certo loco venderetur, vel extra illum locum, & creditor contra pactum & conuentum alibi vendiderit, furti tenetur, ut ait libro 47. titulo 2. digesto 74. siue libro 60. tit. 12. cap. 74. *Interrogatio.* Cum creditor contra pactionem eiusmodi pignus vendidit, valerne venditio? STEPHANVS. Si quidem venditio à creditore facta sit, valet: sed tenetur ad exhibendum: nam rem quoque alienam vendimus, & emptio venditio consistit. emptor tamen cui res tradita est rem iure firmo non possidet: tunc enim emptor pignoris in causa proprietatis vincit, cum creditor rem pignori nexam iure vendidit, ut refertur in libro 8. Codic. titulo 28. Constitutione 18. siue libro 25. titulo 7. capite 40. in specie aurem proposita creditor nullo iure vendidit, quia & furti tenetur.

Non vendere.] ANATOLII. Quia pactum quod creditori permittit pignus distrahere, pro creditore est: licet enim cuilibet ea quæ pro se introducta sunt contemnere, ut pluribus locis ostenditur, maximè autem libro 2. Cod. tit. 3. Constit. 29. siue lib. 11. tit. 1. cap. 89.

Si mobilis sit.] Nam rem immobilem debitor inuito etiam creditore ostendere potest volenti emere: factis enim apparet.

Idonea cautio.] INNOM. Idonea cautio est, si fideiussor vel pignora acceperint, ut libro 17. titulo 1. digest. 59. themate vlt. siue lib. 14. tit. 1. cap. 59. them. vlt.

Pluris pignus vendiderit] Nota, si creditor pluris pignus vendiderit, siue su-

αὐτὸ πωλῆσαι τὸ ἐνέχυρον, πῶς ὀφείλει αὐτὸ ἀπὸ ἀρεσιν τῆ διώσεως τὴν δεδωκεν μὲν αὐτὸν τυχερὸν ἢ διεπαι τῆς πωροσεως πωροφύερον τὸ ἡμῖμα πῶς πωροσιν ἀνακαλεῖσθαι, ἔλαμβανειν τὸ ἐνέχυρον, ἔστω ἐπὶ πωλοσεύτως ὁ δανειστής. ἔνθα δὲ οὕτως ἐπώλησε, ὁ δανειστής τί γινώσκων, μαρτυρεῖται ἐν τῷ 19. διγ. τῆς πρὸντος βίβ. δὲ λαμβανὴ δὲ πωροσίν οὕτω γινώσκων πωροσεως τὸ ἐνέχυρον καὶ ὁ Μαρκ. τ. β. κ. βίβ. 19. διγ. 7.

Τυχρὸν σιωπῶν δὲ ἐξενώσιν νομισματικῶν ἐξείναι τὰ δανειστῶν πωλῆσαι τὸ ἐνέχυρον, καὶ ἡ τῆνος αὐτὸ πῶς πωροσε.

Τί γὰρ ἐπὶ σιωπῶν δὲ πωροσίναι τὸ ἐνέχυρον, ἐν τῷ δὲ τῷ τόπου, ἢ ἐκ τῶς τῆς δὲ τῷ τόπου, καὶ πῶς πωροσιν αὐτὸ πῶς γινώσκων συμφωνοῖ ὁ δανειστής. ὅτι τούτων γὰρ γεμάτων πωροσίναι τὸν ὅρον τῆς συμφωνοῦ ὁ δανειστής τῇ φούρτι κατέχευται, ὡς φησὶν βίβ. μζ'. βίβ. 19. διγ. 1. ἡτοι βίβ. 19. διγ. 1. κεφ. 1. Ερώτησις: ἀρὰ ὅτι ἔρρωσθαι ἢ πωροσίναι ἔνθα πρὸ τὸν ὅρον τῆς συμφωνοῦ πῶς πωροσιν ὁ δανειστής τὸ ἐνέχυρον; Στεφανός, εἰ μὴ πωροσίναι τῷ δανειστῷ γένηται ἢ πωροσίναι ἔρρωσθαι, καὶ κατέχευται τῇ ἀσφαλείᾳ ἐξείναι δὲ πωροσίναι γὰρ ἐπὶ ἀλλοτρίᾳ, καὶ σιωπῶν πωροσίναι τε καὶ ἀρρωσίναι. ὁ μὲν τοι ἡγερεῖται καὶ τὸ πωροσίναι λαβῶν ὅτι ἐξείναι τὸ ἀσφαλὲς ὅτι τῇ τούτου δεσποτεία. ὅτι γὰρ ὁ τὸ ἐνέχυρον ἡγερεῖται καὶ τὸν πῶς δεσποτείας ἀρῶν, ὅταν καὶ νόμοις πῶς πωροσιν τὸ ἐνέχυρον ὁ δανειστής, ὡς ἀνέχευται βίβ. η'. τ. κώδικ. βίβ. 19. διγ. 1. ἡτοι βίβ. 19. διγ. 1. κεφ. μ'. ὅτι γὰρ ὁ δανειστής ὅτι τῷ εἰρημνῶν γεματὶ καὶ νόμοις ἐπὶ πωροσιν, ὅτι καὶ τῇ φούρτι κατέχευται.

Ανατωλίου. Ἐπεὶ τὸ συμφωνοῖ τὸ ὅτι πρὸς τὸν πῶς δανειστῶν τὰ ἐνέχυρον πωλῆσαι, ὡς τῷ δανειστῷ ὅτι ἐξείναι γὰρ πῶς καὶ φερεῖται τῷ πῶς αὐτὸ εἰσηνεγμένον, ὡς ἀνέχευται πῶς πωροσίναι, μάλιστα δὲ καὶ ἐν βίβ. β'. τ. κώδικος βίβ. 19. διγ. 1. κεφ. 1. ἡτοι βίβ. 19. διγ. 1. κεφ. πθ'.

Τὸ γὰρ ἀκίνητον διώσθαι ὁ δανειστής καὶ ἀκίνητος τῷ δανειστῷ ὅτι δείξαι τὰ ἀρρωσίναι βουλομένῳ φαίνεται γὰρ.

Τὸ δ' Ἀνανύμου. ἀξιοχρεὸς ἀσφαλεία ὅτι ἢ δὲ ἐνέχυρον, ἢ ἐξείναι, ὡς βίβ. 19. διγ. 1. κεφ. 1. ἡτοι βίβ. 19. διγ. 1. κεφ. πθ'.

Σημειώσαι ὅτι πλείονος τῷ δανειστῷ ὁ δανειστής πωλῆσαι τὸ ἐνέχυρον, εἴτε τῷ

σὴ πωλεῖν τὴν ὑμῆμας, εἴτε συλχρήσεται ἂν
αὐτῷ, εἴτε μὲρ ἔπι τῇ ἀποδόσφι τοῦτου
ποιήσῃ, τοκοῖς ἀναγκάζεται διδόναι τὰς δέβι-
τοι· καὶ σημειώσαι πότε καὶ ἀνεπερώτητος το-
κος ἀπαιτεῖται· δὴλον δὲ ὅτι ἔπι τῆς πινερα-
πικίας τὸν τοκοῦτον ἀπαλοῦντο τοκοῖς, βόνα φίδε
τυλχαμούσης, ὁφφικίῳ μὲν τῷ δικαστῇ, ὡς
ἐν τῷ 5'. ὑπὸ τῆς δ'. τῇ ἰνσιπουτ. μεμα-
θηκας. καὶ ὡς αἰνῶνται βιβ. δ'. τῷ Κωδ. ὑτ.
λβ'. δ'απαξ. ιγ'. ἥτοι βιβ. κγ'. ὑτλ. γ'. κεφ. ξγ'.
ἐνθα καὶ πλατύτερον πρὸς τοῦτου φησὶν.

Τοῦ Ἀναγνώμου. ἔγνωσ γδ 5'. ὑτ. 7' ιγ'. βιβ.
7' Διγ. διγ. ιζ'. 7ε. β'. καὶ ἐν βιβ. κζ'. ὑτ. δ'. ἐν
τῷ τέλει 7' α'. διγ. ὅτι ἀκοντσαρίαι καὶ χωρεῖς τῇ
πρωτοτύπων κοινοῦνται. Καὶ οὕτως καὶ ἐν τῷ 8-
καταχρῆσθαι, καὶ ἐν ἀπατησθῆναι· τὸ δὲ αὐτὸ
ἔγνωσ καὶ ἐν τῷ. κομμοδαπὶ ὑπὸ τῷ πρὸς τῷ
τέλει τῷ ιη'. διγέσθαι.

Σημειώσαι ὅτι καὶ μὴ χρῆσθαι ἐκδοσὶν ἔχον
καὶ τὸ ἀναγκάζον· τὸ δὲ δανειστὴν ἡγομένη δα-
πνῆν, κοντσαρίαν πινεραπικίαν χωρεῖν ἐχειν.

Σημειώσαι τὸ πρὸν κεφάλαιον, καὶ τὸ Πα-
λαιὸν ἀναγκάσματα ὄντα, ὅτι καὶ ἀπολλύται τὰ
ἐνέχυρα, ἢ πρὸς αὐτῇ ἡγομένη πρὸς τῷ δανει-
στῇ δαπνῆν ἀναγκάτως ἀπαιτεῖται, καὶ ὅτι τε-
λευτήσαντος τῷ δούλου μὲν ἢ πρὸς πικὴν μό-
νη ἐνοχλή. ὅθεν γδ διώεται κινεῖν ὁ δανειστής τῷ
πρὸς ἐνέχυρων ἀγῶνι ἵνα λάβῃ ἔτερον ἐνέχυ-
ρον ἢ τὸ φθαρτὸν ἢ τὸ ἀνδραπον καὶ ἕται βι-
βλ. ιθ'. ὑτ. ιθ'. κεφ. δ'. ἐτὶ τῷ πρὸντος βιβλίου
ὑτλ. β'. κεφαλ. ις'. καὶ κεφαλ. 27'.

Σημειώσαι ὅτι διώεται ὁ δανειστής καὶ τὰ καλ-
λιστα τῷ ὑποπεντῶν αὐτῷ πρὸς ἀγῶνι πωλεῖν,
ἐπεὶ ἐκκαλεῖται τὰ ὑμῶν τε καὶ βελτίονα πω-
λήσεις, ἐπεὶ μὲν αὐτὰ κατεχρῆσθαι, ὡς ὁ Μο-
δεστίνος ἐν τῷ κ'. βιβ. ὑτ. ε'. διγ. ἢ. φησι, ἥτοι
βιβ. κέ. ὑτ. ζ'. κεφ. ἢ. τὸ δὲ ἵκονον ἐν τῷ μὴ καὶ
δὸν τὸ πεποίηκε· δεῖ γδ αὐτὸν καλῶ πῶς
φυλάττειν ἔπι τῇ πρὸς τῷ ἐνέχυρων, ἐπεὶ ταῦτα
ὡς ἀγαθὸς οἰκονομὴς ποιῆσαι, ὡς ἐστὶ μαθητὴν
ἐξ ὧν Οὐλπιανὸς ἐν τῷ κβ'. διγ. τῷ πρὸντος
ὑτλ. φησὶν· ἀγῶνι δὲ καὶ πῶς δ'. τῷ Κωδ. δια-
τάξ. ταῦτα λέγουσιν. δὲ τὸ ἐπὶ ἀναγκάζεται ὁ
δανειστής πρὸς τῶν ἐνέχυρων ἐπερωτῶν τῷ
δούλῳ. ἡμαρτῶν ὅτι σιωπήσῃ αὐτὸ ἐν τῇ πόλει
τοιαύτη, καὶ ὅτι πλείονος ἐπώλησεν τοῖς οἰκέταις ἢ
τῷ ἐρωτῇ αὐτῷ τῷ δούλῳ, ἐπεὶ ὁ δὲ μὲν

perfluum foret, siue eo utatur,
siue moram fecerit in eo restituendo,
hoc nomine usuras eum presta-
re cogendum. Nota etiam quando
usuræ quæ in stipulationem dedu-
ctæ non sunt, petantur. Certum
autem est in pignoratitiam venire
usuras, cum sit bonæ fidei, officio
tamen iudicis, ut didicisti libro 4.
Instit. titulo 6. & ostenditur libro
4. Codic. titulo 32. constitut. 13. si-
ue libro 23. titulo 3. capite 63. quò
loci plenius de hac re tractat.

Contrariam pignoratitiam actionem
IN NOMINATI. Didicisti enim ti-
tulo 6. libri 13. Digestor. digest. 17.
them. 2. & libro 27. titulo 4. in fine
digest. 1. contrarias actiones etiam
sine principali moveri. Atque ita re-
tentionem & actionem habet. idem
omnino didicisti & tit. Commod.
circa finem dig. 18.

Deceßit.] Nota contrariæ pignera-
titix locum esse, licet sumptus à
creditore necessario facti vtilem
exitum non habuerint.

Nota hoc caput, & Antiquum
valde necessarium, licet res pigne-
rata perierit, necessarias tamen im-
pensas in eam factas peti posse: &
mortuo seruo personalem actionem
permanere: nec enim creditor pe-
tere potest actione pignoratitia ut al-
ia res pignori detur, quòd seruus
pignoratus deceßerit. Quare librum
19. titulo 19. capite 4. & huius li-
bri titulo 2. capite 56. & capite
27.

Si ex pluribus mancipiis.] Nota cre-
ditoris arbitrio permitti, ut ex plu-
ribus rebus sibi obligatis etiam pre-
tiosiores & meliores distrahat, nec
eo nomine culpari, si modò ea pos-
sideat, ut tradit Modestinus libro
20. titulo 5. digesto 8. siue libro 25.
titulo 7. capite 8. nisi hoc dolo fe-
cerit: nam in distractione pignorum
bonam fidem prestare debet, & ut
paterfamilias diligens rem gerere,
ut discere est ex his quæ scribit Vl-
pianus digest. 22. huius tituli. Lege
& 4. constit. Codicis, in qua idem
dicitur. & idè creditor cum pi-
gnus distrahit non cogitur du-
plam promittere. Finge autem se-
cundum morem ciuitatis duplam
promisisse, & ob id seruos pluri-
vendidisse, alioquin aliquas res pi-

Ἐπεὶ ὁ δὲ βίτωρ οὐ μόνον τὰς δανειστὰς ἔσθ' ἐνόχος, ἀλλὰ καὶ τὰς κληρονόμους αὐτῶν· εἰ καὶ ᾠροσναλίῳν δοκεῖ ὁ τοιοῦτον σύμφωνον, ἀλλὰ τὰς ἐλλήϊ δμικὸν νοεῖται, καὶ διώκεται ὅσῳ ἦται καὶ ὁ κληρονόμος πωλεῖν.

Τοῦ Εναντιοφανοῦς. ὅτι γὰρ τὰ πάντα ἡμι-
καὶ ἐστὶ καὶ ἐλάβη, καὶ ῥητὸν ἐν τετῇ ἐξ-
σωπον, ἐγὼ βιβλ. β'. ὑπλ. ιδ'. διγ. ζ'. καὶ μ'.
καὶ βιβλ. κβ'. ὑπλ. γ'. διγ. θ'. καὶ βιβλ. λδ'.
ὑπλ. ιγ'. διγ. η'. καὶ βιβλ. κ'. ὑπλ. ς'. διγ. η'.
Εἰσὶ δὲ ἕνα δὲ αἶρεται, καὶ ἐξ ὕδατος βιβλ. ζ'.
ὑπλ. η'. διγ. κα'. καὶ βιβλ. η'. ὑπλ. γ'. διγ.
λς'. καὶ βιβλ. λδ'. ὑπλ. α'. διγ. ιδ'. καὶ καὶ
καὶ ἐξ ὕδατος, βιβλ. λγ'. ὑπλ. γ'. διγ. ς'. καὶ καὶ
ἡρέως, βιβλ. λδ'. ὑπλ. γ'. διγ. κ'.

Θεμάτισον, αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῖς τοκοῖς ὑποτε-
θῶμαι ἰδικῶς ἀφ' ὧν. κεφαλ. τδ' ὑπλ. ς'. τδ'
κγ'. βιβλ. καὶ τδ' πρὸντος ὑπλ. κεφ. ια'. θεμ. γ'.
καὶ ὑπλ. β'. κεφαλ. ιγ'. θεμ. τελευτ.

Τυχὸν χρύσιον ἐπιδείξας σκῆθος, χαλκίον
δὲ δώκεται δήμεσι. ἐν τῷ γὰρ τῇ φούρπῃ, καὶ τῇ
εὐελιόνατος καὶ τέχεται, καὶ τὸ ἐν τῇ λς'. διγ. τδ'
πρὸντος ὑπλ. κειμήλιον ἀφ' ὧν εἰν.

Εἴτε κινήτων ὅσιν, εἴτε ἀκινήτων. καὶ ζήτει κε-
φαλ. α'. ὑπλ. β'. κεφαλ. ε'. θεμ. β'. καὶ βιβλ. ιδ'.
ὑπλ. α'. κεφαλ. ιδ'. καὶ ἐν τῷ τοκοῖς δ'. ὑπλ. ς'.
ἐν δὲ καὶ καὶ βιβλ. β'. ὑπλ. β'. κεφαλ. σλῆ.
θεμ. β'.

Ζήτει κεφ. η'. θεμ. γ'. καὶ βιβλ. ζ'. ὑπλ. ιδ'.
κεφ. α'. καὶ ὑπλ. ζ'. τδ' πρὸντος βιβλ. κεφαλ. κη'.
λς'. καὶ μγ'. ε' βιβλ. κγ'. ὑπλ. α'. κεφαλ. κα'.
καὶ ὑπλ. γ'. κεφ. μα'. θεμ. β'. Εἴπον γὰρ ἀνωτέρω
ὅτι καὶ ὁ πολὺ μέρος τῶν χρεῶν καὶ ἐλαβήθη,
μὴ καὶ οὕτως ἐνεργῶμεν ὅς ἐνέχουσι, καὶ
οὕτως διώκται τὸ πᾶν ἀσκεῖν ὁ δήμεσις.

Τουτέστι, καὶ μὴ ὁ χρεὼς καὶ ἐλαβήθη, ἡμῶν
ταῖς ὁσάπισφακλον βουλομένη τῇ δήμεσι. ἐπεὶ
μὴ βουλομένη τῇ δήμεσι τὸ μὴ συμφέρει τῇ
ἐξίππει. τὸ γὰρ ὁ Γάρος ἐν τῇ ἐξῆς διγῶν
φησιν· οὐτε διώκται δὲ τὴν πινερατικίαν εἰς ἀνά-
ληψιν τῇ ἐνεχῶν κινεῖν ὁ ὑποδέμενος. σα-
πίσφακλον δὲ νοοῦμεν, ὅταν καὶ ὁ δήμεσις ἐ-
βουλήθη εἶπον, ἐγὼ αὐτῷ καὶ τῇ ὑποθε-
μένου ὁ ἐχέμεν, καὶ καὶ τῇ αὐτῷ ἡ πατήθη
τυχὸν γὰρ συνεχωρήθη ὁ ἐνέχουσι εἰς βλάβην
τῇ δήμεσι, καὶ ὁ μὴ ὑποχρεῖται τὸν δεῖσιν
ἢ ἀμείβεσθαι αὐτὸν χάριτι.

Τοῦ Αἰωνίου. ἐγὼ γὰρ βιβλ. β'. ὑ-
πλ. ιδ'. διγ. ις'. ὅτι ἡ ἰνιουειάρευμα καὶ
ἡ φούρπῃ, ψιλῶ συμφωνῶ ἀναρεῖται· ἡ δὲ
ὑποθηκεία, καὶ τίκεται καὶ ἀναρεῖται.
Τοῦ αὐτοῦ. ἡ ὁ χρεὼς συνεχωρήσεν, ὡς βι-

Τοῦ Εναντιοφανοῦς. Quædam enim
pacta generalia esse ex præsumptione
licet cetera persona inserta sit, didici-
sti libro 2. titulo 14. digesto 7 & 40.
& libro 22. titulo 3. digesto 9. & li-
bro 34. titulo 13. digesto 8. & libro
20. titulo 6. digesto 8. quædam au-
tem excipiuntur, de aqua, libro 7. ti-
tulo 8. digesto 21. & libro 8. titulo 3.
digesto 36. & lib. 34. tit. 1. digesto 14. &
de traditione, lib. 33. tit. 3. digesto 6.
& de debito, lib. 34. tit. 3. digesto 20.

^b Ob usuras quoque.] Finge & in u-
suras pignus specialiter obstrictum,
propter cap. 50. tit. 6. lib. 23 & hu-
ius tituli cap. 11. them. 3. & tit. 2.
cap. 13. them. ult.

^c Vel malitiosè.] Puta, si aureo va-
se ostenso, aureum creditori dede-
rit: tunc enim & furti & stellionatus
tenetur, secundum distinctionem
positam digesto 36. huius tituli.

^d Quod creditori traditum est.] Siue
mobile, siue immobile sit. & quære
capite 1. titulo 2. capite 5. themate 2.
& lib. 14. tit. 1. cap. 14. & Instit. 4.
tit. 6. in principio. & lib. 2. tit. 2. cap.
238. them. 2.

^e Debitor non aliter actione.] Quære
cap. 8. them. 3. & lib. 7. tit. 14. cap.
1. & tit. 7. huius libri cap. 28. 37. &
43. & lib. 23. tit. 1. cap. 21. & tit. 3.
cap. 41. them. 2. Dixi enim supra,
licet maior pars debiti exsoluta sit,
rem tamen non desinere pignori ob-
noxiam esse, adeo ut creditor eam
distrahare possit.

^f Vel satisfecerit.] Hoc est, licet so-
lutum non sit, sed volenti credito-
ri satisfactum: alioquin debitori ni-
hil prodest, ut tradit Gaius digesto
sequenti: nec ager pignoratitia ad
recipiendam rem pignori nexam.
Satisfactum autem accipimus, quem-
admodum voluit creditor, licet in
hoc deceptus sit: ut puta si à pigno-
re recessum sit cum damno credi-
toris, quod debitor idoncus non sit:
aut quod debitor mutatus sit sine
pretio aliquo.

^g Vel nuda conventionione.] INNOMI-
NATI. Didicisti enim libro 2. titu-
lo 14. digesto 17. iniuriarum & fur-
tiationem pacto tolli: pignoratitia
autem ex pacto nascitur & tollitur.
EIVSD. Vel debitum remisit, ut li-

bro secundo titulo 14. digest. 17. & A tituli huius digesto 11. themate 2. Quod Nomophylax locum habere ait in vsuris in pactionem deductis sine stipulatione : nam si stipulatio interposita sit, etiam in vsuras tacite pignus obstringitur : & pignus eorum nomine utiliter distrahitur, licet in vsuras pignus nominatim acceptum non sit. & lege adnotationem τῷ Εταμποφανοῦ ad hoc thema. Si verò pignora simpliciter data sint, ob sortem & vsuras distrahuntur. Lege & adnotationem Antiqui positam in cap. 52. tit. 3. Lege & Stephani adnotationem 2. them. 12. cap. 5. tit.

^h Ante solutionem.] Qui ante solutionem pigneratitia egit, si pendente iudicio soluat, rectè agit : non etiam si satisfacere velit. & licet tempore plus petere videatur, tamen si in iudicio soluat, rectè pignus petit. nec enim pignus debitum est, si debitor nondum debitum exsoluerit. & quare lib. 7. titulo 6. cap. 22. & ibi nouam adnotationem de plus petitione.

ⁱ Et quod sua interest.] Fortè enim statim post condemnationem pignus non restituit : vel deterius effectum est. Nota eum qui rem obligauit, etiam actione pigneratitia persequi quod sua interest.

^k Si cauere.] Nota, creditorem inuitum satisfactionem non admittere, nec pignus restituere : nam melior cautio est, quæ in rebus est, ut libro 2. titulo 3. capite 25. & minus est actionem habere quàm rem, ut ait cap. 204. eiusd. tit.

^l Litis contestatio.] Nota, litem contestatam de debito cum debitore vel fideiussore pignus non soluere, licet nouationem imitari videatur litis contestatio, quæ actionem in iudicium deducit.

^m Sine nouatio.] Nota nouationem propriè dictam pignus soluere : nisi conuenit in nouatione facienda, ut pignus repeteretur. Idem & in fideiussore & in mandatore. Nota nouationem pignus soluere, nec ea quæ in priore obligatione pignori nexa erant, creduntur & in secunda obligata esse, nisi nominatim ita conuenerit. Quare & tit. 5. cap. 3. & Innominatum eius cap. 21. & Antiquum eius circa finem.

βλ. β'. τίτ. ιδ'. διγ'. ιζ'. καὶ τοῦτ' ἔστιν ἡ διγ. ια'. θε. β'. Οὐδὲν λέγει ὁ Νομοφύλαξ. ἔχοντες ἔχειν ὅτι τῆς συμφωνηθέντων καὶ μὴ ἐπερωτηθέντων τόκων. ὅτι τῶν ἐπερωτηθέντων σιωπηρῶς ὑποκαίεται ὁ ἐνέχυρον, καὶ δι' αὐτοῦ ἐνδυνάμως πωλεῖται, καὶ μὴ ῥητῶς καὶ ἐπὶ αὐτοῖς ὑποτίθεται. καὶ ἀνὰ γὰρ τὴν πρῶτην θέματι τῶν ἀρχαίων τῶν Ἐνθυνοφάνων. εἰ δὲ ψιλῶς ὑποτίθεται, πτωχὸν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον καὶ τοῖς τοκοῖς. ἀνὰ γὰρ τὴν γ'. ἀρχαίῳ τῶν Παλαίου τῶν κελεύων ἐν τῇ β'. κεφαλ. τῇ γ'. ἡ τλ. ἀνὰ γὰρ τῇ δὲ καὶ τῇ Στεφανίου τῶν ἀρχαίων τῇ β'. θέμα. τὸς τῇ ιβ'. κεφαλ. τῇ ε'. τίτλου τῇ πρῶτος.

Οὐδὲν καὶ βολῆς κινήσας, εἰ ἡρτημένου τῷ δικαστηρίου καὶ βάλῃ, καλῶς κινῆ. οὐ μὲν εἰ σάτισφακτον γέλοι ποιῆσαι. καὶ εἰ τὰ καὶ πτωχὸν κινῆ, καὶ δοκεῖ πλοῖς περὶ τεύειν, ἀλλ' οὕτω καὶ βάλων ἐν τῇ δίκῃ, καλῶς ἀπαιτεῖ ὁ ἐνέχυρον. οὐ γὰρ χρεὸς ἐστὶ ὁ ἐνέχυρον μὴ πω καὶ βάλωντος τῷ χρεώστου ὁ χρεὸς. καὶ ζῆτει βιβλ. ζ'. ἡ τλ. ε'. κεφ. κβ'. καὶ τῶν ἐν τῇ νέας τῶν ἀρχαίων τῶν πλοῖς περὶ τῶν.

Τὴν γὰρ οὐκ ἀδύνατον μὲν τῶν καὶ ἀδίκων δέδωκεν αὐτῷ ὁ ἐνέχυρον, ἢ χρεὸν ἐχέτω ἡ κατὰ π. σημείωσαι ὅτι καὶ ὁ ἀρχαίος ἀπαιτεῖ δὲ τῆς πινεραπικίας ὁ ὑποτέλειος.

Σημείωσαι ὅτι οὐκ ἀναγκάζεται δαμνῆσαι μὴ βουλόμενος σάτισφακτον παθεῖν, καὶ ἀναδυνάμει ὁ ἐνέχυρον. χρεῖται γὰρ ἐστὶν ἢ ἐν πτωχῶν ἀσφάλεια, ὡς βιβλ. β'. ἡ τλ. γ'. κεφαλ. κε'. καὶ ἡ τλ. ἐστὶν ἔχειν ἀγωγὴν, ἢ πτωχὸς πτωχῶν, ὡς κεφάλαιον αὐτῶν σδ'. φησί.

Σημείωσαι ὅτι ὁ πτωχὸς ἀρχαίος ἀπαιτεῖ τῶν χρεῶν τὸν δαμνῆσαι τῇ δέσειτος, ἢ τῇ τῇ ἐγρητοῦ, οὐ λυτῶ ὁ ἐνέχυρον. εἰ καὶ δοκεῖ νοβόπωνα μιμεῖσθαι ἢ πτωχὸς ἀρχαίος καὶ ἀρχαίος τῶν ἀγωγῶν εἰς ὁ δικαστήριον.

Σημείωσαι ὅτι ἡ κυρία νοβόπων λυτῶ ὁ ἐνέχυρον, εἰ μὴ ἀρὰ γῆται ἡ σύμφωνον ῥεπεπτεῦον ἐν τῇ γρητοῦ νοβόπων ὁ ἐνέχυρον. ὁ αὐτὸ καὶ ὅτι ἐγρητοῦ καὶ μανδατοῦ. Σημείωσαι ὅτι λυτῶ ὁ ἐνέχυρον ἢ ἀπὸ ἐτέρας ἀγωγῆς εἰς ἐτέραν μετέσται, καὶ οὐχ ὑποκαίεται ὅτι τῇ δόλτερος τὰ ὅτι τῇ πτωχῇ ὑποκαίεται, εἰ μὴ πω ῥητῶς ὁ συμφωνηθῇ. ζῆτει καὶ τίτ. ε'. κεφαλ. γ'. καὶ τὸν Ἀνώνυμον αὐτῶν κεφ. κα'. καὶ τὸν αὐτῶν Παλαίου τῶν τῶν πτωχῶν.

Τοῦ-

Τοῦτο νόησον ὅτι ὡς πρὸς τῆς διετίας κινεῖται ἡ
πληρεστικήα. μὴ γὰρ πρὶν διετίας κομμιτενο-
μένη λειπὸν ἢ λιτερόρουμ ἐνοχὴ ποιεῖ τῇ ἐνοχῇ
ὅτι ἐνέχυρον ὑποκείμενον, ὡς μὴ δυνάμενός τοι-
πὸν τῇ χειρογραφοῦσιν ἀνὰ γυρίαις ἀντιπλη-
ναὶ ὑπογραφήν, μηδὲ κινεῖν ἢ πληρεστικὴν
εἰς ἀνάληψιν τῆς ὑποτέλειος, εἰ μὴ καὶ ἀνάλ-
λη ὁ χρεός. Σημείωσαι ὅτι ἡ ἀκεπλήρωτος ἢ ἡ πρὸς
τῇ χρεῷ ἡμιόρην καὶ τὰ ἐνέχυρα ἐλθόντες.

Οὐτε γὰρ βέβαιον ὅτι σύμφωνον καὶ ὀφείλει
πρόσθεν αὐτὸ φυλαχθῆναι κόντρα λέγεις, οὐτε
καὶ δὸλον ὁ πάκτον ἐγγύετο. οὐτε δὲ ἄλλοτερον ἐγγέ-
νετο πάκτον ἐμβαλὸν ῥεπλικατόνα.

Τὸ ὅτι τῇ συγχωρήσει τῶν χρεῶν ἡμιόρην B
πάκτον· καὶ σημείωσαι ὅτι πάκτου ἡμιόρην
συγχωρήσεως ὁ χρεός ἐλθόντες ὁ ἐνέ-
χυρον, καὶ ἔτι καὶ νόμοις σιωπῶν ἢ ὅτι τῇ
χρεῷ ἐνοχῇ. ὁ γὰρ πάκτον ὅτι αἰμαρὶ καὶ
ὁ ἴσος ἰούρε πρὶν ἐνοχῇ. δηλαδὴ δὲ ὁ λογισμός.
ὅτι ὁ ψιλὸν πάκτον ἢ ὑποθήκην σιωπῶν, ὁ
ψιλὸν σύμφωνον δυνάται λύειν ἢ ἐνοχῇ. εἰ
γὰρ ψιλὸν πάκτον ἢ ὑποθήκην σιωπῶν, καὶ ψι-
λὸν σύμφωνον δυνάται αὐτὸν ἀφαιρῆναι. ἀλλὰ
τὸ καὶ δωρησάμεναι ὁ χρεός, ὅτι δωρεῇ δὲ C
ἀχρηστὸς ἢ δωρεὰ, οὐ καλῶς πρὸς τῇ ἐνέχυρων
ἢ ὑποθήκῃ κινεῖται, ὡς φησὶν ὁ Παππιανὸς
ἐν τῇ κ'. βιβλ. ἱταλ. τελευτῶν διγέτω α'.

Σημείωσαι, ὅτι οὐχ ὑποκείμενον καὶ πρὸς ἀν-
ψιν καὶ ὅτι τοῖς ὑποκρίσις ὁ ἐνέχυρον, εἰ μὴ ἰδικῶς
ἐπ' αὐτοῖς ὑποτέλει. σιωπῶν δὲ ὑπὸ τῶν καὶ ὁ κεί-
μενον ἐν τῇ δ'. βιβλ. τῆς κώδικ. ἱταλ. de vsuris,
δ' ατ. δ'. μὴ ἐναντιωθῇ δὲ ὁ ὁ κείμενον ἐν τῇ
κ'. βιβλ. ἱταλ. δ'. διγ. β'. καὶ ιη'. μηδὲ ὁ κείμενον
ἐν τῇ η'. διγ. τῆς πρὸντος ἱταλ. ἐνθα φησὶν ὁ
Πομπώνιος, δυνάται τὸν δαμειστὴν οὐ μόνον ἀλλὰ
ὁ κεφάλαιον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑποκρίσις πτωχόσκειν ὁ D
ἐνέχυρον· ὅτι γὰρ οὐ μόνον ὑπὸ τῇ εἰς ἐπερω-
τήσιν κεφαλῆς ἐνδύντων ὑποκρίσις, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ
τῇ ἀντεπερωτηθέντων ἐπὶ τῇ κατὰ χρεῖν ὁ δαμειστὴς,
μὴ τυρῆσα φῶς ἢ πτωχόμα πεφωτημένη ἀφ' αὐτοῖς
ἐν τῇ δ'. βιβλ. τῆς κώδικ. ἱταλ. λβ'. δ'. τῆς ἱταλ.
τυρῆσους. ὅτι τῇ καὶ ὑπὸ τῇ ὡς κατὰ χρεῖν ἐπὶ
δυνάται πτωχόσκειν ὁ ἐνέχυρον, ἐν ὧς πρὸς ὡς
τέλει τῇ η'. διγ. τῆς πρὸντος ἱταλ. ὅτι δὲ μὴ μόνον χα-
εἶν τῇ πρὸς ἐνέχυρον δαμεισμάτων, ἀλλὰ καὶ ἀφ'
τοῖς ὑποκρίσις δυνάτον ὁ ἐνέχυρον πτωχόσκεῖν φθα-
σας ἐκείνους ἔπειν ὁ Πομπώνιος ἀδιασκήτως. οἷδα

Basil. Tom. IV.

Aⁿ *Sine pecuniam non acciperis*] Hoc ita
accipiendum est, si ante biennium
agatur pignoratitia. post biennium
enim confirmata litterarum obliga-
tio, efficit ut pignus obstringatur,
cum is qui cautionem emisit excep-
tionem non numeratae pecuniae
iam opponere non possit, neque pi-
gnoratitia agere ad pignus recipien-
dum, nisi debitum soluat. Nota &
per acceptilationem pignus liberari.

o *Vel pactum.*] Pactum ratum est, &
omni modo servandum: nec enim
contra leges aut dolo malo factum
est: neque posterius pactum factum
est, cuius replicatione prius elidatur.

B^p *De pecunia non petenda.*] Pactum
quo debitum remittitur. & nota pa-
cto quo debitum remittitur, pignus
liberari, licet secundum leges obli-
gatio adhuc consistat: quia pacto
convenuto ipso iure obligatio non
dissolvitur. hoc autem manifestum
facit ratio. quia nudum pactum hy-
pothecam constituit, nudum quo-
que pactum obligationem potest dis-
soluere: nam si nudum pactum hy-
pothecam constituit, nudum etiam
pactum ipsam potest dissolvere. id-
coque licet debitum donauero tibi,
si tamen postea donationem inutilem
esse apparuit, non recte agitur pigne-
ratitia pignoris recipiendi causa, ut
ait Papianus lib. 20. tit. ult. dig. 1.

q *Obligatum sit pignus.*] Nota ex prae-
sumptione pignus in vsuras non ob-
stringi, nisi specialiter conuenerit.
cum hoc congruit constitutio quar-
ta libr. 4. Codicis titulo de vsuris,
nec obstat quod positum est libro
20. tit. 4. digest. 12. & 18. neque
quod in digesto 8. huius tituli, ubi
Pomponius tradit, pignus non so-
lum ob fortem, sed ob vsuras quo-
que distrahi posse: creditorem e-
nim non solum ob vsuras in sti-
pulationem deductas, sed ob eas
quoque, quae in nudam pactiorem
deductae sunt, pignus retinere posse
manifeste testatur praedicta constitu-
tio 4. quod autem eorum quoque
nomine quorum retentio est, pignus
distrahere possit, didicisti ante finem
dig 8. huius tituli. quod vero non
solum ob id quod in pignus impen-
sum est, sed ob vsuras quoque indis-
tincte pignus venire possit, ibidem
occupauit dicere Pomponius. Didici-

C

cisti autem ob vsuras in pactionem A sine stipulatione deductas retentionem tantum esse, non ipsius pignoris, sed fructuum ad modum legitimum vsurarum, vt etiam tradit Paulus lib. 20. tit. 2. dig. 8. Si tamen antichresis facta sit, possessionem pignoris loco retinemus, vt eodem lib. tit. 1. dig. 11. ait Marcianus. Lege & lib. 4. Cod. tit. 32. const. 17. Sciendum autem est, aliud esse hypothecam habere in re, aliud retentionē: nam qui hypothecā habet, alienata possessione aduersus quemcumque possessorem hypothecariam actionem habet. qui verò retentionem tantum, alienata possessione, nullā actionem habet. Nec obstat quod dicitur in 10. dig. nec quod positum est lib. 20. tit. 4. dig. 12. 18. & 20. *Solutæ fuerint.*] **INNOMINATI.** Creditor qui pignus possidet, pignus debitori non restituit, donec chirographarium debitum exsolutum sit, vt lib. 8. Cod. tit. 27. const. 1. *Legitimæ sunt.*] Centesima vsura est, quæ in centenos quotannis duodenos reddit. hanc exigunt qui pecuniam traiecitiam exercent: quoniam enim pecunia periculo creditoris mutuo datur, qui negotiationes transmatinas exercent integram centesimam præstant. bes autem centesimæ, cum octo annua præstantur: eamque exigunt mensarij. vsuræ femissæ, cum sex quotannis penduntur, eamque accipiunt artifices, licet spattharocandidati sint. tertia centesimæ est, cum quatuor nummi penduntur: eamque accipiunt protospatharij, quique deinceps in dignitate constituti sunt. eiusmodi sunt vsuræ pupillares. quadrates verò vsuræ Ecclesiæ tantum penduntur. centesimam quoque vsuram præstant qui post quadrimestre tempus à die condemnationis iudicatum facere cunctantur. Illustri trientem tantum centesimæ stipulari constitutio permittit. negotiatoribus autem bessem. cæteris omnibus hominibus dimidiā centesimæ. est autem const. 26. tit. 32. lib. 4. Cod. ob vsuras igitur quas supra licitum modum promissi pignus quis accipere non potest: sunt enim illicitæ. idemque intelligendum est & si supra duplum vsuræ in stipulationem deductæ sint: nam & hæ illicitæ sunt, vt in tract. de indebiti conditione à me iam traditum est.

δὲ ὅτι ὅτι τοῖς μὴ ἐπερωτηθεῖσι, συμφωτηθεῖσι ὅ
τοκοῖς μόνον ᾧ ἀνακαταχρεῖται ἐξελθόν, ὅκ ἐπὶ αὐτῷ
ᾧ ἐνεχέτω, ἀλλ' ὅτι τοῖς ᾧ ἐνεχέτω καρποῖς ἕως
ᾧ νομιμοῦ μὲν τοῖς μετὰ τοῦ τοκῶν, καὶ ὁ Γ' αὐτὸς ὅ
ᾧ βίβ. κ'. ἡτ. β'. διγ. η'. φησί. ὅτι μὲν τοῖς ἀντι-
χρησεως κατὰ ἀνακαταχρεῖται δυνάμει, ὡς ἐν ᾧ αὐ-
τῷ βίβ. ἡτ. α'. διγ. ια'. φησὶν ὁ Μαρκανδ. αἰδ-
γνωτὴ καὶ βίβ. δλ'. ᾧ κωδ. ἡτ. λβ'. δξγτ. ιζ'. ἰαδὶ ὅ
ὅτι ἑτέρω ὅτι ὅτι ἐχέτω ὑποθήκην ἐπὶ ᾧ ἀνταχρεῖται,
καὶ ἑτέρω ὅτι ἐχέτω ἀνακαταχρεῖται. ὁ μὲν γὰρ ὑπο-
θήκην ἔχων ὅτι τῷ ἀνταχρεῖται διωάται τῆς τοῦ-
του νομῆς, ἐκποιούσης κινεῖν πλεονέκτημα καὶ αὐ-
τῷ πλεονέκτημα νερὸ μὲν. ὁ δὲ πλεονέκτημα ἀνακαταχρεῖται
μόνῳ ἔχων, οὐ διωάται τῆς τοῦ τοῦ ἀνταχρεῖται
νομῆς ἐκποιούσης ἵνα κινεῖν ἀγῶνι, μὴ οὖν ἐν-
αμνησθῇ τοῖς εἰρημὸν ἐν τῷ βίβ. διγ. μηδὲ ὅ
καὶ μὲν ἐν τῷ βίβ. κ'. ἡτ. δλ'. διγ. β'. καὶ η'. καὶ κ'.

Τοῦ Αἰωνίου. ἐν νομῇ ὡς ὁ ἀδμεῖται τῆς
ὑποθήκης, ὅκ ἀποδίδωσιν αὐτῷ τῷ χρεώσῃ
ἕως οὐ πληρωθῇ ὁ αὐτοποθηκαῖον χρεός, ὡς
βίβ. η'. τῷ κωδ. ἡτ. κζ'. δξγτ. α'. καὶ μόνῃ.

Ἐκατοστῆς τοκοῦ ὅτι νομίσματα β'. τῷ
τον ἀπαμνησθῇ οἱ ἐν θαλάσῃ ἀνταχρεῖται
μὲν. ὅπνῃ καὶ γὰρ ἀδμεῖται οἱ θαλάσῃ ἀντα-
χρεῖται τὸν ἐν θαλάσῃ κίνδυνον διδῶσιν ὅσον
τὸν ἑκατοστῆς. ἀπὸ δὲ διμοῖρου ἑκατοστῆς εἰς
νομίσματα η'. ὅπνῃ ἀπαμνησθῇ οἱ ἀνταχρεῖται
καὶ. ὁ ἡμῖν ἑκατοστῆς δὲ, νομίσματα ε'. ὅν
λαμβάνουσιν οἱ χειρὸς τέχνη, καὶ ἀνταχρεῖται
διδῶσιν ὅσον. ἀπὸ τῆς ἑκατοστῆς νομίσματα
δλ'. ὅν λαμβάνουσιν οἱ ἀνταχρεῖται ἀνταχρεῖται, καὶ οἱ
ἐξῆς ἀξιομαλικοί. ὡσαύτως δὲ καὶ ὅτι ᾧ
ὁρφανικῶν ὁ αὐτὸς ἀπαμνησθῇ. τὸν δὲ ἀπὸ τῆς
ἑκατοστῆς ἡ Ἐκκλησία μόνῃ. Τὸν ἑκατοστῆς δὲ
διδῶσιν καὶ οἱ μὲν πλεονέκτημα πλεονέκτημα ἀπὸ
κατὰ δίκης ἀνταχρεῖται. Τῷ Ἰλλουστρίῳ μὲν
τῷ καὶ μόνον ἑκατοστῆς ἡ ἀνταχρεῖται ὅτι
τῷ ἐπερωτῶν. τοῖς δὲ ἀνταχρεῖται
διδῶσιν. τοῖς δὲ ἄλλοις πᾶσιν ἀνταχρεῖται ἡμ-
συ καὶ μόνον ἑκατοστῆς. ἐστὶ δὲ ἡ ἀνταχρεῖται
τῷ λβ'. ἡτ. δλ'. βίβ. λβ'. ᾧ κωδ. ὅτι
τοῖς τοκοῖς οὖν τοῖς ἀνταχρεῖται ὁ νόμιμος ὡς ἰνδικί-
τοις τυχεροῖσι. ὅτι ἐνεχέτω ἡς διωάται
λαμβάνειν. τοῦ δὲ αὐτὸ νόμον καὶ εἰ ἀνταχρεῖται
διπλοῦν ἐπερωτῶν τοκοῦ. καὶ ὅτι γὰρ ἰνδικί-
κίτος ὅτι, ὡς ἐν τῷ ἰνδικίῳ κοδικτικῷ τοῖς
ἀνταχρεῖται.

Τοῦ Ἐναντιοφάνους. ἀνὰ γνώμῃ βιβλ. δ'. τῷ Α
 κώδικ. ἡτοι βιβλ. κγ'. ὑπλ. γ'. κεφ. ιβ'. καὶ ὑπλ.
 λβ'. δ'α. δ'. καὶ ἐπὶ τῷ παραεκτικῶν, τοῦτέστι τῷ
 δ'α. πομπῶν τῷ ἑσπέρῳ νόμιμον οὐ κρατεῖται τὰ
 ἐνέχυρα ἢ ὑποθήκαι, ὡς βιβλ. κβ'. ὑπλ. β'.
 διγ. δ'. ἡτοι βιβλ. ιγ'. ὑπλ. ε'. τὸ ποσὸν δὲ τῷ
 νομίμου τοκου οὐκ ἐξ βιβλ. δ'. τῷ κώδικ. ὑπλ. λβ'.
 δ'α. τζ. κς'. κζ'. κη'. περὶ δὲ τοῦ ἀνόμου τοκου
 ἔγνωσεν. ὑπλ. ις'. διγ. κς'. θεμ. β'. ἐν δὲ τῷ
 κδ'. διγ. τῷ α'. ὑπλ. τῷ κβ'. βιβλίου φησὶν· ὅτι
 εἴτε τὸ κοινὸν ὑπὸ μέτρον, εἴτε τὸ κοινὸν τοκου ἐπε-
 ρωτήσῃ τις, τὸ περὶ τὸν ἀφαιρεῖται, καὶ τὸ λοιπὸν
 ἀπαρτεῖται, ἐν δὲ τῇ κ'. διατ. τ' ιβ'. ὑπλ. τ' β'. βιβλ.
 τ' κώδικος φησὶν, ὅτι τὸ κοινὸν ἀπηγορεύθη λαμ-
 βάνων, ἢ τοῦ ἀνόμου τοκου ἀπὸ τῶν ἀποδομένων.
 Εἰς γὰρ αὐτῆς τῆς ἐπὶ τὸν ἕνα τῷ κληρονόμῳ
 μερικῆς τῷ χρεώσι γινόμενης καὶ ἀβολῆς δώδεκα
 εἰς μέρος ἐλθὺν τοῦτο δὲ ἐνέχυρον, ἐνέχουσιν
 οἱ λοιποὶ τῷ κληρονομήσει καὶ τὸ ἐνέχυρον
 ῥαδίως ἐκποιῆσαι μὴ διωκόμενοι, διὰ τὸ μὴ δι-
 χρώς ἐνέχουσιν ἵνα τὸν βουλομένον ἀναγκάζειν
 ἰσχυρὰ τῷ ἑσπέρῳ, ὅπως ἐπὶ κοινὸν ἔσται αὐτῶν
 πρὸς ἄλλον ἵνα. ζητεῖ βιβλ. κδ'. ὑπλ. ε'. κεφ.
 κς'. θεμ. δ'.

Τοῦ Ἀνωνύμου. ὑποθήκου ὅσον ὡς τὸ χρεὼς
 τοσούτον τὸ ἐνέχυρον ἐπιδείχῃ· τὸν δὲ τὸν
 γὰρ ὅπως εἴτε ἡπιοῦς, εἴτε πλείονος ἐπιδείχῃ.

Εἰς δὲ τὴν αὐτὴν νομίσματα. καὶ οὐ με-
 τεμίσθωσας μέρος αὐτῶν Τίτῳ γ'. νομισμάτων
 καλῶς καὶ ἀβόλῃ μὴ Τίτῳ δὲ τὸ πᾶν καὶ τὸ μέ-
 ρος· τὰ δὲ ἐνέχουσιν καὶ ἰσχυρὰ αὐτῶν ὑποκείν-
 ται μοι εἰς τὰ γ'. καὶ εἰς τὰ δ'. Τοῦ Ἀνωνύμου.
 τὸ ἐναντίον ἐπὶ ἀρξὺ μεταμειωμένου ὡς
 βιβλ. ιθ'. ὑπλ. β'. διγ. κδ'. θεμ. β'. ἐν γὰρ
 τῷ αὐτῷ βιβλίῳ φησὶν, ὅτι τὰ πρῶτα αὐτῶν
 τῷ μειωσθέντι τὸν ἀρξὺ τῷ κοινῷ, οὐχ ὑποκείν-
 ται τῷ μειωσθέντι καὶ τὰ ἑξῆς.
 Ζητεῖ ὑπλ. β'. κεφαλ. λη'. καὶ ὑπλ. γ'. κεφαλ.
 β'. καὶ δ'. εἰ. θεμ. α'. εἰ. εἰ. θεμ. β'. εἰ.
 εἰ ὑπλ. η'. κεφαλ. ιδ'. εἰ βιβλ. κ'. ὑπλ. α'. κεφ.
 κδ'. θεμ. β'. εἰ κεῖνο μὲν νόμος ἐπὶ ἀρξὺ, τὸ
 δὲ ἐπὶ οἰκίας, καὶ κεφαλ. αὐτῶν εἰ. καὶ βι-
 βλ. ια'. ὑπλ. α'. κεφαλ. δ'. καὶ βιβλ. β'. ὑ-
 πλ. β'. κεφ. σλέ. Σημείωσαι ὅτι ὁ πρῶτος τῷ κε-
 νακουλαρίου μειωσθέντος δοκεῖ σιωπηρῶς καὶ
 αὐτῷ τῷ κενακουλαρίῳ καὶ τῷ δευτέρῳ τῆς αὐ-
 λῆς ὑποτίθεσθαι τὰ ἐνέχουσιν καὶ τὰ ἰσχυρὰ, οὐ

Basil. Tom. IV.

ENANTIOPHAN. Lege lib. 4.
 Cod. vel lib. 23. tit. 3. cap. 52. &
 tit. 32. constit. 4. titulo quoque il-
 legitimæ usuræ nauticæ pignus vel
 hypotheca retineri non potest, ve
 lib. 22. tit. 2. digest. 4. vel lib. 53.
 tit. 5. quantitas autem usuræ legiti-
 mæ definitur lib. 4. Cod. tit. 32.
 const. 26. 27. 28. de usuris autem il-
 legitimis didicisti lib. 12. tit. 16. di-
 gest. 26. them. 2. in dig. autem 29.
 rit. 1. lib. 22. dicitur, siue supra mo-
 dum quis usuras stipulatus fuerit, si-
 ue usurarum usuras, superfluum de-
 trahi, & residuum peri. in vigesima
 autem constitutione tit. 12. lib. 2.
 Cod. dicitur, cum qui prohibitum
 fœnus accipit, vel usuras usurarum
 illicitè exigit, inter infames haberi.
 Si cum plures essent. Nam si per so-
 lutionem patris unius ex heredibus fa-
 ctam, pignus pro parte liberari con-
 cederemus, ceteri coheredes credi-
 toris non facile pignus alienare pos-
 sent, quod emptorem rei, quæ sibi
 cum alio communis futura sit, in-
 uenire sit in difficili. Quare lib. 24.
 tit. 6. cap. 26. them. 4.

Totum pignus vendere. IN NOMI-
 NATI. Finge, ex distractione pi-
 gnoris solidum quod debebatur cre-
 ditori redactum: siue enim minoris
 siue pluris pignus venierit, hoc to-
 tum debitorem respicit.

Tibi locata. Locavi tibi domum
 nummis centum: tu verò partem e-
 ius ablocasti Titio quinquaginta.
 rectè Titius universam pensionem,
 & partem eius mihi soluit. inuenta
 autem & illata ab eo in quinquagin-
 ta tenentur mihi non in centum.
 INNOMINATI. Aliud est in agro
 quem conductor alij locavit, ut lib.
 19. tit. 2. digest. 24. them. 2. nam
 eodem lib. 19. dicitur, res eius qui
 fundum à colono conduxit, non
 obligari locatori, & quæ sequuntur.
 Quare tit. 2. cap. 38. & tit. 3. cap.
 2. 4. & 5. them. 1. & 6. & 7. them.
 2. & 9. & tit. 8. cap. 14. & lib. 20.
 tit. 1. cap. 24. them. 2. quod quidem
 de fundo accipiendum est, hoc au-
 tem de ædibus. & eiusdem cap. 66.
 & lib. 11. tit. 1. cap. 4. & lib. 2. tit. 2.
 cap. 235. Nota eum qui conduxit à
 cenaculario, videri tacite & ipsi ce-
 naculatio, & domino ædium inue-
 sta & illata pignori obligare: non

C ij

etiam qui gratuitam habitationem ab eo accepit, ut ait Marcianus lib. 20. tit. 2. digest. 5.

7 Plerumque.] Rectè ait, plerumque: nam si procurator nomine principalis siue domini nummos suos mutuos dederit, & pignus vel hypothecam acceperit, licet antea dubitaretur, hodie tamen sicut conditionem acquirit, ita & pignoris obligationem, ut ostenditur libro 12. tit. 1. digest. 9. th. 8. & lib. 4. Codic. tit. 27. constit. 2.

ΝΟΜΟΡΗΥΛ. Et multo magis igitur, si cum ipse mutuam pecuniam darem procurator meus cum debitore meo pactus sit, ut res eius pignori mihi obligata essent.

Τοῦ Εὐανποφανοῦ. In 2. constitut. tit. 27. lib. 4. Codic. dicitur, si quis nomine meo pecuniam crediderit, & pignus aut hypothecam acceperit, etiam cirra cessionem conditionem vel Seruianam mihi adquiri. si quis tamen suo nomine credita pecunia mea pignus acceperit, hypothecariam actionem mihi non quærit, ut lib. 8. Cod. tit. 14. constitut. 16. de eiusmodi per liberam personam acquisitionibus lege lib. 41. tit. 1. digest. 12. & quæ ibi adnotata sunt.

2 Possessionem.] Nota per liberam personam possessionem nobis adquiri. quod autem heic dicitur de procuratore didicisti lib. 2. tit. 9. Instit. 2.

Certum autem est heic procuratorem nomine meo possessionem accipere. qui aurem ita natura comparari sunt ut nobis adquirent, etiam nomine suo nobis adquirunt, ut discere est ex his quæ dicuntur tit. 28. lib. 3. Instit.

Libet homo non acquirit nobis pignoris obligationem, neque procurator plerumque, neque tutor, sed solam possessionem. ipsi autem actione pigneratitia tenentur.

a Si modo procurator.] Tutor qui rem pupilli pignori dedit, agit pigneratitia: procurator verò si hoc ei specialiter mandatum sit: vel vniuersorum bonorum procurator eius qui sub pignoribus solebat mutuas pecunias accipere.

b Non refragatur lex.] Tutor enim rem pupilli vendere, aut aliter alienare,

Α μὲν δὲ γραβούτων καὶ παπύονα τῶν αὐτοῦ λαβών, ὡς ὁ Μαρκανὸς ἐν τῇ β'. ὑπλ. τῷ κ'. βιβλ. τῷ ἀντιπαπαροῦ μονοβίβλῳ διγ. ε'. φησιν.

Καλῶς εἶπεν, ὡς ἐπὶ πᾶσι· ἐὰν γὰρ ὁ παρακουράτωρ ὀνόματι τῆ παραλύτου δαμείσῃ χρήματα, καὶ ἐνέχυρον ἢ ὑποθήκην λάβῃ, καὶ ὁ παλαιὸν ἰμφοβάλλετο, ὅμως σήμερον ὡς πρὸς τὸν κοινδικτικὸν παρασπείζῃ, οὕτω ἐπὶ τὴν πηνεραπκίαν, ὡς ἀνέκεται βιβ. 16'. ὑπλ. α'. διγ. θ. γ. η'. καὶ βιβλ. δ'. τῷ κωδικ. ὑπλ. κζ'. ἀφτ. β'.

Τοῦ Νομοφύλακος. πολλῶ ὅν μᾶλλον ἐὰν ἐμοὶ δαμείσῃς ὁ παρακουράτωρ μου συμφωνήσῃ μὲν τῆ χρεώσεως μου ὑποκείσθαι μοι τὰ ἐκείνου.

Τοῦ Εὐανποφανοῦ. ἐν τῇ β'. ἀφτ. τ' κζ'. ὑπλ. τ' δ'. βιβλίου τ' κωδικὸς φησιν, ὅτι ἐὰν τις ὀνόματι μου δαμείσῃ, καὶ ὅπως λάβῃ ὑποθήκην ἢ ἐνέχυρον παρασπείζεται μοι καὶ χωρὶς ἐκχωρήσεως ὁ δαμειακὸς, ἢ ἡ Σερβιανή· εἰ μὴ τοῖς πρὸς τὰ χρήματά μου ὅτι νόμιμα ἦτοι ἰδίῳ ὀνόματι δαμείσας λάβῃ ἐνέχυρον, οὐ παρασπείζῃ μοι τὴν ὑποθήκην, ὡς βιβλ. η'. τ' κωδ. ὑπλ. 16'. διατ. 15'. περὶ δὲ τ' τοιούτων τῷ δ' ἐλδύτῳ παρασπείσῃ ἀνάγνωθι βιβλ. μα'. ὑπλ. α'. διγ. 16'. καὶ τὰ ἐν αὐτῇ περὶ παραγεγραμμένα.

Σημείωσα ὅτι διωκτὸν ὅστις ἡμῖν καὶ δὲ ἐλδύτῳ παρασπείσῃ νομὴν παρασπείζομαι· ὅτι δὲ περὶ παρακουράτορος ἐγγὺς ἐν τῇ θ'. ὑπλ. τῇ β'. ἰσχυρῶς.

Διὶ δὲ ὅτι ἐν τῇ ὀνόματι ἐμῷ τῷ λαμβάνῃ τὴν νομὴν· εἰ μὴ τοῖς πεφυκέντες παρασπείζουσιν ἡμῖν, καὶ ὀνόματι οἰκείῳ παρασπείζουσιν ἡμῖν, ὡς ἐστὶ μαθεῖν ἐκ τῇ εἰρημύρων ἐν τῇ κη'. ὑπλ. τ' γ'. τῷ ἰσχυρῶν.

Ελδύτῳ οὐ παρασπείζῃ ἡμῖν ἐν ὅλῳ ἐνέχυρον, οὐτε παρακουράτωρ ὡς ἐπὶ πᾶσι, οὐτε ἐπὶ ἑσπέρως, ἀλλὰ μόνον νομὴν· αὐτοὶ δὲ λοιπὸν ὑποκείνται τῇ πηνεραπκίᾳ.

Επὶ ἑσπέρως ἐνέχυρῶς τῷ πηνεραπκίαν. ὁ παρακουράτωρ δὲ ἰδίῳ ὡς ὅτι ἐπὶ πᾶσι, ἢ γρηκὸς τ' εἰσῆτος ἐπὶ ἐνέχυρον δανείζομαι.

Ὁ γὰρ ἐπὶ ἑσπέρως οὐ διώκεται ὁφειλὴν τῶν πηνεραπκίαν, ἢ ἄλλως ἐκποιεῖν,

ἢ ὑποτίθεσθαι ἀντὶ δεκρέτου, χωρὶς ἰνῶν, οἷα· A
Εἰσι κινητὰ, καὶ ταῦτα μὲν ἀφασίζεως.

Σημείωσαι, ὅτι οὐ δυνάται ὁ δανειστής τὸν
χρεώτην τῷ δανειστέῳ μεθοδεύειν ἀλλ' ὁ
χρεὸς ἐὰν ὁ κατ' αὐτὸν γραμματεῖον ὑποτε-
θῇ αὐτῷ· ὅτε δὲ ἀπαιτεῖται τῶν δανεισθέντων οὐ-
πλίδων, ὅτε ὁ ὁ γραμματεῖον ὑποθέμενος δε-
δίτωρ ἀγρομονῆς τὸν αὐτὸν δανειστήν, ὡς ἀνέκταται
βιβλ. η'. τῷ κώδικος ὑπὸ 17. ἀφασίζ. δ'. ἢ τις
καὶ ἄλλω φησὶ περὶ ἀθήρησιν καὶ λοιπὸν ἀπαιτήσας
ὁ δανειστής τὸν δέδωκε, εἰ μὴ ἐν χρηματὶ ὡς
ὁ χρεὸς ὁ αὐτὸν ἀπῆλθε, κομπεσατέως αὐτὸ
εἰς ὁ χρεὸς. εἰ δὲ ἐν ἑτέρῳ περὶ χρηματὶ, οὐ
κομπεσατέως μὴ, κατέχῃ δὲ αὐτὸ ὑποθήκης
δικαίῳ· ὁμοίον φησὶ καὶ ὁ Μαρκανὸς ἐν τῷ 17.
διγ. γε. γ'. ὑπὸ 1. βιβλ. κ'. Σημείωσαι δὲ ὅτι ὅτι
τῆς ἐν γέμ καὶ ὅτι τῆς ἐν ὁρσόνιαμ χωρὶς τῇ κομ-
πεσατέῳ ἐν ὅ δὲ δανεισθέντος καὶ ἀναμφισβήτητον ὁ
χρεὸς, ὑποεξαγορευμένης ἀγωγῆς καὶ τῷ πλὴν
ὑποθήκην λαβόντος, καὶ τῷ περὶ τῶν καὶ ὁρ-
νόμος ἐπιβάντος ἄλλοτείων περὶ χρημάτων νο-
μῆς. οὗτοι γὰρ ἐναγόμενοι οὐ δυνάται ἀντιθέ-
ναι τὴν κομπεσατέῳ, ὡς ἀνέκταται βιβλ. δ'. τῷ
κώδικος ὑπὸ 18. ἀφασίζ. τελευτ. Ζῆται ὑπὸ 1.
κεφ. κε'. καὶ βιβλ. κδ'. ὑπὸ 5. κεφ. ξβ'. καὶ βιβλ. θ'. ὑπὸ
γ'. κεφ. ιε'. γε. θ'. καὶ βιβλ. κδ'. ὑπὸ 5. κεφ. μς'. καὶ
ὑπὸ γ'. κεφ. α'. περὶ ὁ τέλος, καὶ βιβλ. ιζ'. ὑπὸ 1.
κεφ. λθ'. γε. δ'. καὶ βιβλ. ιθ'. ὑπὸ 1. κεφ. περὶ ἀπε-
λθῇ καὶ τὴν περὶ βιβλ. ὑπὸ 1. κεφ. ιγ'. γε. γ'.

Μὴ σιωπῶνται καὶ νομίσῃς ὅτι τὸ ὑποτεθέν-
τος περὶ χρηματος μετὰ χρεωσθέντος σθένεται τῷ
δανειστῇ ὁ δίκαιον τῆς ὑποθήκης σαφῶς γὰρ μὴ
θάνεις ἐν τῷ βιβλ. κ'. ὑπὸ 1. διγ. ις'. γε. γ'.
ὅτι ἐκ ἀναρῆται ἢ ὑποθήκῃ αὐτῷ δανειστῇ
ἀλλ' τῆς τῷ περὶ χρηματος μετὰ ποιήσεως· καὶ γε-
ματὶς ἐκ τῆς ἑδαφός ὑποθήκῃ οἰκίμα, ἢ κήπος, D
ἢ ἀμπελών.

Ὅτε καὶ ἄλλοτείου κινήσῃ ὁ δανειστής πλὴν
φούρτι, ἢ τὸν φούρτιον, καὶ λαβῇ ἡ, λογίζεται
τῷ οὐ μὴ ὅτε ὁ δέδωκε κλέψῃ, καὶ λαβῇ
ἡ ὅς αὐτῷ.

Καὶ γὰρ πάλιν γράψαι τῷ δανει-
στῇ· ὅτι τῷ αὐτῷ πλὴν περὶ αὐτῶν, εἰ μὴ
γάρ τῷ ὅτε, πληρωθῇ δὲ ὁ χρεὸς, οὐ
δυνάται ὁ δανειστής ἔχειν ὁ ἐνέχουσι iu-
Basil. Tom. IV.

aut obligare sine decreto non po-
test: exceptis quibusdam, cuiusmo-
di sunt res mobiles, & has quidem
cum distinctione.

Et debitum.] Nota, creditorem non
posse convenire debitoris sui debito-
rem, cuius cautio siue nomen illi pi-
gnoratū est: sed datur ei utilis ac-
tio, si debitor cuius nomen pigno-
ri datum est ei satis non faciat, ut de-
monstrat lib. 8. Cod. tit. 17. con-
stit. 4. quæ & aliam continet obser-
vationem. Itaque si creditor per
eam actionem id quod debitori suo
debeatur consecutus sit, si quidem
id nomen pecuniarium fuit, quod
exegit, id credito suo compensabit.
si verò certæ rei debitor erat, non
compensat quidem, sed pignoris iure
illud retinet. Simile ait Marcianus in
dig. 13. th. 3. tit. 1. lib. 10. Nota tam in
actionibus in rem, quàm in personam
locum esse compensationi, si certum
& indubitatum sit debitum. Exci-
pitur actio depositi, & quæ datur
adversus eum qui perperam & im-
probè rerum alienarum possessio-
nem occupavit: hi enim compen-
sationem opponere non possunt, ut
ostenditur lib. 4. Cod. tit. 31. const.
vlt. Quære tit. 5. cap. 25. & lib. 24.
tit. 6. cap. 69. & lib. 9. tit. 3. cap. 15.
them. 9. & lib. 24. tit. 6. cap. 46. &
tit. 3. cap. 1. circa finem. & lib. 17.
tit. 1. cap. 39. them. 4. & lib. 19.
tit. 4. cap. penul. & lib. huius tit. 2.
cap. 13. them. 3.

Nam ex ea facta.] Caue autem ne
decipiaris, ac existimes mutatione
rei pignori obligatæ creditori ius
hypothecæ perire: didicisti enim li-
bro 20. tit. 1. digest. 16. them. 3. non
perimi actionem hypothecariam pro-
pter mutationem rei obligatæ: & ibi
fingit ex area pignerata factam do-
mum, aut hortum, aut vineam.

Si quid percipiat creditor.] Si credi-
tor adversus extraneum furti egerit,
aut conditione furtiva, & aliquid
consecutus sit, id debito impurat:
non etiam si debitor ipse pignus sub-
ripuerit, & creditor aliquid ab eo
perceperit.

Si creditor à principe.] Licet enim
inter debitorem & creditorem conue-
nerit, ut liceat creditori pignus distra-
here, nisi illud factum erit, tempus au-
tē præterierit, non potest creditor iu-

re domini illud possidere, sed hoc debet à principe impetrare, & tunc dominus eius efficitur.

Periculo creditoris.] Tunc periculo creditoris mandantur actiones debitori, cum creditor culpæ alicuius reus est.

Artificiis necessariis.] Sumptus necessarij à creditore in pignore facti non omnes repetuntur si modicum sit debitum: sed quos debitor, sine damno suo præstare potest: nisi voluntate debitoris eiusmodi sumptus facti sint.

Iussu magistratus.] Pignus prætorium dicitur, cum prætor legatarium aut fideicommissarium in possessionem rerum hereditariarum mittit, quod heres legatorum aut fideicommissorum nomine cauere nolit: & cum vicinus in possessionem ædium mittitur, quod vicinus damni infecti nomine non caueat. Idem & de possessione ventris nomine, si mulier dicat se ex defuncto prægnantem esse: item si debitor fraudationis causa latitet, actor mittitur in possessionem bonorum debitoris: & iudicari seruandi causa mittit prætor in possessionem.

Antichresis.] Antichresis est, cum quis fundi pignerati fructus in vicem usurarum percipit.

Si debitor.] Fortè inter debitorem & creditorem conuenerat, ut liceret creditori pignus vendere, si pecunia non solueretur: aut etiam post denuntiationem & sententiam iudicalem biennium transactum erat secundum constitutionem.

Præiudicium fr.] Quare lib. 22. tit. 1. cap. 81. 82. 83. 85. & nota, signatoribus testamenti præiudicium non adferre quæ in eo scripta sunt.

Quod si quis illud.] Nisi creditor voluntate debitoris nexuerit: tunc enim debitor pecuniam soluens aduersus creditorem agit.

Si re aliena.] Si is qui rem alienam pignori vel hypothecæ dedit, postea dominium eius adquisierit, nascitur Seruiana, si verò ei qui rem meam pignori obligauit, heres exstitero, siquidem voluntate mea obligauit, nascitur Seruiana, alioquin non nascitur directa.

Superfluum præij.] Hoc ita intelli-

re domini, ἀλλὰ δέεται βασιλέως πρὸς τοῦτον, καὶ τότε δεσπόζει αὐτῶν.

Τότε κινδυνῶ τῷ δανειστῷ ἐκχωρεῖται τὰ ἀγῶγας ὁ δεδότης, ὅτε κούλπα ἕως ἐλήετο τῷ δανειστῷ.

Ὅταν δαπνώαι ἀναγκῆσαι γίνονται πρὸς δανειστῷ ὅτι τὰς ἐνεχύρων, πᾶσαι εἰς ἀπαιτούται μετείου ὄντος τῷ χρεῖσι, ἀλλ' ὅσας ὁ χρεώστης δύναται δίδωαι ἀνὸς βλάβης· εἰ μὴ πολλάκις καὶ γνώμῃ τοῦτου αἰ τοιαῦται δαπνώαι ἐγίνοντο.

Πραγτικῶς ἐνέχυρον λέγεται, ὅταν τῷ κληρονόμῳ μὴ βουλομένῳ ἐπερωτηθῶαι πλὴν λεγατόρου ἢ φιδεικομμιστοῦ καὶ οὐα πέμπει τὸν λεγατάριον, ἢ φιδεικομμιστῆριον ὁ ἀρχὼν ὅτι νομῆς τῷ τῆς κληρονομίας παραγμάτων· καὶ ὅταν ὁ γείτων μὴ ἀνέχεται ἐρωτηθῶαι πλὴν damni infecti, πέμπεται εἰς νομὴν τῆς οἰκίας ὁ γείτων. Ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι τῆς βέντης νομῆς ἐὰν λέγῃ γυνὴ ἕως ἐκχυμοκτεῖν ἀπὸ τῆς τελευτήσαντος· καὶ ὅταν ὁ δεδότης ἀγῶμον καὶ οὐ φαίνεται, πέμπεται ὁ ἀκτωρ εἰς νομὴν τῷ παραγμάτων τῷ δεδότητος. Ὁ δὲ τὸν ἐκβιβάσμον τῷ iudicati, πέμπει ὁ πατήρ εἰς νομὴν.

Ἀντιχρησίς ἐστίν, ὅτε τῷ ὑποθεμένου ἀγροῦ τοῖς καρποῖς αἰτὶ τοῦ ἀγροῦ ἀφαιρέται.

Τί γὰρ ὅτι σύμφωνον ἔστι ὅτι τρέπον αὐτὰς πλὴν παρὰ τὴν τῷ ἐνεχύρων· ἢ καὶ μὴ πρὸς ἀφελίαν καὶ ἀφαιρίαν δικαστικῶς διεπὰ πρὸς ἡλθεν καὶ πλὴν ἀφαιρίαν.

Ζῆτει βιβλ. κβ'. βιβλ. α'. κεφαλ. πα'. πβ'. πγ'. πέ'. καὶ σημειώσαι ὅτι οὐ ποιῶν παρὰ κριμα τοῖς σφεαγίσαι πλὴν ἀφαιρίαν τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα.

Εἰ μὴ δέδωκεν γνώμη τῷ δεδότητος εἰς ἐνέχυρον ὁ δανειστής. Τότε γὰρ καὶ ἀβασίων ὁ δεδότης καὶ τῷ δανειστῷ κινῆ.

Εὰν ἀλλότριον ἐνεχυρόσας ἢ ὑποθέμενος γίνηται αὐτῷ δεσπότης, ἔκτεται Σεργιανή· εἰ δὲ τῷ ὑποθεμένου ὁ ἐμὸν γῶμον κληρονόμος, εἰ μὴ καὶ γνώμῃ μου ὑπέθετο, ἔκτεται Σεργιανή· εἰ δὲ μὴ, οὐ ἔκτεται ἢ ἀφαιρίαν.

Ταῦτα νόσον εἶναι κούλπα ἐλέγχεται

αὐτῶν. Εἰ δὲ οὐκ ἐλέγχεται, ὅτε οὐ κινδυνεύει ἂν
ἐπὶ τῇ μὲν ταῦτα τυγχάνει ἀποδοτέου ἡνὸς
ἐπιγρομῆναι τὰ ἀρρεσθῆναι ἀπορία. ὅσοι δὲ
ὅτι οὐκ ἐλθόντες οὐκ ἐλθόντες τῆς τῶν χρησίου
ἐνοχῆς, εἰ μὴ ὁ ἡμέμα λαβὴ ὁ δανειστής.

Ἰστέον ὅτι εἰ ὁ δανειστής καὶ τὸν ἀπολέ-
σῃ ὁ ἐνέχων, ὁ χρηστής οὐχ ὑποκείται
μὴ εἰς ὁ δοῦναι ἄλλο αὐτῷ αὐτῶν, ὅμως δὲ
ἀπαρτίζεται ὁ ἐποφειδόμενος δανεισμός. Ζήτει
βιβλ. κς'. ἡτλ. α'. κεφ. μη'.

Ὅτι μὴ δὲ ὄνομα π οἰκαῖν νέμεται ὁ ἐνέχ-
ων, ἀλλὰ τῶν τῶν χρησίου.

Agendum est, si culpa eius arguatur.
Si verò culpa absit à creditore, si
emptor post emptionem improuiso
casu ad inopiam peruenerit, pericu-
lum ad eum non pertinebit. idque
ided quia debitor non liberatur, ni-
si pecunia à creditore percepta.

[Sine culpa sua.] Sciendum est, si
creditor casu foruito pignus amise-
rit, debitorem non teneri aliud vice
eius dare, sed nihilominus creditum
ab eo exigi. Quare lib. 26. tit. 1. ca-
pire 48.

[Summonere non potest.] Quia non
suo, sed debitoris nomine pignus
possidet.

ΤΙΤΛΟΣ Β'.

Περὶ ἐνεχέον καὶ ὑποθηκῶν καὶ τῶν συμφώνων αὐτῶν.

TITVLVS II.

De pignoribus et hypothecis, et de pactis eorum.

α'. Τῇ χρηστικῇ ὑποθήκῃ καὶ τὰ ἴππ-
κτώματα ὑπόγονται. εἰ δὲ
ἰδικῶς ἀλλότριον πρᾶγμα μὴ κα-
χρεωσθῆναι μοι, ὑπόδομαι ὅτι γι-
νώσκοντι, καὶ ἴππικῆσμαι αὐτῶν,
οὐκ ἐν χερσὶν ἔχεις ἐπ' αὐτῶν πρὸς
τῆς ὑποθήκης ἀγωγῆναι, ἀλλὰ νεμό-
μενος ὡρανατάχουσιν.

Δούλου ὑποτεθέντος, οὐ δύναται
ὁ δανειστής ἀντὶ ἰδικῶς συμφώνου ὅ
ὅτε δήποτε τῶν δεσποτῆ δι' αὐτῶν κτη-
θέν πεκούλιον πωράσκειν.

Ρητῶς συνεφωνήθη καὶ ὅτι κα-
ποῖς ὑποκαίεται ὁ ὑποτεθέντος ἀρεῶν.
Τούτοις δὲ δαπάνησας ὁ καλῆ πρὸς ἀ-
ρεῶν, οὐκ ἀποδίδωσιν τῶν δανειστῶν.

B I. G E N E R A L I obli-ga-
tione bonorum con-
tinentur quæ debitor postea
adquisierit. Sin autem spe-
cialiter rem alienam quæ mi-
hi non debetur, pignori tibi
obligauero non ignoranti a-
lienam, & eius rei dominium
adquisiero, non faciliè hypo-
thecariam actionem habe-
bis, sed si eam rem possideas;
C retentionem.

Seruo pignerato, creditor s. i.
citra conuentionem pecu-
lium quoquo tempore do-
mino per eum quæsitum dis-
trahere non potest.

Vt fructus agri pignera-
ti^b pignori quoque essent no-
minatim conuenit: eos au-
tem consumptos bonæ fidei
emptor creditori nō restituit.

C iij

hypotheca enim etiam post
usucapionem ^c salua manet.
aliud est in fructibus : num-
quam enim debitoris fue-
runt.

§. 3. Pactus es, ut ^d usurae ad
diem non solutae compensa-
rentur cum fructibus ^e ad
finem legitimae usurae ^f,
quamvis initio leuiiores ^g sti-
pulatus sis, valet tamen con-
uentio : licet enim legitimas
stipulari si minores ad diem
non soluantur.

§. 4. Vxor mea praedium mihi
donauerat, idque ego cre-
ditori meo pignori dede-
ram. post diuortium autem
mulier id reciperauit, & ob
ea quae mihi debebat idem
praedium pignori mihi de-
dit : pignus consistit, id est,
in quibus praedium melius
factum est post fructus ^h quos
percepi : etenim in ea quan-
titate non inutiliter illud pi-
gnori obligat.

L. 2. II. Si fideiussor qui pigno-
ra accepit debitum soluerit,
si mandati agat, vel conue-
niatur, exemplo creditoris
culpam praestet. pignera-
tio autem iudicio non con-
uenitur.

L. 3. III. Licet superatus sit de-
bitor qui rem suam vindica-
bat, tamen creditori serua-
tur actio hypothecaria pro-
banti rem ^k in bonis debito-
ris fuisse tempore contracti
pignoris. Idem dicemus licet
victus sit debitor vindicans

^A ἢ μὲν γὰρ ὑποθήκη καὶ μὴ πῶς δια-
φορίας χρήσεως κυριότητι σώζεται
ἐπεὶ ^ω δὲ ὅτι καὶ τῶν καρπῶν οὐ-
δέποτε γὰρ ἐγγίνοντο τῷ χρεώστῳ.

Συνεφώνησας ὥστε εἴτ' μὴ ἐμ-
ποροῦσθαι καταβάλλοις τοκοῖς
συμφηροῦναι εἰς εἴς τὸν καρπὸν μέ-
γιστον τῷ νόμιμον τόκῳ. εἰ καὶ κατ' ἄρ-
χας ἐλαφροτέροις ἐπεσφύσας ἐπι-
χρεῖ, ὅμως ἐρρώται τὸ συμφέρον
δωατὸν γὰρ εἴς τὸν νόμιμον ἐπεσφύται
ἐκ τῆς μὴ δοθῆναι εἴς τὸν ἐλαφροῦς
ἐμποροῦσθαι.

Εδωρήσατό μοι ἡ γυνή μου ἀγρὸν,
καὶ ὑποθήκην αὐτὸν δανειστῇ μου.
μὴ δὲ λύσιν τῷ γάμῳ, ἔλαβεν αὐ-
τὸν ἡ γυνή, καὶ ἐνέχυρόν μοι αὐ-
τὸν ἐφ' οἷς χρεώσῃ μοι τὸ ἐνέχυρον
ἐρρώται, τούτῃ ἐφ' οἷς κρείττων ὁ
ἀγρὸς ἐγγίνοιο μὴ εἴς τὸν καρπὸν οὐκ
ἔλαβον. εἰς τοῦτο γὰρ τὸ ποσὸν οὐκ
ἀνίσχυρος ἐνεχρεώθη.

β'. Εὰν ὁ ἐπίσητος λαβὼν τὰ ἐνέ-
χυρα καταβάλλῃ τὸ χρέος, εἴτε
ἐνάγῃ, ἢ ἐνάγεται τῇ καὶ τῆς ἐπίσης
ἀγωγῇ, πρὸς μίμησιν τῶν δανεισθῶν
χρεώσῃ ῥαθυμίαν. οὐκ ἐνάγεται δὲ
τῇ καὶ τῆς ἐνέχυρου ἀγωγῇ.

γ'. Εἰ καὶ ἡτήσῃ κινήσας πῶς ἐπὶ τῷ
πράγματι ἀγωγῇ ὁ χρεώστης, ὅ-
μως σώζεται τῷ δανειστῇ ἡ καὶ
ἐνέχυρου ἀγωγῇ, δεικνύει τὸ πρᾶ-
γμα τῷ χρεώστῳ εἶναι, καθ' ὃν ὑπέδει-
κτο χρέον. τὸ αὐτὸ λέγουσιν καὶ ἐκ-
δικῶν κληρονομίαν ὁ χρεώστης ἡτήσ-

ἢ, καίτοι τὸ γεγραμμένου κληρονόμου ἢ ἡωμότου ἀκυρουῖται τὰ ληγάτα, καὶ αἱ ἐλευθερίαι.

Εάν τις κινῶν πλὴν ἐπὶ τῷ πατρὶσι ἀγωγῇ ἀδίκως ἢ ἡσθῇ, καὶ μὴ ταῦτα ὑποδείκται τὸ πατρὶσμα, ἐκ ἑχθρῶν πλέον αὐτῷ ὁ δανειστής. ἐνβάλλεται οὖν τῇ τῆς κατὰ δίκης ἀφαιρέσει· εἰ καὶ μηδεμίαν ἀγωγῇ ἐνίκησας ἔχῃ.

δ'. Ὡς ἐπὶ τῶν ἐνοχῶν τῆς ἀγωγῆς τῆς ἐνοχοποιούσης, οὗτο ἐπὶ παντός συναλλάγματος συναινουῦντας, οὕτω δὲ ἢ ὑποθήκη συμφῶν ὡς συνίσταται, οἷοις δὴ ποτε ῥήμασι, καὶ ἀρεάφως τὰ γὰρ ἐγγραφα διὰ τὴν ἀποδείξιν γίνονται. Εάν οὖν ἄλλως δείκνυται τὸ γεγονός, ἔρρωται, ὡς ἐπὶ τῶν ἀρεάφων γάμων.

ε'. Ὑπὲρ πάσης ἐνοχῆς πολιτικῆς τε καὶ πραγματικῆς καὶ μόνον φρεσικῆς διωκτὸν ὑποδέσθαι, καὶ χωρὶς αἰρέσεως, καὶ ὑπὸ ἡμέραν, καὶ ὑπὸ αἵρεσιν, καὶ ὑπὲρ ἡωμότου συναλλάγματος, καὶ μελλούσης ἐνοχῆς, καὶ μέροις κατὰ βολῆς. ἐπὶ δὲ τῆς αἰρετικῆς ἐνοχῆς, εἰ μὴ ὁξέληται ἡ αἵρεσις, ἐκ ἐνέχεται ἢ ὑποθήκη.

Κατὰ μόνον τὸ ὄνομα διαφέρει τῆς ὑποθήκης τὸ ἐνέχυρον· ὑποπίπτει γὰρ καὶ ὑπὲρ ἰδίας, καὶ ὑπὲρ ἀλλοτρείας ἐνοχῆς.

ς'. Τῆς ἡλικίης ὑποθήκης ὁξείρεται ὅσα πιθανόν ὅτι ἰδικῶς μὴ ὑποπδέσθαι ὡς ἡρώσην.

A hereditatem: quamvis victo herede scripto infirmentur legata & libertates.

Si quis iudicio in rem per iniuriam victus sit, & postea pignori rem obligauerit: non plus habet creditor quam ille: summouetur ergo rei iudicatae exceptione, tametsi qui vicit nullam habeat actionem.

IV. Sicut in obligationibus quæ consensu contrahuntur, ita & hypotheca pacto contrahitur, quibuscumque verbis, & sine scriptura: fiunt enim scripturae ad probationem. Si igitur quod actum est aliter probari possit, valet, sicut & nuptiae, licet in scriptis habitae non sint.

V. Pro quacumque obligatione civili vel honoraria, vel tantum naturali potest fieri pignoris datio hypothecae, & purè & in diem, & sub conditione, & pro negotio iam contracto, & pro futura obligatione, & solutione partis. in conditionali autem obligatione, nisi conditio extiterit, non contrahitur hypotheca.

Solo nomine differt pignus & hypotheca. Date quis hypothecam potest, & pro sua obligatione, & pro aliena.

VI. Ab obligatione generali excipiuntur quaecumque verisimile est debitorem specialiter obligatum non fuisse.

ut puta supellex, vestis, & ad vsum eius necessaria mancipia, & quæ ad affectionem eius pertinent,

L. 7. VII. Et quæ ad vsum quotidianum.

L. 8. VIII. Et concubina, & filij naturales, & alumni, & his similes.

L. 9. IX. Idem obseruatur & in his rebus quas habuit eo tempore quo pignori obligabat.

§. 1. Quæ vendi possunt, etiam pignori obligari possunt.

L. 10. X. Si duobus simul rem eandem pignori obligauero, si quidem vtrique in solidum, singuli in solidum aduersus extraneum agent hypothecaria. inuicem autem non habent. est enim melior conditio possidentis. Si verò pro partibus rem obligauerim, & inuicem ipsi, & aduersus extraneos agent.

L. 11. XI. Qui bona ciuitatis iure administrat, mutuam pecuniam pro ea accipiendo, potest rem eius obligare.

§. 1. Si antichresis facta sit, & inducatur in possessionem qui accepit, eousque retinet possessionem pignoris loco, donec impleatur, & in vsuras fructus percipit, aut ipse percipiendo, aut locando, aut habitando: & si amiserit possessionem, in factum actione agit.

§. 2. Et proprietarius vsumfructum rei rectè pignori dat, &

οἷς οἰκοκυβητῇ, & ἐδῆς, καὶ τὰ πρὸς χρῆσιν ἀναγκαῖα αἰσθράποδα, & τὰ πρὸς διάθεσιν αὐτῷ φερόμενα,

Καὶ τὰ πρὸς καθήμενόν τι χρῆσιν.

Καὶ ἡ παλλακή, & οἱ φισκοὶ παῖδες, & οἱ ἀρεττοὶ, & οἱ τύποις ὅμοιοι.

Τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν τοῖς οὖσιν αὐτῷ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὑποθήσεως.

Τὰ πωρόμενα δυνάμενα, & ὑποθήσασθαι δυνάτα.

1. Εὰν δυὸν ἅμα τὸ αὐτὸ ὑποθώμα, εἰ μὴ ἐκάστῳ εἰς ὁλόκληρον, καὶ μὴ ἐξωπκοῦ, ἕκαστος εἰς ὁλόκληρον κινεῖ πλὴν ἐπὶ τῇ ὑποθήκῃ ἀγωγῇ. καὶ δὲ ἀλλήλων ἐκ ἑχοῦσι κρείττων γὰρ ὅστις ὁ νεμόμενος. Εἰ δὲ ἀνὰ μέρος ὑποθέμενος αὐτοῖς, καὶ ἀλλήλοις, καὶ τοῖς ἕξω ἀνὰ μέρος ἐνάγρουν.

1. Ο νομίμως διοικῶν τὰ τῆς πόλεως, δανειζόμενος ὑπὲρ αὐτῆς δυνάται τὰ αὐτῆς ὑποθέσασθαι.

Εὰν ἀντήρησης γήνηται, καὶ εἰσέλθῃ ὁ λαβὼν εἰς νομίμῳ κρατεῖ τὸ πρᾶγμα ἐν τάξει ἐνεχύρου, ἕως οὗ πληρωθῇ, καὶ τοῦ καρποῦ εἰς τόκον λαμβάνει ὑποδεχόμενος ἢ οἰκῶν, ἢ μισθῶν, & ἐκπλήτων τῆς νομῆς πρὸς τὴν πράγματος ἀγωγὴν κινεῖ.

Καὶ ὁ ἔχων πρᾶγμα καλῶς ὑποθήσεται πλὴν χρῆσιν αὐτῷ, καὶ

ὁ μόνῳ ἔχων χρῆσιν, ἰσχυρὸς αὐτῷ ^A qui solum vsumfructum habet, sicut & vendendi ius habet.

ὑποπίπεται, ὡς πρὶ καὶ πωλεῖ.
Αἱ πολιτικαὶ δουλείαι ἐκ ἐνέχυ-
ραζονται, οὔτε ὑποπίπεται.

Seruitutes urbanæ pigno- ^{§. 3.}
ri vel hypothecæ dari non
possunt.

ιβ'. Διωπὸν δὲ συμφωνεῖν, ἔχειν
με καὶ τῷ ἀρχογείῳ· ὁ δὲν σενῶ
καὶ πλατεῖαν, καὶ ὑδραγωγόν, ἕως οὗ
τὸ χρέος καταβληθῇ μοι· καὶ εἰ
μὴ καταβληθῇ ἐμπεροθέσμως, ὅξει-
ναι μοι ταῦτα πωρόσκειν.

XII. Valet autem conuen- ^{L. 12.}
tio vt liceat mihi ire, agere,
& aquam ducere per fundum
vicini, donec pecunia mihi
soluatur: & si intra diem cer-
tum pecunia soluta non sit,
vendere eas mihi liceat.

ιγ'. Αἰγέλης ὑποπεμδύης, καὶ τὰ
ἐπιπλώματα ὑπόκεινται· εἰ καὶ τῷ
περβάτων ἀποθησκόντων ἢ αἰγέλη
πᾶσα ἀνδυνεωθῇ.

XIII. Grege pignori obli- ^{L. 13.}
gato, & quæ postea nascun-
tur pignori tenentur, licet
ouibus decedentibus totus
grex fuerit renouatus.

Καὶ ὁ ὑπὸ αἵρεσιν ἐλδύετο
ὑποπίπεται, καὶ τῆς αἵρεσεως ὀξιοῦ-
σης σβέννυται τὸ ἐνέχυρον.

Et qui sub conditione ^{li. §. 14.}
ber est, siue statu liber pigno-
ri dari potest, & conditione
existente euanesceat pignus.

Διῶμαί τὸ ἐνέχυρα δὲν μοι ἐκ
χρειάζειν σοι· εἰ δὲ καταβληθῇ μοι
τὸ χρέος, ἐκατέρω ὑποθήκη λύε-
ται. Εἰ ὑπόδωμά σοι γραμματεῖον
χρεωσύμδου, ἀγωνῶ ἔχεις κατ'
αὐτό· καὶ εἰ μὴ χρέματά μιν τὰ ἐπο-
φειλόμηνά μοι, λαμβάνων αὐτά·
συμφιφίξεις εἰς τὸ χρέος μου. εἰ
δὲ σῶμα μιν τὸ χρεωσύμδον μου, καὶ
λάβῃς αὐτό, μὴδ' ὧρά σοι ἐν τάξει
ἐνέχυρον.

Rem mihi pigneratam pi- ^{§. 2.}
gnori tibi dare possum. quod
si pecunia mihi soluta sit, v-
traque hypotheca soluitur. Si
cautionem debitoris pignori
tibi dederō, actionem habes
aduersus eum. Et si quidem
pecunia sit quæ mihi debe-
tur, exactam pecuniam te-
cum pensabis. Si verò corpus
sit, idque acceperis, manet
apud te pignoris loco.

Καὶ ἐπὶ τῇ οἰκῇ σιμίσεται ὑπο-
θήκη, εἴτε ὧρα δόθῃ, εἴτε μόνον συμ-
φωνηθῇ.

Etiam superficies pignori ^{§. 3.}
dari potest, siue tradita fue-
rit, siue tantum pactum con-
uentum de hypotheca inter-
uenerit.

Εἰ καὶ καταδικασθῇ μοι ὁ ἐνα-
γόμενος, ἢ ὁ ἐκδικητὴς αὐτός,
ἢ καὶ ὁ ἐγγυητὴς, ἢ ἄμα ἀνὰ μέ-

Etiam si condemnatus mihi ^{§. 4.}
sit reus, vel defensor eius, vel
etiam fideiussor, siue simul

pro parte reus & fideiussor, A
hypotheca manet obligata,
donec soluta mihi pecunia
fuerit, aut satisfactum.

§. 5. Si eius quod sub condi-
tione debetur nomine obli-
gata mihi sit hypotheca, an-
te conditionis euentum non
rectè ago. sed si conditio ve-
nerit, rursus agam. sed si pu-
rum sit debitum, hypotheca
verò sub conditione, &
agam ante conditionem,
cautio mihi præstabitur, si
conditio exstiterit, de resti-
tuenda mihi hypotheca, si
in rerum natura sit, nec de-
bitum soluatur.

§. 6. Si & in vsuras, vel pœ-
nam, res mihi obligata sit,
ea quoque solui debent.

L. 14. XIV. Etiam ante diem so-
lutionis pignora vindican-
tur. Etiam naturali obliga-
tioni pignus accedere potest.

L. 15. XV. Et quæ nondum sunt,
futura tamen sunt hypothecæ
dantur, vt fructus, &
partus, siue dominus, siue is
qui vsumfructum habet, pi-
gnori dederit.

§. 11. Quod dicitur, creditorem
probare debere rem in bo-
nis debitoris fuisse cum de
pignore conuenit, ad specia-
lem hypothecam pertinet,
non ad illam quâ quis præ-
ter specialem hypothecam
bona quæ nunc habet, &
quæ postea adquisierit obli-
gat, perinde ac si specialiter
obligata fuissent.

ρος ὁ ἐναγόμενος καὶ ὁ ἐπυνητής, σώζε-
ται ἢ ὑποθήκη ἕως. οὐ καταβλήθη
μοι, ἢ τὸ ἱκανὸν γύηται.

Εὰν ὑπὲρ ἀρεπικοῦ χρεῖος ὑπο-
τεθῇ μοι π, οὐ καλῶς κινῶ πρὸς τῆς
ἐκβάσεως τῆς ἀρέσεως. ὁξιοῦσης δὲ
αὐτῆς πάλιν κινῶ. εἰ δὲ ὑπὲρ τῆς χω-
ρὲς ἀρέσεως χρεῖος ἀρεπικῶς ὑπο-
τεθῇ μοι, & κινῶ πρὸς τῆς ἐκβλήσεως
πλὴν ἀρεσιν, ἀσφάλειαν λαμβάνω
πρὸς τῆς ὁξιοῦσης αὐτῆς ἀποδοθῆ-
ναι μοι πλὴν ὑποθήκην, εἴπερ ὁρε-
θῇ ἐν φύσει, & μὴ καταβλήθῃ μοι
τὸ χρεῖον.

Εὰν & εἰς τοὺς τόκους, ἢ πλὴν ποι-
νῶν ὑποτεθῇ τὸ πρᾶγμα, δεῖ καὶ ταῦ-
τα καταβάλλεσθαι.

C 14. Καὶ πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς καταβολῆς
ἐκδικοῦνται αἱ ὑποθήκαι. καὶ ὑπὲρ
φισικῆς ἐνοχῆς ὑποθήκη γίνεται.

15. Καὶ τὰ μὴπω ὄντα, μέλλοντα δὲ
εἶναι ὑποπίδενται, ὡς καρποὶ & τοκε-
τοὶ, εἴτε δεσπότης, εἴτε ὁ πλὴν χρῆσιν
ἔχων ὑποθίσκται.

D Τοῦ λεγόμενου ὁ φείλιν δεικνύ-
ναι τὴν δάνεισιν, τῆς χρεώσου εἶναι τὸ
ὑποπτεῖν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὑποπί-
δεσθαι, πρὸς πλὴν ἰδιωτὴν ὑποθήκην
φέρεται, οὐ μὴν ἔνθα τις πρὸς τῇ
ἰδιωτῇ ὑποθήκῃ ὑποπτεῖται, τὰ
ὄντα & ἐπόμενα εἶπη, ὡς αὐτοὶ ἰδι-
κῶς ὑπετέθησαν.

Ο γὰρ ἡδὴ ὑποκείμενον ὑποβιβάζει· A
 μὲν γὰρ ἐπὶ τῷ, τὸν ἐντεῦθεν ἐκφύ-
 γει κίνδυνον, πωλύνων ὡς ὑπο-
 κειται τὸ πῶς τῷδε, ὅτι πρὸ
 πλείονος ὅν ἐν τῷ πῶς, μὲν τὸ
 πῶς γὰρ ἔστιν ὑποβιβάζει, ἢ
 τὸ πῶς μὲν τὸ πληρωθῆναι τὸν πῶς-
 τον. εἰ δὲ καὶ ῥητῶς συμφωνήσῃ τὸ
 πῶς ὑποβιβάζει, ὅμως ἐάν
 τὸ πῶς ἐλθῇ, εἰς ὅ- B
 λόκληρον ὑποκείται τῷ δευτέ-
 ρῳ.

15. Καὶ τὸ διὰ πωλύνσεως ἐπαυ-
 ξηθῆναι, τῇ ὑποθήκῃ πωλύνει ὑπο-
 κείται.

Εάν ἄλλου τὸ πῶς μου ὑπο-
 βιβάζω ἐγὼ ἀποδέχομαι, ἔκποτε
 ἢ ὑποθήκη ἐρῶται. συναίνεσιν δὲ
 σχεδὸν ζητοῦμεν. ἢ ὅτι ὑποβιβάζει C
 διωκόμενον.

Καὶ ἐναλλαχῶς τῶς πῶς-
 τος, πῶς ἢ ὑποθήκη, πῶς οἶκος
 ὑποβιβάζει, ὅτι γέροντι κῆπος, ἢ ἀμπε-
 λών, ἢ τῷδε.

Ο ἐναλλάξ ἐι μὴτε νέμεται,
 μὴτε δόλω ἐπαύσατο, ἀπολύεται. ὁ
 δὲ νεμόμενος ἐι μὴτε τὸ πῶς, μὴ-
 τε τὸ πῶς δίδωσιν, καταδικάζει- D
 ται· εἰ δὲ τὸ πῶς ἐτέρωθι ᾖ, ἀ-
 σφαλίζεται πῶς τῆς ἀποκαταστά-
 σεως. ὁ μὲν τοι δόλω παυσάμενος
 νέμεται, καὶ πολὺ ἀπολύεται πῶς
 πῶς ἀποκατάστασιν αὐτῷ, καὶ μὴ δυ-
 νηθῇ, τῷ ἐνδίκῳ ὅρκῳ ὑποκείται,
 ὡς καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπὶ αὐτοῖς τοῖς
 πῶς ἀγωνάσῃ.

Basil. Tom. IV.

Qui rem iam obligatam §. 2.
 alij obligat, periculum quod
 ei inminet ex eo effugiet,
 si prædixerit, rem illi iam
 obligatam esse, ut id quod
 pluris est post prius debitum
 pignori sit, aut solidum post
 impletum priorem credito-
 rem. Sed & si nominatim
 conuenerit, ut quod excedit
 priorem obligationem pi-
 gnori sit, tamen si res à primo
 creditore fuerit liberata, in
 solidum obligatur secundo.

XVI. Etiam quod per allu- L. 16.
 uionem fundo accreuit, hy-
 pothecæ accedens obligatur.

Si ab alio res mea hypo- §. 1.
 thecæ data sit, ego ratum
 habuero, exinde hypotheca
 valet. Consensum autem fe-
 rè quærimus eorum qui &
 pignori dare possunt.

Etiam re mutatâ perseue- §. 2.
 rat hypotheca, veluti domus
 hypothecæ data est, & hor-
 tus facta est, vel vinea, vel
 è contrâ.

Is cum quo actum est si §. 3.
 neque possideat, nec dolo
 fecerit quo minus possideat,
 absoluitur. qui verò possi-
 det, si neque pecuniam solu-
 uat, neque rem præstet,
 condemnatur. Sed si res ali-
 bi sit, cauet se restitutum.
 qui tamen dolo desit possi-
 dere, summâ autem ope ni-
 sus non possit rem restituere,
 iuri iurando in litem subi-
 icitur, sicut in cæteris in
 rem actionibus,

D

Etiam de fructibus postli-
tem contestatam iudex arbi-
tratur. quid enim si res sol-
uendo debito non sufficiat?

§. 4. Si hypotheca mihi per
sententiam adiudicata sit,
hypothecariam habeo: & si
possessor exceptionem obii-
ciat, replicabo propter sen-
tentiam.

§. 5. Si debitor conuentus hy-
pothecariâ pluris condem-
natus sit non restituendo pi-
gnus, quàm fors & usuræ fa-
ciebant, debitum duntaxat
secundùm benignitatis tem-
peramentum dat.

§. 6. Alienam rem vtiliter ob-
ligo sub hac conditione, si
mea facta fuerit.

§. 7. Si res duobus pariter ob-
ligata sit, pro quantitate de-
biri agunt. aduersus alium
autem vterque in solidum,
si tamen eodem die pignus
vtrique datum sit separatim.
Si tamen simul illi & illi, v-
terque in solidum agat, si-
quidem hoc actum sit: si mi-
nus, pro parte agent.

§. 8. Pignus sub conditione dif-
trahitur, cum in pignore
dando conuenit, ut si intra
statutum tempus debitum
solutum non sit, creditor
iure emptionis rem habeat
iusto pretio tunc æstiman-
dam.

L. 17. XVII. Actio quæ de pignore
creditori comperit, ipsius rei
vindictio est.

L. 13. XVIII. Qui ab eo qui Publi-

Καὶ πάλιν ἢ μὴ πωροκάρξιν
καρπῶν ὁ δικαστὴς τυποῖ· πρὶν δὲ τὸ
πρᾶγμα πρὸς τὸ χρεὸς ἐκ δυνεῖ;

Εὰν καὶ ψήφῳ πωροκάρξιν
μοι ὑποθήκη, ἔχω πλὴν ὑποθηκα-
εἶαν. Ἐὰν δὲ νεμομένην πωροκάρ-
ξιν, ἀντιπαράξω φορομαὶ διὰ
τῆς ψήφου.

Εὰν ὁ χρεώστης ἐναχθεῖς τῇ ὑ-
ποθηκαίᾳ, καὶ μὴ ἀποκαταστήσας
εἰς πλεονέκτησιν τὸ κεφάλαιον
καὶ τῇ πῶκον καταδικασθῇ, μό-
νον τὸ χρεὸς διὰ τὸ φιλάγαθον
δίδωσι.

Τὸ ἄλλοτερον ὑπὸ αἵρεσιν ἰσχυ-
ρῶς ὑποπείνημι πλὴν, εἰ μὴ γέ-
νηται.

Εὰν δύο ἴσιν ὁμοίως ὑποπείνη
πρᾶγμα, πρὸς ἀναλογία τῶν χρεῶν
κινῶσι. καθ' ἑκάστου δὲ εἰς ὁλόκλη-
ρον ἕκαστος. εἰ μὴτοι καὶ πλὴν αὐ-
τῶν ἡμέραν ἰδιαζόντως ἕκαστῳ ὑπο-
πείνη. εἰ δὲ ἅμα πᾶσιν αὐτοῖς καὶ πᾶ-
σι, ἕκαστος εἰς ὁλόκληρον κινεῖ,
εἴγε τὸ σὺν δόξεν· εἰ δὲ μὴ, ἀνά-
μεικτον κινῶσιν.

ὑπὸ αἵρεσιν πέποιται τὸ ἐνέχυ-
ρον, ἐνθα συμφωνηθῇ, ὥστε τὸ
χρεὸς ἐμπεροδοτικῶς μὴ καταβαλ-
λομένην γεῖν αὐτὸ δικαίῳ ἀντα-
στάς τὸν δανειστὴν, δικαίῳ τιμήματι
πότε διαπρώμενον.

17. Ἡ πάλιν τῆς ἐνέχυρου ἀντιλήγουσα
τῷ δανειστῇ ἀγωγή, αὐτῇ τῇ πρᾶ-
γματος ἐκδίκησις ἐστίν.

13. Ὁ παρὰ τὸ ἔχοντος πλὴν γνη-

κὼς ὑποθήκην λαβὼν ὑποθήκην, ^A τοῖς αὐτοῖς κέχρηται δικαίους.

ιβ'. Ο πολλὰ πράγματα λαβὼν εἰς ὑποθήκην, εἰ μὴ πληρώσῃ τὸ χρέος ἐκ ἀνάγκης γίνεται τὸ ἐν ἐλδοθερώσει.

κ'. Ο δανείσας εἰς ἀνένεωσιν οἴκου, καὶ λαβὼν ἰδικῶς πρὸς τὸ χρεώσου εἰς ὑποθήκην ὅτι πληρώσει τὸ χρέος σεχνόμια, ἀγωγὴν ἔχει καὶ τῇ ἐνοίκων πρὸς ὑπόδειγμα τὸ ^B ὑποτεθέντος γραμματείου.

κα'. Ο προκούρατωρ μου πρὸς τῆς ὑποθήκης ἰσχυρῶς συμφωνεῖ ἡ γυνὴ μου ἐντολῆς, ἢ πῶς πρᾶξιν ἐμοῦ ὑποδείξαι μου.

Εὰν καλῇ πίστι δόδλον ἀγοράσας ὑπόσθωμαι αὐτὸν, καὶ ἔστιν ὡς ἐμοί, ἐνάγωμαι τῇ πρὸς αὐτὴν ἀγωγῇ.

Τὰ συμβαίνοντα τυχερὰ τῷ ἐνέχυρῳ ὅτι βλάβῃ τε καὶ ὅτι κερδίῃ τὸν χρεώσιν ὀφεί.

Ο μὲν χρεώσις μὴ ἀποκρίσιων τὸ ἐνέχυρον, εἰς μόνον τὸ χρεῖον καταδικάζεται. ὁ δὲ Ἰσώπικος καὶ εἰς πλεονέκτημα, καὶ τὸ μὲν τὸ χρέος δίδωσι διὰ τῆς ὅτι τῷ ἐνέχυρῳ ἀγωγῆς ὁ ^D δανειστής τῷ χρεώσιν.

κε'. Εὰν κληρονομήσω τὸ πρὸς γράμμι μου πρᾶγμα μου ὑποδείξαι μου, οὐπλίδω πρὸς τὸ ἐνέχυρου ἀγωγὴν ἔχει ὁ δανειστής.

κγ'. Καλῶς μισθοῖ τὸ ἐνέχυρον ὁ δανειστής.

Ἡ τὸ ἐνέχυρου ἀγωγὴ ἥτοι ἐνοχλή, καὶ μετὰ τὸν δόκοντων σωίσεται.

Basil. Tom. IV,

cianam habet, pignori accipit, iure eius utitur.

XIX. Qui pignori plures res ^{L. 19.} accepit, nisi vniuerso expleto quod debetur, non cogitur vnam liberare.

XX. Qui ad refectionem ^{L. 20.} domus credidit, & specialiter à debitore pensiones eius pignori accepit creditum de his recepturus, actionem habet aduersus inquilinos, ad exemplum cautionis pignori datae.

XXI. Procurator meus de ^{L. 21.} pignore vtiliter conuenit, præcedente mandato: vel me, quod actum est ratum habente.

Si seruum quem bonâ ^{S. 1.} fide emeram pignerauero, & apud me sit, Seruiana teneor.

Quæ fortuitò pignori ac- ^{S. 2.} cedunt, siue commoda, siue incommoda, ea ad debitorem pertinent.

Debitor qui rem pignera- ^{S. 3.} tam non restituit, in id tantum quod debet condemnatur. extraneus verò etiâ in maiorem quantitatem, & creditor debitori superfluum restituit.

XXII. Si ei qui rem meam ^{L. 22.} ignorante me obligauit, heres extitero, vtilem pignoratitiam creditor habet.

XXIII. Creditor pignus re- ^{L. 23.} ctè locat.

Pignoris obligatio etiam ^{S. 1.} inter absentes contrahitur.

D ij

- L. 24. XXIV. Qui prohibetur in A κδ'. Ο κωλυόμενος ἐν τοῖς τοποῖς
quibusdam locis emere, pi- ἀγοράζειν, ἐνέχυρον ἐκεῖ λαμβάνειν
gnus ibi accipere non pro- οὐ κωλύεται.
hibetur.
L. 25. XXV. Cum res inutiliter pi- κέ'. Ἐπὶ τῷ ἀνιχνύοντι ὑποπθέντι,
gnerata est, retentio non ἀρμόζει οὐδεμίᾳ ᾧρα καταχέσις,
competit, nec si fiscus cre- καὶ ὁ δημόσιος τὸν δανειστὴν διαδέ-
ditori successerit. ξηται.
L. 26. XXVI. Fideiussor quasi pe- κς'. Ο ἐπίσητος ὡς μέλλων διδόναι
cunias debitas creditoribus τὸ χρέος τὰ ἐνέχυρα καὶ ψήφον ἐ-
soluturus ex sententia iudi- λαβεῖ· εἰ μὴ δεδοκότος αὐτοῦ ἐτοι-
cis pignora suscepit; si eo μοί εἰσιν, οἱ τοῦ χρεώστου κληρονόμοι
non solvente heredes debi- καταβαλεῖν τοῖς δανεισταῖς, ἀνάγκη-
toris parati sint soluere cre- ζεται τὰ ἐνέχυρα ᾧραχεῖν αὐτοῖς ὁ
ditoribus, fideiussor pigno- ἐπίσητος.
ra eis restituere cogitur.
§. 1. Si filius meus emancipa- Εὰν αὐτεξουσίως μου υἱὸς γρά-
tus nomine meo instrumen- ψῃ ᾧξ ὀνόματός μου γραμματεῖον
tum chirographi perscripse- ἔχον εἰς ὑποθήκην οἶκον αὐτοῦ, βε-
rit, quo contrinebatur do- βαίνοι πλὴν ὑποθήκῃ, καὶ μὴ ῥητῶς
mum suam pignori futuram, C σιωπήσεν.
confirmat hypothecam, li-
cèt nominatim non consen-
ferit.
§. 2. Si prædium cum manci- Εὰν ὑποτεθῇ ἀγρὸς καὶ τῷ εἰ
piis, quæ in eo erant, obliga- αὐτῷ δούλων, καὶ κείνων ἀποθανόν-
tum sit, illisque defunctis a- των ἀνπαχθῶσιν ἔτροι, οὐχ ὑπό-
lia substituta sint, pignori ea κείνται, ὡς μήτε ὑποτεθέντες μήτε
non sunt, quia neque pigne- τεχθέντες ἐκ τῷ ὑποτεθεισῶν δού-
rata sunt, neque ex pignera- λων.
tis ancillis nata.
L. 27. XXVII. Si debitor ut credito- D κς'. Εὰν ᾧπὶ βλάβῃ τοῦ δανειστοῦ
ri noceret in seruo pignera- βλάβῃ ἢ φονδίῃ πλὴν ὑποτεθέντα
ro damnum dederit, vel eum δούλον ὁ χρεώστης, ἐνέχεται τῷ ᾧρα-
occiderit, ad exhibendum re- σῆσαι αὐτὸν, ὅτι τῷ ἀκουσίῳ οὐ πλίῳ.
netur, & utili aquilia. quid πῶς ὅτι ἐφθάρη ἢ ᾧπὶ τῷ χρεώστῳ ἀγ-
enim si actio crediti interie- γή; εἰ δὲ δικαίως ὑπεξῆλθε τῷ δού-
rit? sed si iure supplicium ex- λῳ, ἐκ ἐνέχεται.
egerit à seruo, non tenetur.
L. 28. XXVIII. Legatum filio fa- κη'. Δηνάτον ὑπὸ αἵρεσιν ὑπεξουσίῳ
milias relictum est sub con- κατελείφθη. καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ λαβὼν

ἐνέχυρον ὧν τὰ κληρονόμου ἰδικόν
 παρὰ τὴν κληρονόμου, ἐτελεύτη-
 σεν, ἢ αὐτεξούσιον ἐποίησεν τὸν υἱόν.
 οὕτω δὲ ἢ ἄλλοις ἐξήλθεν τὰ ληγά-
 του. ἢ ἑνέχυρου ἀγῶνι οὔτε τῷ πα-
 τρι, οὔτε τῷ υἱῷ ἀρμόζει. ὃ αὐτὸ καὶ
 ἐπὶ τῷ πατρὶ ἐλαβεν.

κθ'. Τῇ γυναικὶ τοῦ κληροδότου ὑπο-
 θήκη τὰ ἐξωθεν ἐπικτηθέντα τῷ κλη-
 ρονόμῳ οὐχ ὑποτάσσεται.

ὑποκείται τὰ ἐκ τῆς ὑποκει-
 μένων δούλων ὑπόμνημα· εἰ μὴ
 ὧν ἐτέρω δεσποτῇ ἐτέχθησαν.

Εἰς οἶκος ὑποπέσει· καὶ οὕτως,
 καὶ εἰς ἀγοράσας τὸ ἐδαφὸς κατε-
 στή, καὶ τὸ κλισίον ὑποκείται. ὃ δὲ
 καλῇ πίστι νομίζεσθαι, ἐκ ἀποκαθήση-
 σιν, εἰ μὴ λάβοι τὰς δαπάνας, εἰς
 ὅσον τὸ παρὸν γέρονεν ὑμῶν τε-
 ρῶν.

Εὰν γνώσκοντός μου ἔσται σωαι-
 νοῦτος, ὁ δοῦλός μου ὑπόθηται
 πάντα τὰ ἐμὰ, ἔσται αὐτὸς ὁ δοῦλός
 ὑπόκείται.

λ'. Οὐκ ἔστιν ὧν ἐνέχυρον τὰ
 παρὰ τὸν κληρονόμον ἀγοράσας ὅσα.
 εἰ μὴ τοῖς δέκνυνται ὡς ὑπόκειντο.
 λβ'. Ἀγρὸν ἐμφυτεύσας σοι, σωε-
 φωνήσας τὸ ἐμφυτεύματος, ἐμπαρ-
 θέσμως μὴ καταβαλλομένου, ἐπανα-
 δραμεῖν αὐτὸν εἰς ἐμέ. καὶ ὑπόδου αὐ-
 τὸν ἐπ' αὐτόν. εἰ μὴ τοῦ, μήτε τὰ δανει-
 σὸς τοῦ καταβαλόντος μοι ἐπιλάβω-
 μαί αὐτόν, ἀπὸ πολλοῖν ὁ δανειστής. Οὐ
 πῶς ἐπ' αὐτὸν ὑπόθηκω.

Basil. Tom. IV.

re propria eius pignori acce-
 pta decessit, vel filium eman-
 cipavit, atque ita conditio
 legati extitit. pignoris perfe-
 ctio neque patri, neque fi-
 lio competit. Idem iuris est,
 si pater legati nomine fide-
 iussorem acceperit.

XXIX. Generali testatoris
 pignoratione, extrinsecus
 B adquisita heredi non conti-
 nentur.

Ea quæ ex mancipiis pi-
 gneratis nata sunt, obligata
 sunt: nisi apud alium domi-
 num pepererint.

Si domus pignori data
 exusta sit, & quidam emptâ
 areâ ædificium in ea extru-
 xerit, etiam quod extructum
 est, erit obligatum. bonæ au-
 tem fidei possessor non aliter
 ædificium restituit, quàm si
 sumptus receperit, quatenus
 pretiosior res facta est.

Si me sciente & consen-
 tiente servus meus omnia
 bona mea obligaverit, ipse
 quoque servus obligatus est.

XXX. Periculum pignorum
 debiti venditi emptorem re-
 spicit: si tamen probetur pi-
 gnora eâ fuisse obligata.

XXXI. Agro emphyteutico
 quem à me accepisti eam le-
 gem dixi, ut si pensionem
 statutâ die non solueres, is
 ager ad me rediret: cùmque
 alij pignori obligasti. si te
 non solvente, nec creditore
 tuo illum vindicavero, ius pi-
 gnoris creditor tuus amittit.

D iij

- L. 32. XXXII. Si obligata sint quæ in prædium inducta quæque ibi sunt, ij duntaxat serui obligati sunt quos dominus hoc animo induxit, ut ibi perpetuò essent, non ad tempus.
- L. 33. XXXIII. Qui promisit mihi, aut Petro, solum quidem ei debitum non repetit: pignus autem ei datum etiam ante solutionem recipit.
- L. 34. XXXIV. Cum tabernam quidam pignori dedisset, merces quæ in ea erant per partes distraxit, & cum alias intulisset, decessit. quæcumque mortis eius tempore in taberna inuenta sunt, pignori obligata sunt.
- §. 1. Obligatio pignoris licet contractus subscriptus non sit, neque consulem habeat aut diem, valet.
- §. 2. Si generaliter bona mihi obligaueris, pecuniæ quæque quas ab alio mutuas accepisti obligantur, cum tuæ factæ sint.
- L. 35. XXXV. Si domus quam tibi ex pacto conuento vendere licuit, combusta sit, & alia ibi exstructa à debitore, idem in ea iuris habes.
- L. 1. C. de prec. & Salu. interdict. XXXVI. Locator actionem interdicti Saluiani habet aduersus res conductoris sibi pignori obligatas. creditor autem aduersus res sui debitoris sibi obligatas.
- L. 2. XXXVII. Si quis habitationem precariò acceperit, he-
- A λβ'. Εάν υποπεθῇ τὰ ὄντα ἐῖς φερόμενα τῶ ἀγροῦ, ἐκείνοι μόνοι οἱ δοδολοὶ ὑποκείνται, οὐδ' ὁ δεσπότης ἐπὶ τῷ διωκεῖν. ἔ μὴ παρεσκαίερος ἐκεῖ ἐῖ εἰσῆλθαι.
- λγ'. Ο ὁμολογῶν ἐμοὶ ἢ Πέτρῳ, καταβαλὼν μὲν αὐτῷ τὸ χρέος, ἐκ ἀναλαμβάνει· τὸ δὲ δοδῆν αὐτῷ ἐνεχυρῶ ἀναλαμβάνει, ἔ παρ' αὐτοῦ τῶ χρέους καταβολῆς.
- λδ'. Ἐργαστήριον πρὸς ὑποδέμενος, διεπώλησεν καὶ μέρος τὰ ἐν αὐτῷ φορτία, ἔ ἀντισταχάζων ἑτέρα, ἐτελεύτησεν. ὅσα καὶ τῷ καιρὸν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς ὑρεθῇ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, ὑποκείνται.
- Η ὑποθήκη καὶ μὴ υπογραφή καὶ συμβόλαιον, μήτε γὰρ ὑπατον, ἢ ἡμέραν, ἔρρωται.
- Εάν υποθῇ μοι γρῦκῶς, ὑποκείνται μοι καὶ τὰ χημήατα, ἀπὸ ὧς ἐπ' αὐτοῦ δανείσῃ, ὡς γρόμματα σε.
- Εάν οἶκος ὃν ὧγῃν τοι πωλεῖν ἀπὸ συμφώνου καυθῇ, καὶ ἐπ' αὐτῷ καυθῇ ὧρα τῶ χρεώσου, τὸ αὐτὸ δίκαιον ἔχεις καὶ ἐπὶ τῷ κτεθέντι.
- λς'. Ο μὲν μιθῶσας ἐξ ἀγωγῆς καὶ ὧρα γέλατος Σαλαϊανοῦ, καὶ ὑποκειμένων αὐτῷ πραγμάτων καὶ μιθωτοῦ. ὁ δὲ δανείσας τ' ἐπὶ τοῖς ἐνεχυροῖς ἀγωγῆς καὶ τῷ ὑποκειμένων αὐτῷ πραγμάτων καὶ ἰδίου χρεώσου.
- λζ'. Εάν καὶ ὧρα κλησιν ἐλάβεν οἰκησὶν τις, ἐνάγεται καὶ ὁ κληρο-

νόμος αὐτῷ τῷ νομίμῳ παρὰ τὸν νόμον.

λη'. Ο ἰσχυρὸς συγχωρεῖν τὰ ἐνέχυρα τῷ δανειστῇ ἐκ ἐλευθεροδότης τῶν ἰσχυρῶν.

λθ'. Εὰν τις ἰσχυρὸν ὑποθήκῃ λαβὼν ἐλάβεν ἔἰδικεν, εἴτα μετ' αὐτὸν ἔἰδικεν δανειστὴς τὰ αὐτὰ ἐλάβεν ἐνέχυρα, ἴσχυρ' ὅτι ὁ παρὰ τὸν δανειστὴν ἐκ τῆς ἰδικῆς ὑποθήκης ὁ ἰσχυρὸς παρὰ τὸν δανειστὴν, οὐχ ἔξω μετ' αὐτὸν εἰς τὴν ἰσχυρὴν.

μα'. Ο δανειστὴς ἀπὸ συμφώνου ὁ ἐνέχυρ' λαμβάνων, οὐ ποιεῖ βίαν, ὅμως ὁφείλει κελύσει τὸν δέχοντος ὅτι νόμος γινώσκῃ ὁ τοιοῦτος.

μα'. Ο δανεισάμενος ἔἰδικεν ὑποθήκῃ παρὰ τὸν δανειστὴν, οὐ δύναται βίαν αἰτιάσθαι, εἰ μὴ τοῖς ἀναλαβεῖν δέξαι ὁ ἐνέχυρ', κατεβαλέτω ὁ δανειστὴς.

μβ'. Εὰν ὁ δανειστὴς δικασάμενος ἡγήσῃ εἰς ὁ ἐνέχυρ' καὶ συμπαγνίδω, ἡρωὺ παραγραφεῖ ὁ δανειστὴς, οὐδὲν παρὰ τὸν δανειστὴν.

μγ'. Εἰς ἰσχυρὸν συμψηφίζεται τῷ δανειστῇ καὶ ὅτι εἰς ὁδοστρωσίαν ἔδωκεν ὑπὲρ τῶν ἐνέχυρα δέντος ἀγροῦ, εἴτε οὐκ εἰς ἄλλω αἰτίαν βύλων.

μδ'. Ἡ ἰσχυρία νόμος, ἐκ ἀναίρεϊ ὁ ἐνέχυρ'.

με'. Εἰ καὶ τὴν παρὰ τὸν δανειστὴν ἀγρὸν ἐκίνησας, κατὰ τὸν δανειστὴν.

res etiam eius interdicto tenetur.

XXXVIII. Debitor qui pignoris cedit creditor suo, debito non liberatur.

XXXIX. Si quis generaliter omnia bona debitoris sui & quaedam specialiter pignori acceperit, deinde posteriori creditori eadem pignori debitor dederit, si prior creditor ex speciali hypotheca debitum suum redigere possit, nullum ius habet in generali hypotheca.

XL. Creditor qui ex conventionione pignus occupat, vim non facit, attamen iussu praesidis possessionem adipisci debet.

XLI. Qui pecuniâ acceptâ rem suam pignori obligavit, non potest queri de vi, si tamen pignus recipere velit, debitum soluat.

XLII. Si debitor per collusionem superatus sit in iudicio proprietatis pignoris, vel praescriptione summotus, creditor nihil praedicii patitur.

XLIII. In debitum computatur etiam id quod fundi pignori nomine ad munitionem & reparationem viarum, vel quam aliam a ratione non abhorrentem causam contulerit.

XLIV. Diuturna possessio pignus non extinguit.

XLV. Quâvis personali actione expertus sis aduersus debi-

- torem, vel fideiussorem, vel A mandatorem, pignoris tamen persecutio adhuc perseuerat.
- L. 9. XLVI. Si res pignori obligata, tibi à debitore donata sit, deinde creditor eam possideat, potes fructibus ab eo perceptis imputatis in sortem & residuo debiti soluto, si ei satisfactum sit, pignus recipere.
- L. 10. XLVII. Debitoribus prius denuntiandum est, ut pignus luant, quibus cessantibus, pignora & hypothecas auctoritate præsidis persequi oportet.
- L. 11. XLVIII. Creditori pignori capere sine præsidis mandato res debitoris sui non licet.
- L. 12. XLIX. Qui ei successit qui C pro pecunia quam accepit mutuò pignora dedit, non aliter ea recipit, quàm si creditori satisfecerit.
- L. 13. L. Debitor qui pignora creditori iure dominij possidere permisit, in solutum ea dedisse videtur. hæc autem firmitatem obtinent, si non minor sit annis viginti quinque.
- L. 14. LI. Si debitor pignora distraxerit, creditor potestatem habet vel aduersus eum personali actione experiri, vel hypothecaria aduersus emptorem.
- L. 15. LII. Debitor neque vedens, neque donans, neque legans rem pigneratam, deterio-
- σου, ἢ ἢ ἐγγυητοῦ, ἢ ἢ ἀποκομιστέ-
νου πλὴν ἐντολῶν, ἀλλ' οὐκ ἢ ἢ ἐνε-
χύρου ἀγωγὴ ἐπὶ σώζεται σοι.
μς'. Εὰν τὸ ἐνέχυρα δὲν παρῇμα,
ᾧ δ' ἢ ἢ χρεώσου ἐδωρήθη σοι, εἴπα
ὁ δανειστὴς αὐτὸ κατέχευε, διώσασαι
συμφηφίζων ἐστὶν καρποὺς εἰς τὸ
χρεῖσθαι τὸ ἐπὶ ὁλοκαίριον διδούς, τὸ
παρῇμα λαμβάνειν ᾧ δ' αὐτὸ τὸ
ἱκανὸν παδόντος.
μς'. Πρότερον δὲ ἐστὶν χρεώσας πα-
ραγγέλλεσθαι εἶθ' οὕτως ἀγνωμο-
νουῦντας τὰ ἐνέχυρα ἀπαιτεῖσθαι καὶ
τὰς ὑποθήκας αὐθεντῶν τὸ δὲ
χροντος.
μή. Ὁ δανειστὴς οὐ λήψεται ἐνέχυ-
ρα ἐκ τῆς οὐσίας ἢ χρεώσου, ἀλλ'
ἐπιτροπῆς χρόνους.
μθ'. Ὁ πὸν δανεισάμενον ἐπὶ ὑπο-
θήκῃ κληρονομήσας, ἐκ ἄλλως ἀνα-
λαμβάνει τὰς ὑποθήκας, εἰ μὴ τὸ
χρεῖσθαι πρότερον καταβάλλῃ τῷ δα-
νειστῇ.
ν'. Ὁ χρεώσας τὰ ἐνέχυρα δεδω-
κὼς τῷ δανειστῇ, δικαίῳ κυριότητος
νέμεσθαι, εἰς καταβολῶν, ἐδόξεν αὐ-
τὰ διδόναι. ταῦτα δὲ ἐν ᾧ τελείος
δὲ ἐστὶν ἰσχύει.
να'. Εὰν ὁ χρεώσας ἐπωλήσῃ τὰ
ἐνέχυρα, ἀδείαν ἔχει ὁ δανειστὴς ἢ
πλὴν προσωπικὴν ἀγωγὴν κατ' αὐ-
τὸν κινεῖν, ἢ πλὴν ἐπὶ ἐστὶν ἐνέχυροις
ἀγωγὴν κατ' αὐτὸν ἀρῶντος.
νβ'. Ὁ χρεώσας οὔτε πωλῶν, οὔ-
τε δωρούμενον, ἢ ληγατεύων τὸ
ἐνέχυρον, χείρονα ποιεῖ πλὴν αἰ-

ρεσιν τῶν δανείσδ' ὅθεν δυνάται ἀπα-
τεῖν αὐτὸ ὁ δανειστής.

γ'. Εἰ μὴ ὁ ἀδελφός σου τὰ σὰ χη-
μιάτα ἐδάνεισεν ἢ πῶς ἐνέχυρῳ καὶ
οἰκείῳ ὀνόματι, οὐ προσωρε-
ζῇ σοι πλὴν τῆς ἐνέχυρον ἐνο-
χίας.

δ'. Εἰ μὴ δανεισάμενος πῶς ἔξ αὐ-
τῶν ἠγόρασέ τι, οὐχ ὑπόκειται
τοῦτο τῷ δανειστῇ εἰ μὴ ἰδικῶς ἢ
χρητικῶς ὑποτεθῇ, ἀλλ' ἐχάπλω προ-
σωπικὴν μόνον.

ε'. Ἡ τῶν ἐνέχυρου ἢ τῆς ὑποθήκης
ἀπαιτήσεις, ἰδίων πραγμάτων ἐκδι-
κῆσις ὑπάρχει.

ς'. Ὡς περὶ τὰ τυχερά ὁ δανειστής ἐκ
ἢ πῶς γινώσκῃ τῶν ἐνέχυρου, οὕτω δόλον
ἢ ῥαθυμίαν ἢ φυλακὴν πρέχειν
ὀφείλει ἐπ' αὐτῷ.

ζ'. Ὁ δανειστής οὐ συνωδεῖται εἰς
τὸ ἀπαιτῆσαι τὸ χρέος. διὸ εἰ μὴ προ-
σῆλαγες σὺ αὐτὸ, καὶ κεῖν ἐκ ἐδέ-
ξαστο, σφραγίσας ἀπόδου καὶ ἀπαιτή-
σον τὸ ἐνέχυρον.

η'. Τὰ ἐνέχυρα ὁ ἕξωπικὸς κατα-
βαλὼν τὸ χρέον ἐλθούσῃ· οὐ μὲν
δεσποτικῶς αὐτῶν γίνεται. ὥστε οὐδ' ὁ
καταβληθεὶς ὑπὸ αὐτοῦ ἀπαιτήσεται.

θ'. Ὁ δεύτερος δανειστής ἐν τῷ προ-
σφύρειν τὸ χρέον τῷ προχρηστέοντι
βεβαίῳ εἰς αὐτὸν τὸ ἐνέχυρον, καὶ
λοιπὸν ἀπὸ τοῦ χρεώστου λαμβάνει αὐ-
τὸ μὴ τόκου· οὐ μὲν τῆς τόκων πό-
κος ἀπαιτήσεται.

ι'. Ὁ μείζων τῶν κέ. ἐνιαυτῶν

A creditoris conditionem fa-
cit : unde creditor eam per-
sequi potest.

LIII. Si frater tuus pecu- L. 16.
niam tuam nomine suo mu-
tuo dedit acceptis pignori-
bus, pignoris obligationem
tibi non quæsiuit.

LIV. Si quis eā pecuniā, L. 17.
quam mutuo accepit, ali-
quid comparauerit, id cre-
ditori pignori non est, nisi
specialiter vel generaliter id
obligatum sit, sed persona-
lem actionem habet.

LV. Pignoris vel hypothe- L. 18.
cæ persecutio, rei vindica-
tio est.

LVI. Sicut fortuitos pigno- L. 19.
ris casus creditor non agno-
scit, ita dolum & negligen-
tiam & custodiam præstare
debet.

LVII. Creditor ad petitio- L. 20.
nem debiti non urgetur.
Quapropter si à te oblatum
noluerit accipere, consigna-
to eo atque deposito pignus
reciperabis.

LVIII. Pignora extraneus L. 21.
debito soluto liberat, non
etiam dominus eorum effi-
citur : itaque solutum re-
petet.

LIX. Secundus creditor of- L. 22.
ferendo priori debitum con-
firmat sibi pignus. Itaque
illud à debitore cum usuris
recipiet, non etiam usuras
usurarum.

LX. Maior annis viginti- L. 23.

quinque pignori vtiliter re-
nūntiat.

L. 24. LXI. Pignoris possessor cre-
ditorem cogere non potest,
vt omisâ persecutione pi-
gnoris actione personali a-
gat.

L. 25. LXII. Licet seruus pignera-
tus decesserit, debiti tamen
petitio est.

L. 26. LXIII. Ab eo qui notarium B
seruum pignori obligatum
abripuit, recte idem repe-
titur.

L. 27. LXIV. Si argenti distractor,
vel metaxarius, vel quiuis
alius negotiator pecunia mu-
tuò sumpta filio suo, vel cog-
nato militiam comparaue-
rit, quæ eius generis sit vt
vendi possit, vel ad heredes
transmitti, etiam non pro-
bantibus ereditoribus ex pe-
cunia mutua militiam com-
parasse, ea nihilominus à
filio vel cognato exigitur.
Quòd si extraneo militiam
comparauerit, & debitorem
pecuniam numerasse credi-
tor ostenderit, illicò agere
poterit.

L. 3. LXV. Quamuis fructus re- D
in qui-
bus
caus.
pign.
tac.
rum pigneratarum tacitè ob-
ligati sint, tamen prædia ex
his comparata pignori non
sunt.

L. 3. C. LXVI. Licet bona mariti
de pri-
mi-
pil.
lo.
vñori dotis nomine tacitè
obligata sint, tamen primi-
pilum præfertur doti.

L. 5. C. LXVII. Si mancipia specia-
in qui-
bus.
liter obligata non sint, neque

Διποταξάμεν πῶ ἐνεχύρω, ἀσφα-
λῶς διποτάηται.

Ξα'. Οὐκ ἀναγκάζεται ὁ δανειστής
ὑπὸ τῆς νεμομένης τῆς ἐνεχύρω κινή-
σαι πλεῖν προσωπικῶς, ἢ ἑαυτὴν πλεῖν
ἐπὶ τῶ ἐνεχύρῳ ἀγωνίζεσθαι.

Ξβ'. Καὶ ἐὰν τελευτήσῃ ὁ δοδὸς ἐνεχυ-
ραθεὶς, ὅμως τὸ χρεὶν ἀπαγεί-
ται.

Ξγ'. Οὗ πὺν ὑποκείμενῳ νοτάριον
δοδὸν λαβὼν ὁρθῶς αὐτὸν ἀπαγ-
τείται.

Ξδ'. Εἰ δὲ ἀργυροπράτης, ἢ μετα-
ξάρης, ἢ ἄλλος οἷοςδήποτε ἔμπο-
ρος δανεισάμενος στρατεύσῃ, ἴδιον υἱόν,
ἢ συγγενῇ. Τριαυτίτω στρατείας ἢ πρὸς
ἢ πωρόσκειται ἢ εἰς κληρονομίαν πα-
ράπεμπεται, εἰ ἢ μὴ δείξοιεν ὅτι
δανεισάμενος ὅτι ἀπὸ χρημάτων τῆς δανει-
σάμενος ἐστρατεύσεται. ἀλλ' οὐδ' ἀ-
παγτείται αὐτὰ ὁ υἱὸς ἢ ὁ συγγενής·
εἰ δὲ ὁξωπικὸν ἐστρατεύσῃ, καὶ δεί-
ξῃ ὅτι ὁ χρεώστης δέδωκε τὰ χρη-
ματα, αὐτὸθεν δυνάται κινή-
σαι.

Ξε'. Εἰ καὶ ὁ κληρονομία δόδεντων εἰς
ἐνεχύρον παραμάτων καὶ αὐτοὶ σιω-
πηθῶς ἐνεχυρασμένοι εἰσιν, ὅμως τὰ
ἐξ αὐτῶν ἀγοραθέντων χρεώματα
ἐπὶ εἰσιν ὑποκείμενα.

Ξς'. Καὶ τὰ τῶ ἀνδρὸς σιωπηθῶς
ὑποκείμενα ἐπὶ τῇ πατρὶδι, ὅμως πα-
ράταται τῆς πατρὸς τῶ πριμίπλου.

Ξζ'. Εἰ δὲ τὰ ἀνδράποδα μὴ ἰδι-
κῶς ὑποτέθισαν, μήτε ὥσιν ἐν

τοῖς εἰσαγωγικοῖς ὑπὸ τοῦ ἐνοικοῦ πρά-
γμασιν, ἀποκαθίστανται· οὐδὲ γὰρ παρ-
φασὶ μισθώματος καὶ ἀρχιθήσονται. εἰ
γὰρ χρεωστῆται ὁ μισθώσας, δυνάται
ἀπαγεῖν.

ΞΗ'. Εὰν μήτηρ ἐπιτροπεύουσα παι-
δὸς ἐκ πατρὸς πάλιν ἐπαγγελίαν
δευτερογαμῆσθαι, μὴ ἀπὸ τῆς αὐτῆς
ἐξουσίας ἀπαγορεύσῃ, ἀλλὰ ἐκ τοῦ λογι-
σμοῦ πατρὸς, οὐδὲν ἥτιον ὑπο-
κρίνεται διὰ τοῦτο καὶ τὰ τοῦ δευτέρου
ἀνδρὸς πράγματα.

ΞΘ'. Τὰ εἰσαχθέντα πράγματα ὑπὸ
τοῦ μισθωσαμένου ὑποκρίνεται· οὐ μόνον
ἐν ἐκαστῇ Ρώμῃ, ἀλλὰ ἐν πά-
σαις ταῖς ἐπὶ ῥήματι τοῦ αὐτοῦ κρατεῖν
βουλόμην.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ὁ μὲν παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐνοικοῦ
πράγμασιν, ἀποκαθίστανται· οὐδὲ γὰρ παρ-
φασὶ μισθώματος καὶ ἀρχιθήσονται. εἰ
γὰρ χρεωστῆται ὁ μισθώσας, δυνάται
ἀπαγεῖν.

Αλλόττερον γὰρ ἂν ἔχον ὑπὸ τοῦ ἐνοικοῦ
πράγμασιν, ὅν ὁ χρεωστῆς ἀλλὰ ἐπώλησεν.

Καὶ ὁ βόνα φίδε ἀρραβωνίας οὐ συγκατατίθει,
καὶ ὁ κρεδὶταιρ' ἔχον πάλιν Σεργίου καὶ τῆς ὑπο-
θήκης, καὶ οὐ βλάπτεται ὁ ἀρραβωνίας· ἢ γὰρ βό-
να φίδε οὐ συγκατατίθει δεσποτικῶν μὲν αὐτὸν ποιεῖ,
ὅσα ἐλάττω δὲ τὸ ἐνέχουσιν.

Σημειώσαι ὅτι καὶ ἀνεπερώτητος ἔρρωται τό-
κος, ὅτι ἐν ἀπατησίᾳ ἔχον πάλιν ἴσχυς, ἀλλ' ἐν
ἐκαστῇ Ρώμῃ, ἀλλὰ ἐν πάσαις ταῖς ἐπὶ ῥήματι
τοῦ αὐτοῦ κρατεῖν βουλόμην. ὅτι αὐτὸ ἔγνω καὶ ἐν τῇ
β'. γὰρ δὲ ῥέβους βιβλ. ὑπὸ γ'. διγ. ια'. θεμ.
γ'. ἢ πῃ βιβλ. κε'. ὑπὸ α'. κεφαλ. ια'. θεμ.
γ'.

Τυχὸν σιωφωρνήθη τοῖς κερποῖς τοῦ

A sint in rebus ab inquilino ^{cauf.}
inductis, restituentur: nec ^{pign.}
enim prætextu pensionum ^{tac.}
retinebuntur. quæ si locatori
debeantur, eas petere po-
test.

LXVIII. Si mater quæ filij ^{L. 6.}
tutelam administravit, con- ^{cod:}
tra promissi fidem secundo
nupserit, non petito tutore
filio suo, nec tutelæ rationi-
bus redditis, bonâ quoque
secundi mariti obligata sunt.

LXIX. Inuecta à conducto- ^{L. vii.}
re obligantur. Non solum in
vtraque Roma, sed etiam in
omnibus provinciis hoc ob-
seruari volumus.

SCHOLIA.

C^a De pignoribus.] Superior titulus dif-
ferit de pignoratitia actione, quæ
competit creditori aduersus debito-
rem, & debitori aduersus credito-
rē. hic verò titulus generaliter tra-
ctat de omni hypotheca, quæ non
aduersus certam personam, sed ad-
uersus quemlibet intenditur.

b Agri pignoratiti.] Alienum enim fun-
dum creditori debitor obligauerat,
quem debitor alij vendidit.

c Post usucapionem.] Et bonæ fidei
emptor eos usucapit, & creditor
Seruianam habet aduersus hypo-
thecam, nec emptor læditur: nam
usucapio bonâ fide subnixâ domi-
num quidem eum facit, sed pignus
non liberat.

d Pactus est ut usure.] Nota ratam
esse pactionem & cum usuræ in pa-
ctionem cirra stipulationem dedu-
cuntur: & quamuis ex ea pactione
petitio usurarum non sit, erit ta-
men retentio pignorum: licet in
usuras pignus obstrictum non sit.
idem didicisti & lib. 2. de rebus tit.
7. dig. 11. them. 3; vel lib. 25; tit. 1.
cap. 11. them. 3.

e Cum fructibus.] Fortasse conuenerat

ut fructus fundi pignerati compen-
farentur, si minores vsutæ ad diem
non soluerentur.

^f *Legitima vsuræ.*] Semissalis.

^g *Leniores.*] Vsuras tricescentas.

^h *Post fructus.*] Compensantur enim
fructus cum sumptibus, & super-
fluum sumptuum utilium à muliere
peritur: nec in ea quantitate credi-
tur incedere pro marito, quia ei
mulier debet: nam si prædium me-
lius & luculentius factum non sit,
non repetuntur: nec si ex fructibus
perceptis maritus sumptus quos fe-
cit omnino consecutus sit.

ⁱ *Culpam præstat.*] Non enim dolum
duntaxat præstat, sed etiam culpam
exemplo creditoris: nam & heic lu-
crum ex re facit, quod pignore acco-
pto debirum in tuto sit.

^k *Probatii rem.*] Si verò creditor ge-
neralem habuit hypothecam, ne-
cesse non habet probare eo tempore
quo pignus contrahebatur rem in
bonis debitoris fuisse: hæc enim
Gaius tradit dig. 15.

^l *Infirmantur legata.*] Si quis enim ex
his qui ab intestato vocantur, here-
ditarem ab herede scripto vindicet,
plerumque extinguuntur libertates
& legata. Dixi plerumque, quia mo-
ra quærela inofficiosi testamenti,
summo herede scripto, legatarij
legatis, & serui libertatibus per-
fruuntur.

^m *Per iniuriam.*] Nota, licet in iudi-
cio in rem per iniuriam iudicis quis
victus sit, si iterum agere velit, sum-
moueri eum exceptione rei iudica-
tæ. Nota & illud, sententiam iudi-
cis non iure prolatam non præstare
victori actionem. sed neque credi-
tor de re actionem mouere potest,
de qua iniqua aduersus debitorem
sententia data est: quia & ipse rei iu-
dicatæ exceptione repellitur.

ⁿ *Pro quacunque obligatione.*] Sine mu-
tua pecunia detur, siue dos, siue em-
prio, vel venditio contrahatur, siue
locatio: fortasse & pro pecunia con-
stitutata.

^o *Et his similes.*] Id est, ministeria,
sunt autem operæ seruorum, ut si
seruus notarius sit, vel procurator.

^p *Quæ vendi possunt.*] Hæc dicuntur
propter res sacras & religiosas. Quæ-
retit. 4. cap. 1.

Αὐτοτεθέντος ἀγροῦ κομπεσατευσθῆναι μὴ καὶ
βληθέντων ἐμπεσθῆσιν ὅτι ἐλαφροτέρων τῶν καὶ

Τοῦ ἡμικαλοσιᾶου.

Τὴν δὲ πλείστην ἐκατοστῆς.

Κομπεσατεύονται γὰρ οἱ καρποὶ εἰς τὰς
δαπάνας, καὶ ὁ ἀποτρεχὼν ἐνταῦθα ὠφελίμων ἐστὶ
τῷ δαπάνῳ ἀπαιτεῖται ἡ γυνή, καὶ εἰς τὴν
τὴν δὲ ἐν τερκεδυνῇ, ὅτι χρεώσεται· εἰ γὰρ μὴ
ἐπωφελέστερος ἐγγύς τοῦ ἀγροῦ, οὐκ ἀπαιτεῖ-
ται ἡ δαπάνη, ἢ εἰ δὲ τῷ καρπῷ ἀπεπλη-
ρώσῃ τὰς δαπάνας ὁ ἀγρὸς.

Β Οὐ μόνον γὰρ δόλον ἀπαιτεῖται, ἀλλὰ καὶ κοῦλ-
πην καὶ μίμησιν τῷ δανειστῇ· κερδαίνῃ γὰρ καὶ ὁ
ὁ δὲ τῷ ἀγροῦ κέρδος πλεονάζει ἀσφάλειαν τῷ
χρεώστῃ πλεονάζει ἡ ἀσφάλεια αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἐνεχύρου.

Εἰ δὲ ἡλικίᾳ ἀποθνήσκῃ εἶχεν ὁ δανειστής,
οὐκ ἀνάγκη δεικνύειν αὐτὸν περὶ τοῦ κα-
ρπῶν καὶ ὅτι ἀποτρεχὼν αὐτῷ, δεσποτῆς ὡς ὁ
δεσπότης· τὸν γὰρ ὁ Γάμος ἐν τῇ ἰεῖ. διγέτω
καὶ δέδωκεν.

Εάν γὰρ τις τῷ ἀγρῷ ἀδελφῆτος καλονομῶν
ἐκδικήσῃ πλεονάζει κληρονομία καὶ τῷ σκελεπῶν,
ἀφανίζονται ὡς ὅτι ὁ πλείστον καὶ αἱ ἐλθού-
σαι, καὶ τὰ ληγάτα. εἶπον δὲ ὡς ὅτι ὁ πλεί-
στον, ὅτι τῷ de inofficioso κινηθείσης ἐν
ἀποσίᾳ τῷ σκελεπῶν, καὶ οἱ ληγάται τῷ λη-
γάτων, καὶ οἱ οἰκέται τῷ ἐλθούτων ἀπολαύουσιν.

Σημείωσαι ὅτι καὶ per iniuriam iudi-
cis κινήσας τις πλεονάζει ἐν τῷ ἡλικίᾳ, καὶ ὁ
ἡλικίᾳ κινήσας βουλόμηνος ἐκβάλλεται ῥέει iudi-
cata καὶ ἀγροῦ· σημείωσαι καὶ τὸν ὅτι ἡ
ἀδίκως ἐξενεχθεῖσα τῷ δικαστῇ ἀγροῦ ἀπὸ
φασὶς οὐ δίδωσι τῷ νικησάντι εἶναι ἀγρῷ ὅτι
τῷ ἀγρῷ· ὅτι ὁ δανειστής δυνάται ἀ-
γρῷ κινεῖν περὶ τῷ ἀγροῦ, περὶ οὗ ἀδί-
κως κατεδικάσθη ὁ χρεώστης, ὅτι καὶ ἐκεῖνος
ἐκβάλλεται τῷ ῥέει iudicata καὶ ἀγροῦ.

Επὶ δανείῳ, ὅτι ἀγροῦ, ὅτι ἀγροῦ, ὅτι
ἀγροῦ, καὶ μισθώσεως, τὴν δὲ πε-
κουρία ἐκστύπτει.

Ἡτοι, τὰ μινεῖα. εἰσὶν δὲ αὐτὰ αἱ ἐλθού-
σαι μὴ ἀπέπουσαι δουλείαι ἢ τοι ἀπονομῆαι,
ὡς ὅτι ὁ οἰκέτης νομῆος ἐστίν, ἢ φροντιστής.

Τοῦτο εἶρηται ἀπὸ τῶν σάκων ἢ ῥελιγίῶν.
Ζῆται ἡτλ. δ'. κεφ. α'.

Εἰ

Η κτ' πλὴν αὐτῶν ὥραν, ἢ κτ' πλὴν αὐτῶν ἡμέραν.

Καὶ ὑπὸ τὸ νόμιμον εἶσιν.

Οὐ πλὴν Σερβιανῶν, ἀλλὰ πλὴν ἰν φάκτου· οὐ γὰρ ἐνέχουσιν ὅτι κυρίως, ἀλλὰ πύγοις λόγῳ πλὴν ἀντίχρησιν ἔχῃ.

Εκ τῶν ἐπιγνησιμῶν.

Υπόρου δ' ἐνέχουσιν μὴ δοκεῖν εἰς ἀποπλήρωσιν τῶν χρεῶν, μήτε μὴν καταδεχόμενου τῶν δανεισθῶν· εἰ γὰρ δέκτον ἡγήσεται ὁ δανειστής τοῦτο, καὶ τὰ ἄλλα οὐκ εἰσὶν ἱκανὰ πρὸς ἐνέχουσα εἰς τὸ ἀποπληρῶσαι τὸ χρεῖος, ἐλθόντος τοῦ χρεώστης.

Σήτει βιβ. ν'. τίτ. ιδ'. κεφ. ζ'.

^a Siue duobus simul.] Siue eadem hora, siue eadem die.

^c Fructus percipit.] Licet superent legitimum usurarum modum.

^f In factum actione agi.] Non Scruiana, sed in factum. non enim proprie pignus est, sed pignoris loco antichresim habet.

^t Renonatus.] Ex factu.

^u Cedit creditori.] Finge pignora non esse idonea, & creditorem eiusmodi pignoris cessionem non admittere: nam si debitor volenti creditori pignore cedere, licet debitum ex eo redigi non possit, debitor liberatur.

^x Pignus non exinguit.] Quare libtum 30. tit. 14. cap. 7.

ΤΙΤΛΟΣ Γ'.

Επὶ ποίων αἰπῶν ἐνέχουσι ἢ ὑποθήκῃ σιωπηρῶς συναλλάσσονται.

TITVLVS III.

In quibus causis pignus vel hypotheca tacite contrahitur.

α'. Ο δανειζὼν εἰς δυνάεωσιν οἴκου, ἢ κτ' ἐντολίῳ τοῦ δανεισθῶτος χρηστῶν τῶν ἐργασίῳ, ἔχῃ τὸν οἶκον ὑποκαίμενον.

β'. Τὰ εἰσφερόμενα εἰς τὸν οἶκον πάντα τὰ πράγματα τοῦ ἐνοίκου ὑποκαίονται, οὐ μόνον δὲ τῶν σεξονομίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἷς τὸν οἶκον κτ' ῥαθυμίδι ἐβλάψῃ, πρὸς ὧν καὶ τῇ ἐπὶ τῇ μετώπῃ ἀγωνῇ χώρα ὅσιν, ὑποκαίεται.

γ'. Καὶ ὠρείου καὶ καταλυτικῆς, καὶ ἐδαφοῖς μετωπιδίων, ὑποκαίεται σιωπηρῶς τὰ εἰσφερόμενα εἰς τὸν οἶκον πάντα τὰ πράγματα τοῦ ἐνοίκου.

δ'. Επὶ τῶν οἰκιῶν ὑποκαίεται σιωπηρῶς τὰ εἰσφερόμενα εἰς τὸν οἶκον
Basil. Tom. IV.

I. QVI pecuniam mutuam dedit ad restitutionem domus, vel domino mandante redemptori ministravit, domum obligatam habet.

II. Res omnes inquilini in domum illatae non solum pro pensionibus, sed & si domum deterioreni fecerit negligentia sua, quo nomine & ex locato actioni locus est, pignori sunt obligatae.

III. Si horreum conductum sit, vel diuerforium, vel arca, res omnes in domum illatae tacite obligatae sunt.

IV. In praediis urbanis quaecumque in ea intulit inquilini-

E

nus tacitè obligata sunt. in agris contrà obliēuatur.

- §. 1. Stabula quæ ab ædificiis separata sunt, licet non sint urbanorum prædiorum numero tamen, & in ea illata tacitè pignori sunt.

- L. 5. V. Si conductor ædium cœnaculum gratuitò mihi concesserit, inuecta à me domino ædium pignori non sunt. Pignus voluntate domini sic induci potest, ut in partem debiti sit obligatum.

- §. 1. Si fideiubeam pro eo qui res meas pignori dedit, videor & de hypotheca mandasse.

- L. 6. VI. Tacita hypotheca eorum quæ ab inquilino illata sunt, libertates non impedit.

- L. 7. VII. Fructus fundi locatitacitè obligantur domino.

- §. 1. Non omnia autem quæ in fundum illata sunt, pignori sunt, sed ea tantùm quæ ut ibi perpetuò sint, illata sunt.

- L. 8. VIII. Si debitor^a gratuitam habeat pecuniam, creditor de fructibus vsuras vsque ad legitimum modum retinere potest.

- L. 9. IX. Mancipia ex conuentione obligata manumitti non possunt. inquilinus autem manumittere potest prius-

πάντα τοῦ ἐνοίκου πράγματα· τὸ δὲ ἐναντίῳ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν.

Τὰ κεχωρισμένα τῶν οἰκῶν σάλας, εἰ καὶ μὴ ὥς τῶν πολιτικῶν οἰκημάτων, ὁμῶς ἐπ' αὐτοῖς τὰ εἰσφερόμενα πάντα πράγματα τοῦ ἐνοίκου σωτηρῶς ὑπόκεινται.

ε'. Εὰν μισθωσάμενος οἶκον, δώσω μοι ὡραία δῶρα, οὐχ ὑπόκειται τὰ εἰσαχθέντα μοι πράγματα τῷ δεσπότῃ τοῦ οἴκου. Διώεται γάρ μοι τοῦ δεσπότου ἐνέχυρον οὕτως εἰσάγεσθαι, ἐφ' ᾧ ὑποκείσθαι ἐπὶ μέρος τοῦ χρέους.

Εὰν ἐπυθώσωμαι ὑποπιδέμενον πρᾶγμα μου, δοκῶ καὶ δεῖ τῆς ὑποθήκης ἐντέλλεσθαι. εἰ δὲ μὴ πάντα ὑπέδειτο, οὐχ ὑπόκειται τὸ ἐνέχυρον.

ς'. Ἡ σωτηρὰ ὑποθήκη τῶν εἰσφερόμενων εἰς τὸν οἶκον πραγμάτων τοῦ ἐνοίκου, ταῖς ἐλευθερίαις ἐκ ἐμποδίζει.

ζ'. Οἱ καρποὶ τῆς μισθωθέντος ἀγροῦ σωτηρῶς ὑπόκεινται τῷ δεσπότῃ.

Οὐ πάντα δὲ τὰ ἐναγόμενα εἰς τὸν ἀγρὸν ὑπόκεινται, ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τῷ ἐν αὐτῷ διωκεῖν εἰσαγόμενα.

η'. Εὰν ὁ χρεώσης ἀποκονέχῃ τὸ χρέος, δύνάται ὡρακρατεῖν ὁ δανειστής ἐν τῶν καρπῶν μέχρι τοῦ νομίμου τόκου.

θ'. Τὰ ἐκ συμφώνου ὑποτεθέντα ἀνδράποδα ἐκ ἐλευθεροῦνται. ὁ μὲντοι ἐνοικος ἐλευθεροῦν δύναται πρὶν

ἢ διὰ τὰ σεξονόμια τὸν οἶκον ὁ δε-
 αὐτοῦ ἀσφαλίσεται· τότε γὰρ ἐκείνου
 δεροῦνται οἱ εἰς ἐνέχυρ(ω) κρατηθέν-
 τες δοῦλοι.

ι'. Διαλυσάμενος ὁ ἐπίτροπος πρὸς
 (ω) κληρονόμον τῆς ἀνέχου, καὶ τὸ πλεί-
 σον κατὰ βαλὼν ἐπὶ τοῖς λοιποῖς ἐνέ-
 χυρ(ω) ὑπέθετο τὸ ποσόν· καὶ ἐπὶ
 τῷ παλαιῷ ὑποκείμενῳ συναλλά-
 γματι.

ια'. Εὰν (ω) ὑποκείμεν(ω) δοῦλον ὁ
 χρεώτης ἡλθὲν εἰδότες καὶ μὴ
 ἀντιλέγοντος τῆς δανειστῆς, καλῶς
 ἡλθὲν εἰδότες· καὶ οὐδὲ ὁ κληρονό-
 μος τοῦ δανειστῆς εἰς δουλείαν αὐ-
 τὸν ἔλκειν δύναται, καὶ τοῦτο δι-
 λον ὅτιν.

ιβ'. Εὰν ἀγρὸν ἐνεχυραθέντα ἡρ-
 εῖσας πρὸς τοῦ χρεώτου, εἰδήσῃ τῆς
 δανειστῆς, δύναται ἐξωθεῖν αὐτὸν νῦν
 κινουῦν καὶ τοῦ, ἐπὶ τῷ συνανέσας
 φαίνεται.

ιγ'. Εὰν ἀγνοουῦντος τοῦ ἡ ἀκοντος
 τὰ ὑποκείμενά τοι ὁ χρεώτης πω-
 λήσῃ, ἢ πάλιν ὑπέθετο, οὐδὲν ἔβλα-
 ψεν ἐντεῦθεν τὰ σὰ δίκαια ὁ χρεώ-
 της.

ιδ'. Εὰν εἰδότες τοῦ δανειστῆς ὁ
 χρεώτης πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρ(ω), δοκεῖ
 συνανεῖν καὶ ἀπολλοῖσι πῶ ὑποθή-
 κει· εἰ μὴ νέα βούλησις παρηκο-
 λούθῃσιν.

ιε'. Εὰν τῷ χρεώτῃ ἀνέχυρ(ω) ἐποίη-
 σας σύμφωνον τῆς χρεώτου ἐνεκεν, οὐδὲν
 ἡττον πάλιν τὰ ἐνέχυρα δύναται ἀ-
 παγεῖν τῷ εἰωθῶτι ὅπως.

· Basil. Tom. IV.

quàm dominus ob pensiones
 domum præcluserit commu-
 nieritque: tunc enim pigno-
 ris nomine retenta mancipia
 non liberantur.

X. Tutor cum herede pu-
 pilli transactione factâ, &
 maiore parte solutâ, in resi-
 duam quantitatem rem pi-
 gnori obligavit: etiam in
 veterem contractum ^b obli-
 gatur.

XI. Si debitor servum pi-
 gneratum ^c sciente & non
 contradicente creditore ma-
 numiserit, iure manumisit:
 & neque ab herede credito-
 ris in servitutem retrahi po-
 test: & hoc certum est.

XII. Si fundum pignoraturn
 emisisti à debitore, sciente cre-
 ditore, potes eum aduersus
 te postea agentem exceptio-
 ne summouere, quia con-
 sensisse videtur.

XIII. Si ignorante velinui-
 to te debitor res tibi obliga-
 tas vendidit, aut rursus pi-
 gnori obligavit, ius tuum ex
 eo debitor non læsit.

XIV. Si debitor sciente cre-
 ditore pignus vendiderit,
 consentire videtur, & ius
 pignoris amittit, nisi noua
 voluntas subsequatur.

XV. Si debitori tuo per con-
 uentionem inutiliter factam
 debitum remisisti, nihilo
 tamen minùs pignora rur-
 sus vſitato more petere po-
 tes.

E ij

- L. 6. XVI. Si cū pignora distraherentur, programmate admoniti creditores adfuerint, nec contradixerint, pignoris obligationem amittere videntur.
- L. 7. XVII. Si creditor debitori cautionem pigneratitiam testamento reddi iusserit, pignus etiam remisit.
- L. 8. XVIII. Si pignus alij obligatum fisco distrahente creditor siluerit, actionem, quam in rem pigneratam habebat, amittit: nam fiscales venditiones non facile conuelluntur.
- L. 9. XIX. Qui debitoris mandatu creditorem impleuit, mandati actionem habet, quā sortem cum usuris consequetur: sed si pignora quæ a creditore recepit, debitori tradiderit, ipse quoque pignori renuntiare videtur.
- L. 10. XX. Si debitor citra consensum creditoris pignus, vel hypothecam vendiderit, nullum ex eo sibi præiudicium facit.
- L. 11. XXI. Si pignus debitore distrahente creditor alienationi consenserit, deinde res ad debitorem quocumque modo redierit, pignori non erit, quia suum ius respuit, licet generalis sit hypotheca.
- A 15'. Εὰν ὁπότε τὰ ἐνέχυρα διέπω-
ρασκοντο, προγραμματῶν τε δέν-
των οἱ δανεισταὶ ὄροντες οὐ διεκώ-
λυον, δοκοῖσιν πῶς ἐνοχλῶ δόπο-
λύειν.
- 16'. Εὰν ὁ δανειστὴς τελευτῶν καλῶ-
σῃ δοθέντι τὸ γραμματεῖον τῷ χρεώ-
στῃ, ἢ τῷ ὑποθήκῳ αὐτοῦ ὡραχωρεῖ.
- 17'. Εὰν τῷ δημοσίου πωλουῦτος τὸ
B ἐνέχυρον τὸ ἄλλω ἄντι ὑποκείμενον,
ἐφισυχάσῃ ὁ δανειστὴς, δόπολλοι πῶς
ἐπ' αὐτῷ ἀγωγῇ, πῶς ἐπὶ τῇ ὑποθή-
κῃ· οὐδὲ γὰρ αἱ γνώμμαι ὡρὰ τοῦ
δημοσίου πρᾶξεις δι' ἑαυτοῦ ἀνατρέ-
πονται.
- 18'. Ο ἡγεμὼν τῶ χρεώστου πλη-
ροῦσας (γ) δανεισὴν, ἔχῃ πῶς ἐπὶ τῷ
μανδάτῳ ἀγωγῇ ἀπαγῶν ἐστὶν
τόκοις· εἰ δὲ ἀναλαβὼν τὰ ἐνέχυρα
ὡρὰ τῶ δανειστοῦ δέδωκεν, ἢ αὐτὸς
δοκεῖ δόποταξάσθαι τῷ ἐνέχυρῳ.
- 19'. Μὴ συναινουῦτος τῶ δανειστοῦ,
εἰάν πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον, ἢ πῶς ὑπο-
θήκῳ ὁ χρεώστης, οὐδὲν αὐτῷ πρᾶ-
γμα ποιεῖ ἐντεῦθεν.
- 20'. Εὰν πωλουῦτος τοῦ χρεώστου τὸ
D ἐνέχυρον συναινέσῃ ὁ δανειστὴς, εἴ-
τα πάλιν οἰωδῇ ποτε ἴσῃ πρὸς τὸν
εἰς τὸν χρεώστην τὸ πρᾶγμα, οὐχ
ὑποκείται δόποταξάσθαι αὐτῷ, καὶ
γὰρ ὅτιν ἢ ὑποθήκη.

SCHOLIA.

^a Si debitor] Nota, creditorem qui in antichresim rem accepit, fructus lucrari, licet legitimum usurarum modum superent. Item nota, credito-

ΣΧΟΛΙΑ.

Σημείωσα, ὅτι εἰς ἀντίληψιν λαβὼν πρᾶ-
γμα ὁ δανειστὴς κερδαίνει τοὺς καρποὺς, καὶ πλείο-
νες εἰσὶν ἢ νομίμων τόκων· ἢ πάλιν σημείωσα, ὅτι

ὁ δὲ μείσας καὶ λαβὼν πρᾶγμα εἰς ἐνέχυρον, ἂν μὴ συμφωνήσῃ λαβεῖν εἰς καρποὺς αὐτοῦ τοῦτον, ὁμοίως λαμβανὴν εἰς καρποὺς τῆς πρᾶγματος οὐχὶ πρῶτος, ἀλλ' ἄρτι τῇ λεγίμῳ τοῦτον.

Τὸ ζήτημα, εἰ δυνάται ὁ ὑπὸ τῇ δαλυσὶ δοτὴν ἐνέχυρον, ὑπὸ τῆς παλαιᾶς κατέχον συναλλάγματος ὅς οὐ παρῆλθεν ἢ δαλυσίς, τοῦτο τῆς τοῦτα, ἵνα τυχὸν ἀνατρεπομένης ὡς εἰχὲς τῆς δαλύσεως εἴρεθῃ, τὸ τοῦτα κατέχον ὁ τῆς πρῶτου κληρονόμος.

Οὐτε γὰρ δαμειστής, οὐτε ὁ κληρονόμος αὐτῆς ἐκδικεῖ αὐτὸν ὡς ὑποθήκην, οὐτε ὁ χρεώστης ἢ ὁ κληρονόμος αὐτῆς δυνάται ἐλκεῖν αὐτὸν εἰς ἐδύλεον. ὁ χρεώστης δὲ λέγων εἰδέναι τὸν δαμειστήν, τὸ τοῦτο ἀποδεικνύτω. τὸ δὲ νόφ' ἐδύλεον ἴδιον ὅστις ἢ ὑποθήκη· ἐπὶ γὰρ ἡμικτῆς ὑποθήκης δυνάται οἰκέτης ἐλθεῖν ὑποτάξαι.

A rem qui rem pignori accepit, licet pactus non sit, ut vice vsuratum fructus perciperet, nihilominus eos percipere, ad modum scilicet vsuratum legitimum.

^b *Veterem contractum.*] Quæstio facti hæc est, an pignus ex causa transactionis datum, pro veteri contractu ex quo transactio processit, retineri possit, hoc est tutelæ: ut si fortè transactio rescissa sit, apud heredem pupilli pignus sit.

^c *Servum pigneratum.*] Nec enim creditor aut heres eius ipsum vindicat quasi hypothecam: neque debitor aut heres eius ipsum potest in servitutem trahere. debitori autem qui creditorem sciuisse dicit, probatio incumbit. hoc autem intelligendum est, si specialis sit hypotheca: nam si generalis sit, servus manumitti potest.

ΤΙΤΛΟΣ Δ'.

Ποῖα πράγματα εἰς ἐνέχυρον ἢ εἰς ὑποθήκας ἀρξαμένα ἐκ ἐνέχονται.

TITVLVS IV.

Quæ res pignori vel hypotheca data obligari non possunt.

α'. ΑΝΗΒΟΣ ἀπὸ τῆς τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αὐθεντίας, οὐχ ὑποτάσσεται.

Υπεξέστος υἱός, ἢ δοῦλος ὑπὲρ ἄλλου πρᾶγμα πεκουλιαρίον ἐκ ἰχυρῶς ὑποτίθεται· καὶ ἐχὶ ἐλβεῖν πεκουλίου διοίκησιν, ὡς οὐτε δωρεῖται.

Ὁ μὴ δυνάμει ἀγορεύσας πρᾶγμα, μὴ ἔχων αὐτὸ δίκαιον κτήσεως, οὐτε λαβεῖν αὐτὸ εἰς ἐνέχυρον δυνάται.

Τὸ κινητὸν ἐπίδικον πρᾶγμα ἐδὲ ὑποτεθῇ, χωρὰ τῇ τῆς ἐπίδικου πρᾶγματος ἀρξαμένη.

Basil. Tom. IV.

β'. PVPILLVS sine tuto-^{L. I. D. cod.} ris auctoritate res suas pignori obligare non potest.

Filius familias aut servus rem peculiarem pro alio utiliter non obligat, licet liberam peculij sui administrationem habeat: sicut neque donat.

Eam rem quam quis emerit non potest, quia commercium eius non habet, iure pignoris accipere non potest.

Si res mobilis litigiosa pignori data sit, locus est exceptioni rei litigiosæ.

E iij

L. 2. II. Ei qui pro muliere, quæ pro alio intercessit, dedit hypothecam, vel fideiussit, succurritur. Qui autem rem suam pro filiofamilias, qui contra senatusconsultū mutuam pecuniam accepit, similis est ei qui pro eo fideiussit.

L. 3. III. Qui mutuam pecuniam dedit dimittendi prioris creditoris gratia, non succedit in eius locum, nisi id actum sit ut in ius pignoris succederet. melior est igitur emptoris causa. Si prior creditor paciscatur de pignore distrahendo, posterior autem hoc pactum omiserit, non per obliuionem, sed quia convenit inter eum & debitorem ne distraheret, & ius omne quod in pignore habuit prior creditor in eum transit, & pignus distrahere potest. sæpè enim quod quis ex sua persona non habet, per alium habet.

L. 4. IV. Si mutuam pecuniam accepturus cautionem emisero, & res meas pignori obligauero, ac priusquam pecuniam acciperem, quasdam ex rebus pignori obligatis vendidero, atque ita pecunia mihi numerata sit, res venditæ pignori non sunt: nam in potestate mea fuit, etiam post interpositam cautionem pecuniam non accipere.

L. 5. V. Procurator rem domini

β'. Ο μὲν ὑποπτεύμενος ἢ ἐφύω-
μενος ὑπὲρ γυναικὸς ἄλλον ἐφύω-
μενος, βοηθεῖται. ὁ δὲ ὑποπτεύμενος
ὑπὲρ υἱοῦ οἰοῦ, ὥρα τὸ δόγμα
δανειζομένου, εἶσιν τῷ ἐφύωμένῳ
αὐτὸν.

γ'. Ο δανείζων ἐπὶ τῷ προτέρῳ
δανειστῇ, οὐχ ὑπεισέρχεται τὸν τό-
πον αὐτοῦ· εἰ μὴ συμφωνήσῃ τὸ ἐνέ-
χυρον ὑποκαίεται αὐτῷ. κρείττων
οὐκ αὐτῷ εἶναι ὁ ἀγροεστῆς. Εὰν ὁ
πρότερος δανειστῆς συνεφωνήσῃ πι-
πράσκειν, ὁ δὲ δεύτερος παρέλι-
πε τόπον, οὐκ ἔτι λήδω ἀλλὰ συμ-
φωνήσας μὴ πωλεῖν, ἔτι τὰ δέοντα
τῷ πρότερου παρέλθῃ εἰς αὐτὸν, καὶ
δυνάται πωλεῖν· πολλάκις γάρ τις
ὅπως εἰς οἰκείου προσώπου ἐκ ἑχθ-
δυνάται δι' ἐχθροῦ ἔχειν.

δ'. Εὰν μέλλον δανείζεσθαι ποιή-
σω γραμματεῖον, καὶ ὑπόσθωμαι
πράγματα μου, ἔτι πρὶν ἢ λάβω
τὰ χρήματα ἵνα τῷ ὑποπτεύμενῳ
ἐκποιήσω, καὶ οὕτως ἀποβιθμη-
θῶ, οὐχ ὑπόκεινται τὰ ἐκποι-
θέντα· εἰς οἰκίαν γὰρ εἶχον, καὶ
μὴ τὸ γραμματεῖον μὴ δανείσα-
σθαι.

ε'. Ο προκουράτωρ μάλιστα ὑποπ-

Deest
L. ult.

si alie-
na res
pign.
data
sit.

δίδται πρᾶγμα τῷ δέσποτου. εἰ μὲν-
τοι ἂν ἐδανείσατο χρήματα, εἰς πρᾶ-
γματα τῷ δέσποτου, ἀνάλωσεν, ἐκ-
βάλλεται πρᾶγμα φησὶ τὰ ἐνέχυρα
βελόμηρος ἀπαγγέλλει ὁ δέσποτης ὑπὸ
τῷ δανείσαντος τῷ πρᾶκουράτωρι.

ε'. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα σου ὑποπέδω-
ται, οὐδὲν βλάβη· εἰ μὴ εἰδῶς σὺ
τὸ πρᾶξιόν σου, εἰς πρᾶγμα φησὶ τῷ
δανείσαντος ἀγνοουῦντος ἐφ' ὧς χάρις.

ζ'. Οἱ κηδεμόνες οὐ δύναται πρᾶ-
γματα τῷ νέων ὑποπέδωται· εἰ μὴ
εἰς χρεῖας ἰδικὰς τῷ φροντιστῶν
δανείζονται.

η'. Οὐδὲ εἰ τέλειος ὅστις ὁ παῖς σου
δύναται τὸ σὸν πρᾶγμα γνώμῃ σου
ὑποπέδωται.

θ'. Ἐὰν πρᾶγμα ἀλλοτρίον ὑποπέ-
ται· εἴτα δέσποσι αὐτῷ μὲν ταῦτα,
οὐδὲν ἡπὶ ἰσχυρῶς ἐδόξεν ὑποπέ-
δωται αὐτὸν ὅτι ἀποτελέσματος.

ι'. Ὁ δωρησάμενος πρᾶγμα, εἴτα
ὑποπέδωται αὐτὸν, εἰ αὐτὸν ἐνοχλὸν ποιεῖ
τῷ πρᾶξι ἐνέχυρον πρὸς τὰ ὑποτε-
θέντα ἀγωγῇ, οὐ μὲν βλάβη τὸν
δανείσαντα. ἀλλ' ὥστε καὶ τῷ πρᾶξι
ὑποτεθέντων ἐπὶ τῷ μισθώματι ἀ-
γωγῇ, τὰ ἐν καλοῖς ὑποπέδωται
βουλομένης· ὥστε οὐκ ἀκοντος τῷ δε-
σποτου οὐδεὶς δύναται τὸ πρᾶγμα αὐ-
τῷ ἐνέχυρα εἶναι. ὅτι τοῦτο δῆλον.

ια'. Ἐὰν ὁ ἐπίτροπος σου εἰς ἰδίαν
χρεῖαν δανεισάμενος ὑπέδωκε πρᾶ-
γμα σὸν, εἴτα μήτε τέλειος γεροντὶς
σωήνεσας, οὐχ ὑπόκειται ἰσχυρῶς.

pignori frustra dat. si tamen
pecuniam quam mutuò ac-
cepit in rem domini vertit,
dominus pignora vindicans
ab eo qui pecuniam procu-
ratori credidit, exceptione
summouetur.

VI. Si quis rem tuam pigno-
ri obligauerit, hoc tibi non
nocet: nisi sciens hoc agi in
fraudem creditoris ignoran-
tis silentio tradideris.

VII. Tutor aut curator res
iuuenum pignoris iure obli-
gare non possunt, nisi in usus
suos mutuam pecuniam ac-
ceperint.

VIII. Nec si maior annis
XXV. fuit filius tuus, te in-
uito rem tuam obligare po-
tuit.

IX. Si quis rem alienam pi-
gnori obligauerit, cuius post-
ea dominium adquisiuit, ni-
hilominus utiliter eam ex
euentu obligasse videtur.

X. Qui rem donatam post-
ea pignori dat, se pignera-
ritio obligat iudicio, sed
domino non nocet: cum
etiam actio quæ est de rebus
ob pensionem obligatis, iu-
re pignoris ea teneri velit,
quæ in obligantis bonis fue-
rint: ut nemo inuito domi-
no rem eius obligare possit.
& hoc certum est.

XI. Si tutor tuus in rem
suam acceptâ mutuâ pecuniâ
res tuas pignori dedit, nec
maior factus huic cōsenferis,
firmo iure non obligantur.

E iij

L. 2. XII. Nemo rem obligat nisi qui obligare potest. Itaque neque seruus, neque procurator, aut actor, aut conductor, inuito & inscio domino res eius obligare potest. & hoc iuris est.

L. 1. C. de his qui in prior. cred. loc. suc. XIII. Si tertius mutuum pecuniam dederit ut prior creditor dimitteretur, tunc in locum eius succedit, cum & in ius pignoris succedit.

L. 2. XIV. Si filius qui in patris potestate non erat quod pater debuit fisco soluerit, in ius eius succedit: nec eo potiores sunt qui personalem actionem habuerunt, vel qui sub pignoribus contraxerunt, ignorante filio pignora distrahendo. Vnde si quid pro te absente actores tui soluerint, non solum illud recipies, sed & pignora quasi tibi nexa vindicabis.

L. 3. XV. Si quis à priore creditore rem obligatam emerit, quia successit in ius venditoris, aduersus alios subuenitur ei.

L. 4. XVI. Etiam si ciuitas prior mutuum pecuniam dederit, posterior creditor debitum ipsi offerendo pignus suum confirmare potest.

L. 1. C. si ant. cred. pign. vend. XVII. Si primus creditor pignus secundò vendiderit, nihil superest. Cum autem debitor ipse idem in solutum dedit, vel vendidit, secundus oblato debito illud consequi potest.

A 16. Οὐδεὶς ἐνοχοποιεῖ πρᾶγμα, εἰ μὴ ὁ δυνάμηνος. ὥστε οὐδὲ δοῦλος, οὐδὲ παροικιστὴς, ἢ διοικητὴς, ἢ μισθωτὸς δυνάται ἀκοντος ἀγροουῦτος τοῦ δεσπότου ὑποστέλλειν πρᾶγμα. καὶ τοῦτο νόμιμον.

17. Εὰν τέλος δανείσῃ ἑπὶ τῷ πληροθυμίᾳ τοῦ πατρὸς, τότε ὑποστέλλεται ἢ αὐτὸν ἔλξιν, ὅτε καὶ τὸ δίκαιον τῷ ἐνεχυρῶν αὐτὸν ὑποστέλλῃ.

18. Ο ὑποεξούσιος μὴ ὢν τοῦ πατρὸς, εἰ μὴ ὑπὲρ αὐτοῦ κατέβαλεν τῷ δημοσίῳ, ὑποστέλλεται καὶ τὸ αὐτοῦ δίκαιον. καὶ ἐκ ἐπὶ παροικιστῶν αὐτοῦ οἱ παροικιστῆς, ἢ γρῶν οἱ πωλουῦντες τὰ ἐνεχυρὰ ἑπὶ ὑποθήκῃ ἀγροουῦτος τοῦ πατρὸς. ὅθεν εἴπῃ κατέβαλον ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος οἱ διοικηταὶ σου, οὐ μόνον τοῦτο ἀναλαμβάνεις, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐνεχυρὰ ὡς ὑπεύθυνα ἐκδικεῖς.

19. Εὰν τις ἀπὸ παροικιστῶν δανείσῃ πρᾶγμα ἠγρόρασεν ὑποκείμενον, ἑπὶ τὸ δίκαιον ὑποστέλλεται τοῦ πατρὸς, βοηθεῖται ἐνεκεν τῷ ἄλλων.

20. Καὶ ἡ πόλις πατρὸς ἐδανείσῃ, δυνάται ὁ μεταγενέστερος παροικιστὴς τὸ χρεὶος αὐτῇ βεβαιουῦν τὸ ἴδιον ἐνεχυρῶν.

21. Εὰν τὸ ἐνεχυρὸν ἐπώλησεν ὁ πατρὸς δανειστὴς τῷ δευτέρῳ, οὐδὲν ὑπεστίν. εἰ δὲ ὁ χρεώστης αὐτὸς ἐν παροικιστῇ δέδωκεν αὐτὸ, ἢ γρῶν ἐπώλησεν, δύναται ὁ δευτέρος λαμβάνειν αὐτὸ, παροικιστῶν μὴ τὸ χρεὶον.

ιη'. Ο δανειστής τὸ ὑποκείμενον ὀφείλει πωλῆσαι, καὶ τὸν πωλῆσαντα τὸ χρεῖος ἢ αὐτῷ ἢ τῷ ἀγοραστῇ ἀναλαβεῖν τὸ πῶμα.

ιβ'. Οὐ δύναται καλύειν ὁ δεύτερος πωλῆσαντα τὸ ἐνέχυρον· εἰ μὴ ἄρα πωροῦνται καὶ χρεῖται τὸ χρεῖος.

κ'. Ἀδελφός σου ὡς περ ἀκοντός σου τὸ δῶκεόν σου μέρεθ' ἐνοχον οὐ ποιεῖ· οὕτως τὸ ἴδιόν σου ἐνοχον ποιεῖν, οὐδὲν σε κατὰ βλάβην παντελῶς.

XVIII. Obligata pignori L. 2. creditore rectè distrahente, debitor ipsi vel emptori debitum offerens recipere non potest.

XIX. Secundus creditor pro- L. 3. hibere non potest, quo minus anterior creditor pignus distrahat: nisi debitum offerat.

XX. Frater tuus sicut te in- L. 1. C. si uito portionem tibi competentem obligare non potuit, res pign. da. sit. ita suam obligans nullum præiudicium tibi adferre potuit.

TITΛΟΣ Ε'.

Τίνες δυνατώτεροι εἰς τὰ ἐνέχυρα ἢ εἰς τὰς ὑποθήκας ἔρχονται· καὶ ποῦ τῶν οἴκτων εἰς τὸν πῶμα πωροῦντων δανεισῶν ὑποστέλλονται.

TITVLVS V.

Qui potiores in pignore vel hypotheca habeantur, & de his qui in priorum creditorum locum succedunt.

α'. ὙΠΕΡ γυναικὸς ὁμολόγησα πωρεῖν, τὸν ἀνδρὸς ὑποκείμενον μοι, ἢ ἐνεχυράσαντος, ὑπὲρ τῆς ὑποκαταστάσεως τῆς πωρεῖας. καὶ μέρεθ' ἀδελφότητος μου τῆς πωρεῖας, ὁ δὲ ἄνθρωπος ὑπέδειξε μοι τὰ ὑποπεδυντά μοι. καὶ οὕτως ἐπληρώθη πῶμα πωρεῖας. πωροῦντάς σου εἰμι· ὅτι καὶ ἡ ὑπόκαταστασίς μου τὰ ὁμολογηθέντα πληροῦται, οὐ πωροῦντάς σου τὸ χρεῖος κατὰ βλάβην, ἀλλὰ τὸ συναλλάγματος.

Ἐπερὸν ὅτιν, ἐνθα μέλλω εἶσω προσδομίας ἀπορριμείας, ὑπόστανται

B I. PROMISI dotem pro L. 1. D. co- muliere, & maritus dem. rem suam mihi pignori vel hypothecæ dedit de restituenda dote. deinde numeratâ parte dotis maritus res iam mihi obligatas pignori tibi dedit. atque ita impleui numerationem dotis. te prior sum: quoniam enim dotem quam promisi, soluere necesse habeo, solutionum non obseruamus tempora, sed contractus.

Non idem est, si pignus mihi datum sit sub spe numerandæ dotis, intra diem

certum , & maritus ante-
quam numerarem , eandem
rem alij pignori obligauerit.

L. 2. II. Qui generalem hypo-
thecam habet , præfertur ei
qui postea specialem acce-
pit ex iisdem bonis , quamvis
ex cæteris absolui possit : ni-
si id actum sit , ut ita demum
cætera bona pignori sint , si
de his quæ generaliter obli-
gata sunt , dimitti posset :
tunc enim si generalis hy-
potheca sufficiat , solus secun-
dus creditor in suo pignore
hypothecam habet.

L. 3. III. Primus creditor debi-
tum suum nouauit , additis
prioribus pignoribus his re-
bus quæ secundo creditori
nexæ erant manet ei præro-
gatiua sui temporis , tanquam

§. 1. Si prædium quod mihi
debeatur ex causa manda-
ti priusquam mihi tradere-
tur tibi pignori dederò , &
post traditionem idem ego
prædium Petro pigneraue-
ro , tu potior es , si non
Petrus pretium procuratori
meo soluerit : nam in ea pe-
cunia & vsuris te potior est :
nisi ipsi pecuniam offeras.

§. 2. Factâ diuisione fundi cum
fratre meo , placuit ut si fun-
di portionem pro indiuiso
pignori datam non liberaf-
set , liceret mihi partis quæ
ex diuisione ei obtigit par-
tem dimidiam distrahere :
pignus contractum est , nec

Α. παρῆμα , ἐν δὴν τὸ αὐτὸ παρὲς τῆς
ἀπαριθμήσεως ὑπέδειτο ἐπὶ τῷ.
Β'. Ο γρῖκλὺ ὑποθήκλῳ ἔχων , προ-
τιμάται τοῦ μετ' αὐτὸν ἰδικλὺ λα-
βόντος ἐκ τῆς αὐτῶν παρῆμάτων ,
κὰν ἐκ τῆς λοιπῶν δυνάται πληρω-
θῶαι· εἰ μὴ ἀρὰ συνεφώνησε τότε
τὰ λοιπὰ ὑποκαίεται , ὅτε διὰ τῆς
γρῖκλῶν οὐ δυνάται πληρωθῶαι·
πρωταῦτα γὰρ δυναμῆναι αὐτῷ πλη-
ρωθῶαι διὰ τῆς γρῖκλῶν , μόνος ὁ
δεύτερος δανειστὴς ὑποθήκλῳ ἔχῃ
τοῦ δοθέντος αὐτῷ.

Γ'. Ο παρῆτος δανειστὴς τὸ χρέος
ἐκαινοποίησε , παρῆεις τοῖς παρῆτοις
ἐνεχύροις τὰ ὑποτεθέντα τῷ δευτέρῳ
δανειστῇ , μὲν πλὴν παρῆγρεσίαν ἔ-
χων , ὡς εἰς (Δ) εἰαντοῦ τόπον ὑπει-
σιών.

Εὰν ἀγρὸν χρεωστούμην μοι διὰ
τῆς ἐπὶ μανδάτου ἀγωγῆς & μήπω
παρῆδοθέντα μοι ὑπόδωμά μοι , &
μὲν τὸ παρῆδοθῆναι μοι , ὑπόδω-
μα αὐτὸν Πέτρῳ , σὺ εἰ ἐπικρατέ-
σερ , εἰ μὴ ἀρὰ Γέτρῳ τὸ ὑπὲρ
αὐτῷ ἥμημα κατέβαλε τῷ παρῆκου-
D. ράτωρ μοι εἰς αὐτὸ γὰρ & τοῦ
τόκοις παρῆμαται σοι· εἰ μὴ παρῆ-
σάγεις αὐτῷ τὰ χρήματα.

Διελόμενος ἀγρὸν μὲν τοῦ α-
δελφοῦ μοι , συνεφώνησε , ὡς εἰ
μὴ ἐλάβετε φέρει τὸ μέρος , ὅπως ἔξ
ἀδιαίρετου ὑπέδειτο , ἔξείναι μοι τὸ
ἥμισυ παρῆσκειν τῷ ἐπιλαβόντος
αὐτῷ μέρει· ὑποθήκη συνέση , καὶ

οὐ προτιμάται μου. οὐ γὰρ ἔστιν ἄνθρωπος ὁ δανείσης· δοκῶ γὰρ εἶναι τοῦ μέρους συμπεφωνημέναι ὅτι ὁ ἀδελφός μου πλὴν τοῦ ἰδίου μέρους ὑποδέχεται ἐμοῦ μὴ συναινουῦτος, ἐκ ἡδυνάτο. δ'. Ὑποδέχεται τὸ αὐτὸ πρῶτον καὶ δευτέρως, καὶ μηδὲν ἐκ αὐτῶν τὸ χρεὼν καταβαλὼν, ἐπώλησε ἄλλο πρᾶγμα τῷ πρῶτῳ, καὶ τὰς τιμὰς εἰς τὸ χρεὼν αὐτῷ ἐλογισάμην. οὕτως εἰμι ὡς καταβαλὼν καὶ διὰ τῆς τοῦ πικρατέστερος ὅτι ὁ δευτέρως.

ε'. Προτιμάται καὶ μεταχρυσέτερος ὢν, ἐὰν ἀπὸ χρημάτων ἀνέβου ἀγοράσῃ πρᾶγμα. ὅθεν ἐὰν δύο ἀνέβου ἦσαν τὰ χρήματα, οἱ δύο συντρέχουσιν πρὸς ἀναλογίαν εἰς τὸ ἐνέχυρον. εἰ δὲ μὴ εἰς ὁλόκληρον ἐκ χρημάτων ἑνὸς ἡγοράσῃ τὸ πρᾶγμα, συναρξάτω αὐτὸς καὶ ὁ πρῶτος δανείσης.

Εὰν ὑποτάξαις τοῖς τὰ ἐσθλὰ μοι ἔστω τῷ Πέτρῳ ἀγρὸν, εἰ ἐμὸς γήνηται· οὕτω τε κτήσεται αὐτόν. οἱ δύο συντρέχουσιν καὶ ἂν ἐκ χρημάτων ἡγοράσῃ τὸ γὰρ ἀγοράζομεν ἐκ τῆς ὑποκειμένων ἀργυρίων, οὐχ ὑποκείται κατὰ τὸ μόνον ὅτι τὰ χρήματα ὑποκείντο.

ς'. Εἴτε πόλις, εἴτε ἰδιώτης λάβῃ ἰδιῶς ἐνέχυρον, προτιμάται τὸ δημοσίου ἐφ' οἷς μὴ πάντα ἐπωφλήσῃ.

ζ'. Μισθώσας τοῖς πρᾶγμα ἀπὸ καλῶνδων Ιουλίου, ἔλαβον εἰς ὑπο-

prior creditor mihi præfertur: videor enim de parte conuenisse, quam frater ultra partem suam, me non consentiente non potuit obligare.

IV. Re eadem primo & secundo pignori obligatâ, nullique eorum debito exsoluto, rem aliam primo vendidi; & pretium cum credito eius pensavi: perinde est ac si soluissem: & ideo secundus creditor potior est.

V. Posterior præfertur priori, si ex pecunia pupilli res comparata sit. quare si duorum pupillorum pecunia fuerit, ambo in pignus concurrent pro portione. Quod si res non in totum ex nummis cuiusdam comparata est, erit concursus eius & prioris creditoris.

Si tibi quæ habiturus sum obligauerim, & alij Petri fundum, si meus factus fuerit, atque ita ipsum adquisiero: ambo concurrunt, licet ex pecunia mea comparatus sit. non enim quod ex nummis pigneratis emptum est, non est pignus ob hoc solum quod pecunia pignorata erat.

VI. Siue ciuitas, siue priuatus pignus specialiter acceperit, præfertur fisco, si postea fisci debitor esse coeperit.

VII. Cum rem tibi locassem ex Kalendis Iuliis, fundum

L. 7.
præ-
ter-
missa
est L.
5. & 6.

D

pignori acceperam, tūque anre Kalendas eundem fundum ob creditam pecuniam alij pignori obligasti. potentior sum in pignore. etenim implendæ locationis necessitas tibi incumberebat.

- §. 1. - Nam & creditor sub conditione præfertur ei qui postea pignus accepit: si modò conditio in potestatem debitoris collata non erat.

Legatarius quoque conditionalis qui legati servandi causa pignus accepit, præfertur ei, cui heres antequam legati conditio existeret, rem candem obligavit.

- §. 2. Mulier quædam prædium alienum pignori mihi obligauerat. postea tibi. deinde domina eius facta marito suo in dorem æstimatum dedit. licet mihi debitum solutum sit, non confirmatur pignus tuum. tunc enim priore creditore dimisso secundi confirmatur pignus, cum res in bonis debitoris inueniatur. heic autem maritus emptor est. & neque cum tibi prædium obligaretur, neque cum mihi solueretur, res erat in bonis debitoris. Hæc autem dicimus, si maritus ignorans prædium tibi obligatum esse, in dorem illud acceperit.

- L. 10. VIII. Qui in causam rei iure iudicatæ pignus cepit, non præfertur eis qui temporis privilegium habent.

^Aθήκην ἀγρὸν, καὶ πρὸ τῆς καλανδῶν ἔξ ἑτέρου δανεισάμενος ὑπέδου τὴν αὐτὴν. Ἰπικρατέστερός εἰμι. Ἐ γὰρ ὑπὸ τῆς ἀλάζου πληρώσει πῶ μίσθωσιν.

Καὶ ὁ αἰρετὸς γὰρ δανειστὴς προτιμᾶται τῷ μετ' αὐτὸν ὑποθήκην λαβόντος, εἴ γε μὴ ἐν τῇ ἐξοισίᾳ τῆς χρεώσου ἢ μὴ ἐξελεῖν πῶ αἴρεσιν.

Καὶ ὁ λαβὼν πῶ πρὸς ληγάτου ἀσφάλειαν ἐπὶ ὑποθήκῃ, προτιμᾶται τῷ λαβόντος ὑποθήκην πρὸ τῆς ἐκβάσεως τῆς τῆς ληγάτου αἰρέσεως.

^C Ἀλλόττει τὴν ἀγρὸν ὑπέδου μοι γυνή, ἢ μετ' ἐμέ τοι. Ἐ κωλύσασα αὐτὴν. δέδωκεν αὐτὸν διατελεμένην ἐν πρῶτῃ. εἰ ἢ κατεβλήθη μοι τὸ χρέος, οὐ βεβαιούται ἡ ὑποθήκη τοι. πότε γὰρ τῷ πρῶτου δανειστοῦ πληρουμένην βεβαιούται πῶ δευτέρῳ τὸ ἐνέχυρον, ὅτε λύρεται ἐν οὐσίᾳ τῷ χρεώστου. ἐνταῦθα δὲ ἀγροστὴς ὄντι ὁ ἀνὴρ, Ἐ οὐτε ἐν τῷ ὑποπίπτειν τοι, οὐτε μὲν ἐν τῷ κατεβάλλειν μοι, ἢ τὸ πρῶτον ἐν οὐσίᾳ τῆς γυναικός. πάντα λέγουμεν, εἰ ἀγνοῶν ὁ ἀνὴρ ὑποκείσθαι τοι ἐδέξατο τὸ πρῶτον.

ἢ. Ὁ ἀπὸ ἐνόμου ψήφου λαμβάνων εἰς πῶν κατεδίδειν ἐνέχυρον, προτιμᾶται τῇ ἐχόντων προνόμιον.

θ'.

θ'. Εάν ὑποθήκας ἔπαι δανείω λα-
βώσι δύο ἄνεις, καὶ ὁ δεύτερος πρῶ-
τος ἀριθμήσῃ, πρῶτονται. ἔξω
γὰρ τῷ ὑποθεμῶν, μὴ δανείσας
ἀπὸ τοῦ πρῶτου. Εἰ μὲντοι ὑπὸ αἰ-
ρεσιν ἔπαι ὑποθήκη ἐπεσθῆσθαι σε,
καὶ ἄλλος μετ' ἐμὲ χρεὶς αἰρέ-
σεως, εἴτε ἔξελθῃ ἡ αἵρεσις, ἐγὼ
πρῶτονται· τῆς αἵρεσεως γὰρ
ἔξιούσης ἀνῶθεν ἡ ἐπεσθῆσις χρε-
εὶς αἰρέσεως γενησάτω δοκεῖ.

Τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὸν μισθωθέν-
τα οἶκον πρῶτος τῆς μισθώσεως
ὑποθεμῶν, οὐκ ἐν τῷ συμφώ-
νῳ, ἀλλ' ἔξ οὗ εἰσαχθῇ, ὑποκείν-
ται. ὅθεν ἐὰν ἄλλω ἄντι, ἔξ αὐτῶν
ἰδικῶς ἐχρεὶς αἵρεσεως ὑποσθῇ,
πρῶτονται.

Οτε ὁ μισθὸν τοκετός, ἡ καρπὸς
ὑποπίπτει, ἔπαι τῷ μισθῶν ἐν οὐσίᾳ
τοῦ χρεώσου ἐπὶ πᾶσι δούλῳ, ἡ
ἀρχὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ συμφώνου,
ἡ δίκαιος ἔχειν τοῦ καρπῶν ἐπὶ
ἀρχὴν.

Πρῶτονται ὁ δανειστής ὁ δὲ δεύτε-
ρος τῷ πρῶτῳ τὸ χρεὶς, ἀχρηστον
αὐτῷ ποιεῖ πᾶσι ἔπαι τῷ ἐνεχέσθαι ἀ-
γωγῇ, καὶ μὴ βουληθῇ δεξασθαι.

ι'. Ο πρῶτος δανειστής, καὶ ἐν ἄλλῳ
καὶ ἐν ἀγρῷ τῷ ἔπαι τῷ ἐνεχέ-
σθαι ἀγωγῇ, ἔπαι τῷ πρῶτῳ· ὁ δὲ δεύτε-
ρος ἐν ἄλλῳ ἐπὶ, λαμβάνει πᾶσι
ὑποθήκῳ, καὶ ὁ πρῶτος αὐτῷ ἀ-
φαιρεῖται αὐτῷ.

Basil. Tom. IV.

A IX. Si duo ob pecuniam L. 12
creditam hypothecam acce-
perint, & secundus prius pe-
cuniam numerauerit, potior
eius causa est. licebat enim
ei qui hypothecam dedit non
accipere à primo pecuniam.
Si tamen sub conditione sti-
pulatione factâ hypotheca
mihi data sit, & alius postea
B. purè stipulatus eandem hy-
pothecam acceperit, deinde
conditio exstiterit, ego po-
rior sum. cum enim condi-
tio exstiterit, retrò stipulatio
purè facta creditur.

Inducta in ædes conductas s. 12
pensionis nomine obligata,
non ex conuentione, sed ex
quo inducta sunt, obligan-
tur. vnde si alij quædam ex
C his specialiter & purè obli-
gata sint, is potior erit.

Cum partus futurus vel s. 12
fructus pignori obligatur,
quærimus an ancilla vel fun-
dus conuentionis tempore
in bonis debitoris fuerit,
vel ius vtendi fruendi fun-
do habuerit.

Secundus creditor quis s. 3
priori debitum offert, inu-
tilem ei facit hypothecariam
actionem, licet nolit pecu-
niam accipere.

X. Primus creditor siue a L. 12
gat, siue conueniatur hypo-
thecariâ, obtinet. Secundus
autem agens cum alio hypo-
thecam accipit, & primus
ipsam ei aufert.

§. 1. Si conuentus hypotheca-
riâ actione priori creditori
litis æstimationem exsolue-
rit, secundo tenetur.

§. 2. Qui post me hypothecam
accepit, posterior in hypo-
theca est, licet ante me cre-
diderit. Qui autem in diem
accepit, præfertur ei qui
post eum purè hypothecam

§. 3. Si ante te & post te cre-
didero, in priore tantum pec-
cunia te potior sum.

§. 4. Si voluntate primi alij ob-
ligetur hypotheca, secundus
potior est. Itaque facti quæ-
stio erit, vtrum ab hypothe-
ca discesserit, an priuilegio
temporis renuntiavit.

§. 5. Si prior creditor nouatio-
ne factâ priora pignora cum
aliis acceperit, in suum lo-
cum succedit. & si secundus
non offerat, pignora vendet,
& quod superfluum est post
anterius creditum, hoc se-
cundo creditori dat. nam ex
causa prioris tantum credi-
ti, non etiam posterioris,
præfertur secundo.

§. 6. Pignus secundo creditori
tenetur tam in suum debi-
tum & vsuras, quàm in id
debitum, easque vsuras, quas
priori creditori soluit. vsuræ
tamen vsurarum, quas pri-
mo creditori soluit, ab eo
non exigentur: nam magis
suum quàm debitoris nego-
tium gessit.

Εάν ὁ ἐναχθεὶς τῇ ἐπὶ τῷ ἐνεχύ-
ρῳ ἀγωγῇ, δῶ τῷ πρώτῳ δανεί-
στῃ ἀποπλησῇ τῆς δίκης, ἐνέχεται
τῷ δευτέρῳ.

Ὁ μετ' ἐμὲ λαβὼν, μετὰ γινέσε-
ρος μου ἔστί, καὶ πρὸ ἐμοῦ ἐδανεί-
σεν· ὁ δὲ ὑπὸ ἡμέραν λαβὼν, προ-
τιμᾶται τῷ μετ' αὐτὸν χρεὺς αἰρέ-
σεως λαβόντι.

Εάν πρὸ τοῦ καὶ μὲν σὲ δανεί-
σω, εἰς μόνῳ τοῦ πρώτου προτιμῶ-
μαι σοι.

Εάν βουλήσῃ τὸ πρώτου ὑποτε-
θῆ ἄλλῳ, προτιμᾶται ὁ δευτέρῳ.
λοιπὸν δὲ τὸ φάκτον ζητοῦμεν, πό-
τῳ τῆς ὑποθήκης ἀνέχωρησεν, ἢ
μόνης τῆς προσηγουσίας.

Ὁ πρῶτος δανειστὴς εάν καὶ νο-
ποίησας τὰ πρῶτα ἐνέχυρα σὺν ἑτε-
ροῖς λάβῃ, εἰς τὸν ἐαυτοῦ τόπον ὑ-
πεισέρχεται· καὶ μὴ προσφέροντος
τοῦ δευτέρου δανειστοῦ, πωλεῖ τὰ ἐνέ-
χυρα, καὶ τὸ πλεονέκτον μετὰ τὸ
πρῶτον χρεὶ δίδωσι τῷ δευτέ-
ρῳ δανειστῇ· εἰς γὰρ μόνῳ τὸ πρῶ-
τον, οὐ μὲν τὸ ὑπερῷ προτιμᾶται
τῷ δευτέρῳ.

Ενέχεται τῷ δευτέρῳ τὸ ἐνέχυρον
εἰς τὸ ἴδιον χρεὶ, ἢ ἢ τῶν τόκων,
καὶ εἰς ὃ τῷ πρώτῳ κατέβαλεν ἀ-
πὸ τε κεφαλαίων καὶ τόκων· οὐκ
ἀπαιτεῖται δὲ τόκοις τῶν δοθέντων
τῷ πρώτῳ τόκων· οὐ γὰρ τῷ χρεώ-
στῃ, ἀλλ' ἰδίῳ ἑωραξεν παραγνα-
τείας ἔσπον.

Ο δὲ δεύτερος δανειστὴς παντὸς νομῆως^A ἀφαιρεῖται πλὴν ὑποθήκῃ, πλὴν τοῦ παρόντος καὶ τοῦ ὧς αὐτὸς ἀγοράσαντος.

ὑποθήκῃ δὲ δευτέρῳ εἰπὼν, ὅτε παύσεται τῷ παρόντι ἐνέχεσθαι. ὅτε ὧς δὲ ἐδανεισθήμην, ἐφ' ὃ τῷ παρόντι καταβαλεῖν, ἢ εἰς τὸν αὐτὸν ὑποεισελθεῖν σε. προσημύη^Θ εἰ τὴν δευτέρου.

Καλῶς ὁ τρίτος δανειστὴς συγχωρεῖ. παραδεῖξαι τὸ ἴδιον ἐνέχυρον ἐφ' ὃ τῷ παρόντι καταβληθῆναι, ἢ τὸν αὐτὸν εἰς ἄλλο ἐνέχυρον ὑποεισελθεῖν. καὶ παντελῶς ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει δίκαιον, εἰ μὴ προσπαρεῖν τῷ παρόντι, ἢ ὑποεισελθεῖν τὰ δίκαια αὐτοῦ.

Προσημύεται ὁ παρόντος, εἰ ἢ αὐτῷ μὴ συμφωνήσῃ μηδὲν δεῖ τοῦ πωλεῖν τὸ ἐνέχυρον, ὁ δὲ δεύτερος συμφωνήσῃ.

Ἐὰν τῷ μὴ παρόντι ψιλῶς ὑποτεθῇ, τῷ δὲ δευτέρῳ ὅτι παροδοθῇ, προσημύεται ὁ παρόντος.

ια'. Επώλησά σοι οἶκον, ἐφ' ὃ με λαβεῖν τοῦ παρόντος ἐνιαυτοῦ τὰ ἐνοίκια, καὶ σὲ τῇ ἐξῆς. τὰ ἐνέχυρα τῇ ἐνοίκων, ἐμοὶ παρόντι μέλεις οὐ πληροθῶ, ὑποκείνεται διὰ τὸ μὴ λαβῆναι φανερώς ἡμᾶς ἐν τῇ ἐνέχυρον πρὸς ἀλόγιαν λαβεῖν.

ιβ'. Εἰ μὴ εἰς μὴ δεσποζων ὑπόθη^η δυοῖς δανεισταῖς τὸ αὐτὸ, ὁ παρόντος προ-

Basil. Tom. IV.

Secundus creditor ab omni possessore hypothecam aufert præter priorem creditorem, & qui ab eo emit.

Hypothecam secundo creditori sic obligaueram, cum priori teneri desierit, & mutuatus sum à te pecuniam ut priori soluerem, & tu locum eius subires, secundo præferendus es.

Tertius creditor rectè permittit pignus suum distrahi ad hoc ut priori pecunia solvatur, & in aliud pignus priori succedat : & omnino secundus nihil aliud iuris habet, nisi ut soluat priori, & iuri eius succedat.

Prior præfertur quamvis de hypotheca vendenda nihil conuenerit, secundus autem conuenerit.

Si prior conuenerit tantum de pignore, posteriori autem res etiam tradita sit, prior potior est.

XI. Domum tibi vendidi pacto interposito ut prioris anni pensiones acciperem, & tu sequentium. pignora inquilinorum primum mihi donec mihi satisfactum sit, obligata sunt, quoniam aperte dictum non est, nos ex pignoribus pro rata consecuturos.

XII. Si vnus non dominus eandem rem duobus pignori obligauerit, prior præ-

F ij

fertur. si verò diuersi non do-
mini diuersis rem eandem
obligauerint, possessoris me-
lior causa est.

L. 15. XIII. Etiam superficies pi-
gnori dari potest, vt ramen
dominus in persecutione pi-
gnoris vectigalis nomine po-
rior sit.

L. 16. XIV. Si diuersis remporibus
rem eandem obligauero, &
à tertio prior superatus fir,
rectè agit secundus aduersus
tertium. tertius enim tunc
solùm cùm primum de sua
pecunia dimisit in locum e-
ius substituitur in quantita-
te quam exoluit.

L. 17. XV. Qui rem obligatam à
debitore suo comparauit,
eatenus tuendus est quate-
nus priori creditori ex pre-
tio solutum est.

L. 18. XVI. Secundo creditore po-
rior sum etiam vsurarum no-
mine currentium post con-
tractā cum eo obligationem.

L. 19. XVII. Qui iustè pignus pos-
sider, si conuentus debitum
offerat, creditorem iure com-
peller, vt ei cedat actionibus
suis.

L. 20. XVIII. Si ante te & post te
eadem res mihi pignerata
sit, prioris duntaxat quan-
tatis nomine te potior sum,
& eius mihi cum vsuris of-
ferendæ facultatem habes.

L. 21. XIX. Debitor quidam ex
causa tutelæ obligauit bona
quæ habebat, quæque ha-
biturus esset, & mutuatus à

πράται· εἰ δὲ διάφοροι μὴ δεαπό-
ζοντες ὑπόθωνται τὸ αὐτὸ διαφό-
ροις, ὁ νεμόμενος ἴπικρατεῖ.

ιγ'. Καὶ τὰ ὑπερθεῖα ὑποπένονται,
τῷ δεαπότου πλεῖν προπλήμῃσιν ἔχοντος
ἴπὶ τῷ τελείσματι.

ιδ'. Εὰν ἐν διαφόροις χρόνοις ὑπό-
θωμαι πρῶτον τεισὶ δανεισταῖς,
ἔσθ' ὁ τέλος νικήσῃ (Ϝ) πρῶτον, κα-
λῶς κινεῖ ὁ δευτέρῳ κτ' ὅδ' τελ-
του· μόνῳ γὰρ ὅτε κατεβάλλῃ τῷ
πρῶτῳ ὁ τέλος ὑπεισέρχεται (Ϝ)
τόπον αὐτῷ ἴπὶ τῷ διδομένῳ ποσῷ.

ιε'. Ο ἀγροεὶς ἀπὸ τοῦ ἰδίου
χρεώσου τὸ ὑποκείμενον, ἐπὶ τοσοῦτον
ἔχει τὸ ἀσφαλές ἐφ' ὅσον τῷ πρῶ-
τῳ δανειστῇ κατεβλήθη ἐν τῷ ὑμῆ-
ματι.

ισ'. Προπλήμῃ τῷ δευτέρῳ δανει-
σοῦ, κτ' ἐπὶ τοῖς δραμοῖσι τόκοις μτ' τὸ
δανείσαι αὐτόν.

ιζ'. Ο δικαίως νεμόμενος τὸ ἐνέ-
χυρῳ εἰὰν ἐναχθεῖς προσφέρειν τὸ
χρέος, καλῶς ἀναγκάζῃ (Ϝ) δα-
νειστὴν ἐκχωρῆσαι αὐτῷ τὰς ἀγω-
γὰς.

ιη'. Εὰν πρὸ τοῦ καὶ μτ' σέ, τὸ αὐ-
τὸ ὑποπένῃ μοι, εἰς μόνῳ τὸ πρῶ-
τον ποσὸν προπλήμῃ σου, ἔσθ' ἀδειαν
ἔχεις προσφέρειν μοι αὐτὸ μτ' τῷ
τόκῳ αὐτῷ.

ιθ'. Χρεωστῶν πρὸς ἀπὸ τῆς κτ' τῷ
ἴπὶ τῶν ἀγωγῆς ὑπέδειτο τὰ ὄν-
τα καὶ ἐπόμενα· καὶ δανεισάμενος

ἄρα τὸ δὴμοσίον ἐπὶ ὑποθήκαις, ἔκαινοποίησε τὸ πρῶτον χρεὸς ἀναλαβὼν τὰς ὑποθήκας· περιμαῖται δὲ δὴμοσίον ἐφ' οἷς εἶχεν ὁ χρεώσης, καὶ ἐφ' οἷς ἐπεκλήσατο.

Ἐδάνεισά μιν μαρμαρέω ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν λίθων, καὶ ἐκ τῶν ἐμῶν χρημάτων αἱ τιμαὶ κατεβλήθησαν· ὁ δὲ αὐτὸς χρεώσης μεθυσάμενος ὠρεῖα βασιλικά, ἐχρεώσησεν ἐγὼ περιμαῖμαι.

κ'. Ἰστέον ὅτι ὁ ὁμογλάκτος ἐπὶ τοιαύτῃ ἐκ ἐστὶ πιθανὸν ἰδικῶς ὑποτιθεῖσθαι, οὔτε παρερχόμεναι τῇ γνικῇ ὑποθήκῃ.

κα'. Ο δὲ δυνάως τὰ ὠνεακά τῶν ἀγροῦν εἰς ἐνεχύρῳ, ὅν ἀγρὸν αὐτὸν ὑποδέσθαι δοκεῖ· ἢ γὰρ σύστασις τῆς ἐνεχύρου, ἢ ἀμοιβαίας γνώμης συνίσταται.

κβ'. Ἐὰν ἔθαψας πλὴν θυγατῆρα σὺ εἰς μνημεῖον, σεβάσμιον ὅσον ἐποίησας, ἐπὶ οὐ δύνασαι λοιπὸν λόγῳ ἐνεχύρου δίδοναι αὐτόν.

κγ'. Δυνάται καὶ γραμματεῖον ὑποτιθεῖσθαι καὶ ἰδικῶς, ἐπὶ γνικῶς, καὶ λοιπὸν· εἰ μήπω κατέβαλεν τῷ ἰδίῳ δανειστῇ τὸ χρέος κινήσας κατ' αὐτὸ οὐπλῖον ἐπὶ τῷ γνέσθαι τοῖς ἰκανόν, ἐπὶ τοσοῦτον λήψῃ, ὅσον κεχρεώσησε, ἢ γρὼν ὅσον ἐκείνῳ ἐποφείλεται· εἰ μὲντοι μὴ τὸ γνωρίσαι σε αὐτὸ, τῶν κατέβαλεν τῷ ἰδίῳ δανειστῇ, οὐδὲν ἥτιον ὑποκείται τοῖς.

Basil. Tom. IV.

A fisco pecuniam sub pignori- bus, nouavit prius debitum repetito pignore: fisco præfertur tam in illis rebus quas habuit debitor, quàm his quas adquisiuit.

Negotiatori marmorum pecuniam credidi sub pignore lapidum, & ex pecunia mea venditoribus pretia soluta sunt. Idem autem debitor conductis horreis principis debita contraxit: ego posterior sum.

XX. Sciendum est collata-
neous & cæteras res, quas ne-
minem credibile est pignori
specialiter daturum fuisse,
generaliter hypothecâ non con-
tineri.

XXI. Qui instrumenta em-
ptionis fundi pignori posuit,
ipsum fundum pignori obli-
gasse videtur: pignus enim
mutuo consensu contrahitur.

XXII. Si in monumentum
filiam tuam intulisti, locum
religiosum fecisti, quo facto
non potes ipsum pignori ob-
ligare.

XXIII. Cautio quoque de-
bitoris pignerari & specia-
liter & generaliter potest.
Quare si nondum creditori
suo debitum exsoluerit, uti-
li actione ages, quo tibi sa-
tis fiat, & tantum consequeris
quantum tibi debetur, si-
ue quantum ille debet. si
tamen certior à te de eo fa-
ctus creditori suo soluerit,
nihilominus obligatur tibi.

F iij

- L. 5. XXIV. Spes præmiorum pro corona pignerari non potest. neque quidquam proderit, licet generalis hypotheca sit.
- L. 6. XXV. Neque filios, neque liberos homines quis pignori obligare potest, sed ea tantum quæ in bonis habet.
- L. 7. XXVI. Si executor ob causam debiti alicuius pignori ceperit servum aratorem, vel bouem aratorium, vel quid aliud, aut creditor id fecerit, vel præfectus pacis siue Irenarcha, & in hac re fuerit detectus, à præside seuerius coërcebitur.
- L. 8. XXVII. Nihil eorum quæ ad culturam agri necessaria sunt, pignoris gratia capitur.
- L. 9. XXVIII. Si quis ita dixerit, fide & periculo rerum mearum, vel, tibi satisfiet ex rebus meis, generalem constituit hypothecam, non ut olim specialem. mentem enim sequi oportet, non figuram verborum. Sed & si debitor dixerit, res meas suppono, ita quoque generalis hypotheca est, & futuras etiam res complectitur.
- L. 10. C. XXIX. Qui secundo ordine pignus accepit, tunc illud confirmat, cum antiquiori creditori debitum suum obtulerit, & si accipere noluerit, obsignauerit & deposuerit, nec in usus suos conuerterit.
- κδ'. Οὐ δύνατον ὑποπείθεσθαι τὰ ἐλπιζόμενα ἐπαθλα, ὑπὲρ τῆς σεφάνου. ὥστε οὐκ εἰ καὶ γλῆκεν γλῆται ὑποθήκη, οὐδὲν ὀνήσῃ τὸ παράγμα.
- κε'. Οὐδὲ τέκνα, οὐδὲ ἐλευθέρους ὑποπείθεται ἡς, ἀλλ' ἐμείνα δ' ἐν οὐσίᾳ ἔχῃ.
- κς'. Ἐὰν ἐκβίβασθης παροφάσῃ χρέους ἑνὸς λαβὴν γεωργὸν, ἢ βοῦν ἀροτῆρα, ἢ ἄλλο τι, ἢ γρῶν δανειστῆς ὅδ' ἔχει ποιήσῃ, ἢ εἰρηναρχος, καὶ τῶν δειχθείη, ὑπὸ τῆς δέχοντος ἡμωρηθήσεται σφοδρῶς.
- κζ'. Οὐδὲν τῶν εἰς γεωργίαν ἐπιτηδείων, ἐνεχύρου λόγῳ λαμβάνεται.
- κη'. Ἐὰν οὕτω τις εἴποι· τῇ πίστ' ἐγὼ κινδυνώω τῶν ἐμῶν παράγμάτων, ἢ γρῶν τὸ ἱκανὸν τοῖς γλῆσεται ἐκ τῶν ἐμῶν, γλῆκεν ὑποθήκεν ποιεῖ, καὶ οὐχ ὥς πάλαι ἰδίκεν. δεῖ γὰρ τῇ ἐννοίᾳ ἐξακολουθεῖν, οὐ μὲν τοῖς ῥήμασιν. εἰ δὲ ἐεῖπῃ ὁ χρεώστης, τὰ παράγματά μου ὑποπείθωμι· ἐοῦτω γλῆκεν ὑποθήκη ὅτι, καὶ περιέχῃ καὶ τὰ μελλόντα παράγματα.
- κθ'. Ὁ ἐν δευτέρᾳ τάξει λαβὼν ἐνεχύρῳ, τότε αὐτὸν βεβαίον, ὅταν παροσενέλῃ τὸ χρέος τῷ παρ' αὐτὸν δανειστῇ. καὶ μὴ δέξηται αὐτὸ ἵνα σφραγίσας ἀποδοῖται, καὶ μὴ συλλήσῃ αὐτῷ τῷ χρεῖ.

λ'. Εὰν ὡς ἀπὸ ληγάτου εἴη νομῆς ἐπέμφθης, εἴτα μὴ σὲ ἄλλος ἔρχεται, ὡς ἀπὸ δικαστικῆς ψήφου, καλλίων εἴ σὺ ὡς προλαβὼν τῷ χρόνῳ.

λα'. Εὰν τις προτερὴν ἐν ὑποθήκῃ, καλλίων ὅτι ἐκ πόλεως μεταγενέστερος.

λβ'. Ο προχρυσέσθῃ δανειστῆς ἐκ δυνάμει καίεται τῷ μετ' αὐτὸν δανειστῇ προσφέρειν τὸ χρῆμα. ὁ μὲντοι δεύτῃ τελευτῇ δυνάται τῆτο ποιῶν τὸ ἐνέχυρον βεβαιουῖ.

λγ'. Ο δεύτῃ δανειστῆς χρονικῶ ὑποθήκῃ ἔχων, καλλίων ὅτι τὸ ἰδικῶ μετ' αὐτὸν ὑποθήκῃ λαβόντος. ὥστε οὐδ' ὁ ἀγροτάζων παρὰ τὸν προτέρου ἐκ ὀχληθήσεται τύτου χάριν πρὸς τὴν μεταχρυσέστου.

λδ'. Εἰ ἐκ πολλοῖς δανεισταῖς τὰ αὐτὰ ἐνέχυρα ἐν διαφόροις χρόνοις ὑπετέθη, ὅμως εἰ ἐκ τῶν χρημάτων ἐνὸς αὐτῶν ἡγοράσθῃ ἀγρὸς, καὶ ὑπετέθη αὐτῷ ἰδικῶς, καλλίων ὅτι πάντων οὗτος εἴη τῷ ἀγρῷ.

λε'. Εὰν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἐν διαφόροις χρόνοις δύο ἑσὶν ὑπετέθη, βελτίων ὅτι ὁ πρότερος χρηθιμήσας, καὶ λαβὼν τὸ ἐνέχυρον, καὶ οὐκ ἄλλως ὁ δεύτῃ δανειστῆς πωροῖται αὐτὸ δυνάται, εἰ μὴ ὁ πρότερος τὸ ἱκανὸν ὑποσῇ.

λς'. Ο λαβὼν ἐνέχυρον πλεὺς ἐπ' αὐτῷ ἀγωγῇ ἔχῃ. προτιμάται οὐδ' πάντων τῶν ἐχόντων προνό-

XXX. Si quasi ex causa legati in possessionem missus sis, deinde alius post te ex causa iudicati in possessionem mitti postulet, tu potior es, quia prior es tempore.

XXXI. Si quis pignus primo loco acceperit, potior est etiam ciuitate, quæ secundo loco accepit.

XXXII. Prior creditor non compellitur posteriori debitum offerre. secundus tamen postremus offerendo, pignus suum confirmare potest.

XXXIII. Prior creditor cui generaliter bona sunt obligata, potior est eo, qui postea specialem hypothecam accepit. & ideo qui à priore emit à posteriore eius gratiâ non inquietabitur.

XXXIV. Licet multis creditoribus eadem pignora diuersis temporibus data sint, tamen si prædium ex pecunia vnus comparatum sit, idque specialiter ei obligatum sit, omnibus in eo persequendo potior est.

XXXV. Si eadem res diuersis temporibus duobus iure pignoris obligata sit, potior est qui primus numerauit, & pignus accepit. Nec aliter secundus creditor illud distrahere potest, nisi priori creditori satisfactum sit.

XXXVI. Qui pignus accepit actionē in rem habet. præfertur igitur omnibus, qui pri-

uilegium habent in persona- ^A μὴ ἐπὶ προσωπικαῖς ἀγωγαῖς.
libus actionibus.

L. 10. XXXVII. Si mulier dotis causa res mariti iure pignoris possideat, non offerentes debitum pignora ei auferre non possunt. Si verò personales sunt creditores, nec marito successit, nullam actionem habent.

L. 11. XXXVIII. Si quis priuatum instrumentum fecerit presentibus amicis siue transigendi, seu foenerandi, vel societaris coeundæ gratiâ, siue totam seriem manu suâ scripserit, vel notarij, vel alterius cuiuslibet, & ipse subscripserit, siue tabularius, siquidem personalis actio exerceatur, suum robur habeat. sin autem ius pignoris vel hypothecæ ex eo vindicetur, præfertur qui agit ex publico & forensi instrumento, nisi adhibiti sint tres testes probatæ atque integræ opinionis, qui priuato instrumento subscripserint.

L. 11. XXXIX. Quoniam assidue mulieres adierunt nos dicentes dotes suas deperditas, quod eis anteponantur antiquiores creditores, dicimus nos & alia doti præstitisse priuilegia, & tacitam hypothecam & priuilegium exactionis in personalibus actionibus: cur igitur in hypothecis non idem dicemus, ut & præferatur prioribus creditoribus, licet res dotales

λζ'. Εὰν γυνὴ ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῇ περι-
κὴ ὑποθήκης κρατῇ τὰ τοῦ ἀνδρὸς
περάσματα ἐν ᾧ μὴ προσωφερέται
αὐτῇ τὸ χρέος, οὐκ ἀποσπῶνται
τὰ ἐνέχυρα. εἰ δὲ προσωπικοί εἰσιν
οἱ δανεισταί, καὶ μὴ διεδέξατο ὁ ἀν-
δρα, οὐδεμίαν ἔχουσι μετοσίαν.

λη'. Εὰν τις ποιήσῃ ιδιόχειρῳ ᾠ-
ροισίᾳ φίλων, εἴτε ἐπὶ διαλύσει, ἢ
δανείῳ, ἢ κοινωνίᾳ, καὶ εἴτε γραφῇ
ιδιοχείρου ὅλον τὸ ὕψος, εἴτε δια-
νοταρίου, ἢ ἄλλου ἑνὸς, καὶ αὐτὸς
ὑπογράψῃ εἴτ' οὐκ ὁ βουλλαρίῳ
φαμὸν ὅτι, εἰ μὴ ἡ προσωπικὴ
ἀγωγὴ κινεῖται, πλὴν ἰδίαν ἔχτω
δυνάμιν. εἰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐνέχυρα ἀ-
παιτοῦνται, προτιμάται ὁ ἀπὸ
ἀγοραίου κινῶν, εἰ μὴ ἄρα ᾤσῃς
εἰσὶ μάρτυρες οἱ εἰς τὸ ιδιόχειρῳ
ὑπογράψαντες ὑπολήψεως λαμ-
πράς.

λθ'. Επειδὴ παρελθούσις ἡμῶν πολ-
λὰν γέγονασι γυναικῶν λεγούσων,
ἀπολλύειν τὰς περιουσίας τῇ περι-
μήσει τῇ προσωφερέσει δανεισῶν.
ἡμεῖς φαμὸν ὅτι καὶ ἄλλα παρέχομεν
τῇ περιουσίᾳ, καὶ σιωπῶν ὑποθήκῃ,
καὶ περιμήσει ἐπὶ τῇ προσωπικῶν
ἀγωγῶν. διὰ τὸ οὐκ εἶναι καὶ ἐπὶ τῇ
ὑποθηκῇ τὸ αὐτὸ φαμὸν, ὥστε προ-
τιμάσθαι αὐτῇ καὶ τῶν προσωφερέ-
σει δανεισῶν, καὶ ἀναλωθῶσι τὰ

περάματα αὐτῆς, καὶ πῶδας μὴ ποιήσῃ, ἵνα ἡμετέρας περι-
κόσ. ἐνταῦθα γὰρ ἡ περιτὰ περι-
μαῖται. ταῦτα δὲ περὶ τοῦ Φαρμά-
ου μὴ περὶ τοῦ γάμου δωρεᾶς·
ἐκείνη γὰρ καὶ τὸ οἰκίαις χρόνους
ἔξετάζεται· ἄλλως τε ζήμιουμναις,
οὐ μὴν κερδαίνουσας τῆς γυναιξὶ
βοηθοῦμεν, καὶ ἐκ εἰς τοῦτο.

non extent, & licet liberos non habeant, exceptâ dote priore. Et hæc quidem de dote non etiam donatione ante nuptias sancimus: hæc enim suis examinatur temporibus, præsertim cum non pro lucro mulieribus succurramus, sed ne damnum patiantur.

ΤΙΤΛΟΣ 5.

TITVLVS VI.

α. ΘΕΣΠΙΖΟΜΕΝ τὰς ἐν
τῇ καλουμένη καὶ στρα-
τείας μὴ παντὶ περιτῶν ὑποκει-
σθαι, πλὴν εἰ μὴ δανειστὴς εἴη ὁ εἰς
αὐτὴν δανείσας ἐφ' ᾧ τῆς στρα-
τείας ἐκείνῃ τυχῆν. ἐπεὶ τοιγα ὅτι
ἄλλοις δανεισταῖς οὐ περιτῶν δι-
δομεν τῶν. Ἀλλ' εἰ μὴ πᾶν ὥσιν,
ἢ γαμετὴ τῷ τελευτήσαντι, τοῖς
πᾶσι περιτῶν ὅποις, ὥστε πε-
ρίσσει τε ἡμῖν, καὶ καὶ κέλονται ἡμε-
τέραν ταῦτα κομίζεσθαι, οὐχ ὡς πα-
τρὶον κληρῶν, εἴγε τὰ ἄλλα ἀπο-
ρῶν εἴη, ἀλλὰ βασιλικῶν φιλοτι-
μίαν· ἵνα ὅτι οὐσίαν καταλιμπά-
νοισι, καὶ τοῖς ἐκ ἐχοῖσι τὰ εἰκότα,
βοηθῶμεν. Εἰ μὴ οὐδεὶς αὐ-
τοῖς, οὔτε πᾶς, οὔτε γυνὴ κατεστή-
κοι, οὐδὲ δανειστὴς, ὁ εἰς ταῦτα πᾶν
στρατὶν δανείσας, πᾶν ταῦτα ὅτι
τοῖς ἄλλοις δανεισταῖς μετὰ δίδομεν
τῶν τοιούτων, ἵνα μὴ δόξωμεν

I. SANCIMVS vt casus
qui vocatur militia, non temerè cuius pignori obligetur, nisi si pecunia creditoris militia comparata sit. cæteris autem creditoribus temerè id ipsum non concedimus. Sed si defuncto liberi vel vxor extiterint, ij modis omnibus anteponantur, ita vt nos adeant, & ex iussione nostra eundem militia casum auferant, non quasi paternam hereditatem, si alioqui inops fuerit, sed quasi principalem liberalitatem: vt tam his qui aliquid in bonis relinquunt, quàm qui nil relinquunt, vt par est succurramus. Sin autem neque liberos nec vxorem reliquerit, neque creditor sit, cuius pecunia hæc militia comparata sit, tunc & aliis creditoribus idem tribuimus: ne hanc de militiis legem feren-

Nou.
53. ca-
pite 5.

tes, inhumanum quiddam & alienum à pietate; Deoque displicens facere videamur, privilegiis quæ specialiter concessa sunt & indulta Silentariis in sua firmitate manentibus.

Απάνθρωπόν τι ποιεῖν, καὶ οὐδὲ δύσεβῆ καὶ θεῷ ὑρέσκουσάν ποιεῖν. ἡ δὲ νόμον τῷ πρὸς τῆς σεβαστείας, τῷ πρὸς ἐκκλησιῶν σιληνταρίων ἰδικῶς δεδωμένων, καὶ πεφίλοπμημένων αὐτοῖς προνομίων ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐξουσίας ἀντιθέτων.

ΤΙΤΛΟΣ Ζ΄.

Περὶ διαπορεύσεως ἐνεχύρου καὶ ὑποθηκῶν.

TITVLVS VII.

De distractione pignorum & hypothecarum.

L. I.
D. eodem.

I. **M**VTVM dedi prædiō pignori accepto: tūque secundus sub generali hypotheca: & tertio ordine ego sub generali hypotheca ob eundem aut alium contractum. si quid vendidero eorum quæ mihi generaliter obligata sunt, iure quidem non facio, sed neque in personam actio tibi contra me competit, neque furti, neque ad exhibendum: quia neque possideo, neque dolo feci ut desinerem possidere. possessores igitur conuenies.

L. 2.

II. Si fideiussor conuentus sententia iudicis pignus quasi emptor suscepit, posteriori creditori qui sub eodem pignore contraxit, facultas est offerendæ pecuniæ fideiussori quam soluit, cum usuris medijs temporis. nam eiusmodi venditio transferendi pignoris causa fit.

Α'. **Ε**ΔΑΝΕΙΣΑ λαβὼν εἰς ὑποθήκην ἀγρὸν, καὶ σὺ δευτέρῳ ἐπὶ ἡρσικαῖς ὑποθήκαις. ἔκ τῃ τρίτῃ τῶν λαβὼν, ἢ διὰ τὸ αὐτὸ, ἢ δι' ἑτέρῳ συνάλλαγμα· εἰάν τι πωλήσω τῷ ἡρσικῶν ὑποθηκῶν, οὐ νομίμως μὲν ποίω. ὅμως δὲ, οὔτε προσωπικῶς ἔχεις κατ' ἐμὸν, οὔτε πλὴν τοῦ κλοπῆς, οὔτε πλὴν ἐπὶ τῇ παρεστάσει τοῦ πράγματος ἀγωγῶν οὐ νέμομαι γὰρ, οὔτε δόλω ἐπαυσάμην νέμεσθαι. τοῖς οὖν νεμομένοις ἐνάχεις.

Β'. Εἰάν ὁ ἐπίσητος ἐναχθεὶς ἀπὸ ψήφου λάβῃ τὸ ἐνέχυρον ὡς ἀγοραστὴς, ἀδείαν ἔχῃ ὁ ἐν δευτέρῳ τῶν δανείσας, ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐνεχύρῳ, προσφέρειν τῷ ἐπίσητῇ τὸ πρὸ αὐτοῦ δόσιν, ἔστω ἐν μέσῳ τόκοις· ἡ γὰρ τοιαύτη πράξις ἐπὶ τῷ μετενεχθῆναι τὰ ἐνέχυρα γίνεται.

γ'. Εάν ὁ πρῶτος δανειστὴς, ἐκ συμ-
φώνου πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρⓂ, ὁ δεύτε-
ρος οὐ δύναται προσφέρειν. εἰ μὲν-
τοι ὁ χρεώστης πωλήσῃ, καὶ τὰς τιμὰς
καταβάλλῃ τῷ πρῶτῳ, καλῶς ὁ δεύ-
τερος προσφέρει τῷ ἀγοραστῇ τὸ δο-
θέν ἐκ τῆς τιμῆς τῆς πρῶτης, μὴ
τῆς ἐν μέσῳ πόκων.

δ'. Πρὸ τῆς προθεσμίας τῆς κατα-
βολῆς, οὐ παρέσκειται τὸ ἐνέχυ-
ρⓂ.

ε'. Ο δεύτερος ἐ ἐφ' οἷς ἐδάνεισε ἐ
ἐφ' οἷς τὸ πρὸ αὐτοῦ κατέβαλε, πώ-
λει τὸ ἐνέχυρⓂ.

Καὶ ὁ δεύτερος δανειστὴς, καὶ ὁ ἐγ-
γυητὴς ἐκ τῆς πρῆτης ἀγοράζοντες
ὑποκρίνται προσφορᾷ.

ς'. Καὶ ὁ δεύτερος ἢ οὐ διὰ τὸ κτή-
σασθαι πλὴν διαδοτέαν, ἀλλὰ διὰ τὸ
φυλάξαι τὸ ἴδιον ἐνέχυρον, κατα-
βάλλειν δοκεῖ.

ζ'. Εάν ὁ δανειστὴς πωλῶν τὸ ἐνέ-
χυρⓂ, ἢ πλὴν ὑποθήκῃ, συμφώ-
νησὶ ὀφείναι αὐτῷ πλὴν τιμῇ ἀνα-
δοῦναι, ἐ λαβεῖν τὸ πρᾶγμα, ἀναλ-
κάζεται τὰς ἀγῶνας ἐκχωρεῖν τῷ
χρεώστῃ.

Εἰ δὲ πωλήσῃ συμφωνήσας ἀνα-
λυθῆναι πλὴν πρᾶγμα εἴπερ ὁ χρεώ-
στης εἴσω προθεσμίας καταβάλλῃ, δύ-
ναται τὰ χρήματα προσφέρειν ὁ
χρεώστης λαμβάνειν τὸ πρᾶγμα. Εἰ
μὲντοι ὤρῃλθεν ἡ προθεσμία, ἢ μὴ
γέγονε τοιοῦτον συμφωνον, ἐκ ἀνάβ-
επται ἡ πρᾶσις, εἰ μὴ νέος ἦν, ἢ ἀνή-
βος ὁ χρεώστης, ἢ ἀπὴν διὰ πρᾶγμα

A III. Si prior creditor pignus L. 3.
iure conuentionis vendide-
rit, secundo creditori ius of-
ferendi non est. si tamen de-
bitor vendiderit, & pretium
priori creditori soluerit, se-
cundus rectè offeret empto-
ri quod priori soluit ex pre-
tio pignoris cum interusu-
rio.

B IV. Ante diem soluendæ pe- L. 4.
cuniæ pignus non distrahi-
tur.

V. Secundus creditor & ob L. 5.
pecuniam quam credidit, &
ob eam quam priori soluit,
pignus distrahit.

Et secundus creditor & s. 6.
fideiussor à priore ementes
oblationi subiiciuntur.

VI. Secundus enim non ad- L. 6.
quirendi dominiij; sed ser-
uandi pignoris sui causa pe-
cuniam soluisse videtur.

VII. Si creditor in distra- L. 7.
hendo pignore vel hypothe-
ca pactus sit, vt liceat sibi
pretium reddere, & rem ven-
ditam recipere; actiones
suas debitori cedere com-
pellitur.

Si verò hoc pacto vendi- s. 1.
derit vt emptio resoluere-
tur; si debitor intra statu-
tum tempus soluerit, debi-
tor oblata pecuniâ rem re-
cipere potest. si tamen tem-
pus præterierit, vel pactum
eiusmodi interpositum non
sit, venditio non rescindi-
tur: nisi debitor minor sit
aut pupillus, aut reipublicæ

causa absens, vel qua alia ex ^A δημόσιον, ἢ ἐπ' αὐτῷ ἔχῃ ἀποκρίσασθαι. causa restitutio in integrum ei dari debeat.

§. 2. Rectè creditor paciscitur, ne debitori pignus vendere liceat.

L. 8. VIII. Creditor ex pignori- bus quæ velit distrahit.

L. 9. IX. Si creditor sine culpa sua ab emptore pignoris pretium consequi non potuerit, debitor non liberatur. venditio enim quæ ex necessitate fit non liberat debitorem, nisi creditor pretium perceperit.

§. 1. Debitor post pignoris pretium reliquum reddit, etiam si nihil de eo conuenerit.

L. 10. X. Qui iure pignoris emit, pignore euicto aduersus venditorem regressum non habet: creditor tamen qui pignus vendidit, ex alia causa illud vindicare non potest.

L. 11. XI. Si inter heredes arbiter nomina debitorum adsignauerit, quisque eius nominis quod ei attributum est pignora in solidum potest vendere.

L. 12. XII. Creditor à debitore pignus rectè emit, quia domini- um eius apud debitorem est.

Si creditor alienam rem pignori datam vendiderit, nec de euictione promiserit, debitor liberatur: si quid enim occasione eius creditor perceperit, ipsi imputatur: fortasse enim maiores fructus petiit ab eo qui pignori dedit.

Καλῶς ὁ δανειστής συμφωνεῖ, μὴ ἐξεῖναι τῷ χρεώστῃ πωλεῖν τὸ ἐνέχυρον.

η'. Ο δανειστής ἐκ τῆς ἐνεχύρου, οἷα δὲ πωρεῖται.

θ'. Εὰν χρεὺς ῥαθυμίας ὁ δανειστής πωλήσας μὴ δωκῇ τὸ πῆμα λαβεῖν, οὐκ ἐλευθεροῦται ὁ χρεώστης. ἐξ ἀνάγκης γὰρ νομίζῃ πωρεῖται, ἐκ ἐλευθεροῦ ὁ χρεώστης, εἰ μὴ τὸ πῆμα κατεβλήθῃ.

Τὸ ἐλλείπον τῶν χρεῶν, μὴ πῶ τῶ ἐνεχύρου τιμῇ, ἔχοντες συμφωνοῦ διδῶσιν ὁ χρεώστης.

ι'. Ο δικαίω ἐνεχύρου ἀγοράζων, οὐκ ἔχῃ καὶ τῶ πωρεῖται πρὸς ἐκνικήσεως. ὁ μὲντοι δανειστής πωλήσας, ἐξ ἐπ' αὐτῆς αἰτίας οὐ δύνάται αὐτὸ ἐκδικεῖν.

ια'. Εὰν μετὰ τὸ κληρονομῶν ὁ δικαστὴς προσκυρῇ τὰ χρεῖα, ἕκαστος τῶ προσκυρῶντος αὐτῷ εἰς ὅλην κληρονομίαν πωρεῖται τὰ ἐνέχυρα.

ιβ'. Καλῶς ἀγοράζῃ πρὸς τῶ χρεώστου ὁ δανειστής τὸ ἐνέχυρον. πρὸς τῷ χρεώστῃ γὰρ ὅστις ἢ τοῦτου δεσποτεῖα.

Εὰν ὁ δανειστής ἄλλοτε ἴσως πρὸς αὐτὸ πωλήσῃ, μὴ ὁμολογήσας πρὸς ἐκνικήσεως, ἐλευθεροῦται ὁ χρεώστης. εἴπερ γὰρ καὶ πρόφασιν αὐτῷ λαβὼν ὁ δανειστής, αὐτῷ λογίζεται. πρὸν γὰρ πλείονας καρπὸν ἀπῆλθε ἢ ἴσως τεθῆσθαι.

εἰ

cem eius obtinet.

L. 2. XVII. Pignus in causam iudicati captum apparitor distrahat: & si nullus inueniatur emptor; aut verum pretium non offerat, qui vicit ad licitationem quoque admittatur tanquam extraneus qui libet.

L. 3. XVIII. Pignus quod in causam iudicati capitur, potius distrahitur, quam iure domini datur. Si verò per caliditatem condemnati emptor non inueniatur, tunc permissu principis creditor id iure domini capit.

L. 1. C. XIX. Creditor pignus sibi obligatum alteri pignori obligare potest. Secundus autem creditor tandiu illud detinet; quandiu & primus obligatum habet. Quòd si primus creditor qui solidum vsum fructum habet, eum sine voluntate debitoris pignerauerit, deinde secundus eum vendiderit, debitori præiudiciū adferre non potest. Si verò primus plenam proprietatem pignori acceperit: deinde secundus priusquam debitum exsolueretur primo, illam vendiderit, iure firmo vendidit; nec quod actum est rescindetur.

L. 2. XX. Si creditor rem, quæ à parentibus tuis pignoris iure fuerat obligata, alij creditori pignori dederit, potes soluto eo quod debetur pignus recipere.

Α ὁμοίαν τὰξιν ἐπέχῃ. 12'. Τὸ δὲ τῆς κατὰ δίκης ἐνέχυρον, ἢ τὰξιν πωροσκέτω· εἰ δὲ μηδεὶς ὑρεθῇ ὁ ἀγοράζων, εἴτε οὐκ ἦτον ὁ ὑρεθῇ, ὁ βουλευθῇ τὸ νενικηκὼς ὑπερδύμαπίζων ἀγοράσαι, ὅξῃ αὐτῷ τὸ ποῖσαι, ὡς περ ὅξωπκῶ. 13'. Τὸ δὲ τῆς κατὰ δίκης ἐνέχυρον πωροσκέται μάλλῳ, εἴπερ δικαίῳ δεσποτείας δίδεται· εἰ δὲ καὶ κακουργίῳ τῷ κατὰ δίκην ἀδέντος, μὴ ὑρεθῇ ἀγοράσης, τότε κατ' ἐπιτροπὴν τῆ βασιλέως, ὁ δανειστὴς λαμβάνει αὐτὸ εἰς δεσποτείαν.

14'. Διῶνται ὁ δανειστὴς τὸ ἐνέχυρον ἀπὸ τοῦ ἀγοράστου ἐπὶ μετενεχυράζειν· ἐπὶ τὸσποτον δὲ αὐτὸ κρατεῖ ὁ δανειστὴς, ἐφ' ὅσον καὶ ὁ πωροστέτης αὐτὸ ὑποκείμενῳ. εἰ δὲ ὁ πωροστέτης χρεῖσιν ἔχων ὁλόκληρον, ὑπέδειτο δὲ πρῶτος τὸ χρεῖσιν, εἴτα ἐπώλησεν αὐτῷ ὁ δανειστὴς, οὐδὲν ἐβλάψεν τῷ ὑπόδυνῳ· εἰ δὲ ὅλον μὴ λαβὼν ὁ πρῶτος, εἴτα ὁ δανειστὴς πρὸς τὸν κατὰ δίκην πωροστέτην τὸ χρεῖσιν πρῶτον, ἐπώλησεν αὐτὸ, ἰσχυρῶς πεπρακεν, καὶ οὐκ ἀνασφαπῆσεται τὸ γεγονός.

15'. Εἰ μὲν τὸ ἐνέχυρον ὑπὸ τῆς γενέων σου ἐπὶ μετενεχυράσῃ ὁ δανειστὴς, διώσας τὸ ὀφειλόμενόν διδοῖς, ἀναλαβεῖν τὸ ἐνέχυρον.

κα'. Ο ὅκετος τ' ἐνεχυραδείσης δοῦ-
λης, ἐν τῇ αἰπῇ. τῆς μητρὸς ὅστι.

κβ'. Εὰν ἀνδράποδα ἐδόθῃ εἰς ἐνέχυ-
ρον, αἱ ὑποηρεσίαι αὐτῶν εἰς τοῦ το-
κοῦ φηφίζονται, καὶ εἰς κεφάλαιον. τὸ
λοιπὸν ἐν ᾧ κατεβάλη ὁ χρεώσης,
ἡρωὺς ἀποπίπτει, μὴ δεχομένου τῆς
δανεισθῆ δυνάμεως ἐκδικεῖν αὐτὰ, καὶ
τῆς ὁ δέχων παρακελεύεται.

κγ'. Ο δανειστής ἐκ τῶν καρπῶν τῆς
ἐνεχύρου πληρωθεὶς τὸ χρέος, ἐκ ἐπ-
ιδυνάμεως τὸ ὑποτεθεὶς αὐτῷ πιπράσκειν.

κδ'. Ο δανειστής τὸ ὑποκείμενον αὐτῷ
πρᾶγμα πωλήσας, οὐ δοκεῖ ἰπιδικον
πεπραμέναι. ἰπιδικὸν καὶ παράκλησιν
νέμεται αὐτὸ ὁ χρεώσης.

κε'. Πωλήσας τὰς ὑποθήκας ὁ δα-
νειστής, εἰς τὸ ἐλλείπον αὐτῷ τῆς χρεώσεως
δυνάμεως κινεῖν καὶ κατὰ τοῦ περ-
τύπου, καὶ κατὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ αὐ-
τοῦ.

κς'. Ο δανειστής μέλλων πιπράσκειν
τὸ ἐνέχυρον, γωρεῖται τῆς ποιεί-
ται. τῷ χρεώσῃ, εἰ ἀχρεῖαν ἔχει,
καὶ διαμδρπυρεῖται αὐτόν. εἰ μὲν
τοι περὶ γραφῇ ἐποίησεν ἐν τῇ πρᾶ-
σι, τῇ περὶ φόρῃ ἀγωγῇ ἀδυν-
νάτω.

κζ'. Εὰν ὑπολοιπὸν τοῦ χρεώσεως ἐ-
ποφείλῃς, εἴτα ὁ ἀνιδικὸς τοῦ, ἢ
οὐ παραγίνεται, ἢ οὐ δέχεται τὸ λοι-
πον; ἄλλα πιπράσκει τὸ ἐνέχυρον
ἀναδῶς, οὐδὲν κατεβάλλει πῶς
σὴν δεσποτεῖαν, ὡς ἔχεις ἐπ' αὐ-
τῷ.

κη'. Καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς χρεώσεως
Basil. Tom. IV.

XXI. Partus pignoratæ an-
cillæ in causa matris est.

L. r.
C. de
partu
pign.
L. 2.

XXII. Si mancipia pignori
obligata sint, operæ eorum
in viuras imputantur; & in
sortem: residuum debiti sol-
uenti debitori, vel consigna-
tum deponenti, si creditor
non accipiat, ea præses pro-
uinciæ restitui iubebit.

XXIII. Creditor qui ex fru-
ctibus pignoris absolutus est,
rem pignori obligatam dis-
trahere non potest.

L. r.
C. de
dis-
tract.
pign.

XXIV. Creditor qui rem si-
bi obligatam vendidit, non
videtur rem litigiosam ven-
didisse: quia debitor preca-
riò illam possidet.

XXV. Creditor qui hypo-
thecas vel pignora vendidit,
residua sortis nomine aduer-
sus debitorem principalem,
vel fideiussorem eius agere
potest.

L. 2.

L. 3.

XXVI. Creditor qui pignus
distrahit, notum id
debitori faciat, si facultatem
habeat, eique testatò denun-
tiet. si tamen fraudem admi-
serit in pignore distrahen-
do, competenti actione con-
ueniatur.

L. 4.

XXVII. Si residuum debiti
debeas, & venire pars diuer-
sa cessauerit, vel superfluum
accipere recuset, & nihilo-
minus pignus improbè ven-
dat, proprietatis tuæ ius non
lædit.

L. 5.

XXVIII. Licet maiorem par-

L. 6.

tem debiti creditor confecturus sit : nihilominus pignus distrahet.

- L. 7. XXIX. Et si distraxerit, venditio non reuocatur. si quid tamen in ea re fraudulenter fecerit, ipse non emptor conveniatur.

- L. 8. XXX. Si prius quàm pignus creditor distraheret, debitum ei obtulisti, eoque non accipiente, illud deposuisti, venditio pignoris non valet. Quòd si priusquam offerres illud vendiderit, iure vendidit, nec venditio reuocari potest.

- L. 9. XXXI. Si creditori integra pecunia ex pretio specialis hypothecæ numerata non sit, potest residuū & cætera etiā bona vindicare, aut distrahe-

- L. 10. XXXII. Creditori non licet ne quidem per interpositam personam pignus emere. sed si debitore distrahente comparauerit, emptio valet : si modò dolus absit, aut merus. si tamen ostenderis creditorem pignus emisse per suppositam personam, nec bona fide, potes oblatâ pecuniâ cum usuris rem recipere.

- L. 11. XXXIII. Mulier licet pro alio pignora dederit, tamen creditor ea distrahere non potest, nisi marito eius ea obligante, simulauerit non esse propria, & creditorem ignorantem circumscripserit.

ἔλαβεν ὁ δανειστής, οὐδὲν ἦσαν πρᾶσι τὸ ἐνέχυρον.

κθ'. Καὶ πωλήσας, ἰχυρῶς ἐπώλησεν· εἰ μὲντοι ἐκακούργησέ τι, αὐτὸς οὐ μὲν ὁ ἀγοραστής ἐναγέσθω.

λ'. Εὰν πρὶν ἢ πωλήσῃ τὸ ἐνέχυρον ὁ δανειστής, τὸ χρεῖσθαι αὐτῷ προσηγάγῃς, ἢ αὐτῷ μὴ δεξαμένην, παρακατέδου αὐτὸ, ἢ πρᾶσις τῆς ἐνεχύρου ἐκ ἰσχύος. εἰ μὲντοι πρὸ τῆς προσενέγκειν ἐπώλησεν αὐτὸ, ἰχυρῶς πείσεται, ἢ ἀνακαλεῖσθαι πάλιν πρᾶσιν οὐ δυνατόν.

λα'. Εὰν ὁ δανειστής πωλῶν πάλιν ἰδικίῃ ὑποθήκῃ, τὸ ἱκανὸν μὴ ὑπομείνῃ, δυνάται λοιπὸν ἢ τὰ ἄλλα πρᾶγματα ἐκδικεῖν, ἢ πεπραῖσκειν ὡς ὑποκείμενα αὐτῷ.

λβ'. Οὐκ ἔστι τῷ δανειστῇ, οὐδὲ διαφρενδέτου προσώπου τὸ ἐνέχυρον ἀγοράζειν. εἰ μὲντοι τῆς χρεώσου πρᾶσκοντος ἠγόρασεν, ἰχυρῶς ἐπείσεται, εἰ μὴ δόλῳ, ἢ φόβῳ γέγονεν· εἰ μὲντοι δεικνύεις διὰ τινος ἠγοράσκειν τὴν δανεισὴν τὸ ἐνέχυρον, καὶ οὐχὶ καλῇ πίστι, δυνάσαι πωροφέρειν τὰ χρήματα μετὰ τῶν πόκων ἀναλαμβάνειν τὸ πρᾶγμα.

λγ'. Ἡ γυνὴ εἰ ἢ ὑπὲρ ἄλλου δέδωκεν ἐνέχυρον ὁμοῦς οὐ δύναται ταῦτα πεπραῖσκειν ὁ δανειστής· εἰ μὴ ὑποπτεμένη αὐτὰ τῆς ἀνδρός αὐτῆς, πωροποιεῖτο μὴ ἢ ἴδια, καὶ πείσεται τὴν δανεισὴν ἀγνοοῦντα.

λδ'. Εὰν ὁ χρεώτης ᾧ δὲ πώμῳ τῷ δανειστῇ ἐπώλησε τὸ ἐνέχυρον, μὴ ἰδίᾳς μόνον αἰτίας ἐδόξεν ἐκποιεῖν αὐτὸ πῶ ἀγοράσῃ.

λε'. Εὰν τις ἀπὸ δανειστῇ ἀγοράσῃ τὸ ἐνεχυραδὲν αὐτῇ παρὰ τὸν δανειστήν, ἢ μὴ παραλαβὴν χοράζουσαν πῶ νομῶ, οὐκ ἔχει πῶ ἐπ' αὐτῇ ἀγωγῶν.

λς'. Ὁ δανειστής ἀγνωμονοῦντος κατεχόντων τῶν χρεωστῶν τὰς ὑποθήκας, παροίτω τῷ δέχοντι, καὶ κείνῳ ὅστις ἐπὶ πωλήσῃ αὐτῇ ταύτας.

λζ'. Εὰν τὰ ὑποκείμενα ἀνδράποδα πωλήσῃ ὁ δανειστής, εἴτε ὑπόνοση αὐτὰ ὁ πάλαι χρεώτης, ὁ ἀγοράστής, οὐχ ὁ παρὰ τὸν αὐτὸν αὐτὸς ἀγωγῶν ἐξεί.

λη'. Εὰν εἰς κληρονόμος τῶν τελευτήσαντος χρεώτου τὸ ἀρμόζον αὐτῷ κατὰ βάλῃ τῷ δανειστῇ, οὐ κωλυθήσεται ὧς αὐτὸς παροίσειν τὰ ἐνέχυρα ὁ δανειστής.

λθ'. Εὰν ὁ δανειστής τὸ ὑποκείμενον ἄλλῳ παρὰ τὸν δανειστήν πωλήσῃ, οὐ ποιεῖ αὐτῷ παροίσειν, εἴτε γινώσκων, εἴτε ἰδίᾳς εἶχεν ὑπόθηκον.

μ'. Ὁ ἀπὸ δανειστῇ ἀγοράσας ἐνέχυρον κατὰ νόμους, οὐ νικάται ὑπό τινος.

μα'. Εὰν τὸς ἀνδρὸς σου δανείσαντος καὶ λαβόντος ἐνέχυρα οὐ μὴ κληρονόμοις αὐτοῦ, οὐκ ἔχεις ἀδείαν τὰ δεδομένα αὐτῷ ἐνέχυρα πωλεῖν.

Basil. Tom. IV.

XXXIV. Si debitor non consentiente creditore pignus vendiderit, cum sua causa ad emptorem transferre videtur.

XXXV. Si quis à creditore rem ei obligatam comparauerit, & in vacuam possessionem inductus non sit, nullam in rem actionem habet.

XXXVI. Si creditori satisfactum non sit; debitoribus res pignori obligatas tenentibus, adeat præsidem prouinciæ, qui distrahendi facultatem ipsi tribuet.

XXXVII. Si creditor pignori nexa mancipia distraxerit, deinde ea debitor quondam sollicitauerit, emptor non venditor in rem habebit actionem.

XXXVIII. Si vnus ex heredibus defuncti debitoris contingentem sibi portionem creditori soluerit; creditor pignora ab eo emere non prohibetur.

XXXIX. Si creditor rem alij nexam vendiderit; nullum ei præiudicium facit, siue generalem siue specialem habuit hypothecam.

XL. Qui à creditore pignus iure emit, à nullo vincitur.

XLI. Si maritus tuus mutuum tuam pecuniam dedit sub pignoribus, túque ei non successisti, distrahendorum ei datorum pignorum nullam habes facultatem.

G iij

L. 10. XLII. Si creditor pignus pluris vendiderit, quàm ei deberetur, licet ex eo quod plus redegit aliud emerit, pignoratitia de superfluo convenitur.

L. 1 C. XLIII. Si sint qui emant pignora, non impediuntur verbis testatoris quæ inseruit testamento, quibus cauit ne venundarentur, adiectâ poenâ, ut in fiscum redigerentur.

L. 2. XLIV. Non aliter debitor pignorum venditionem impedire potest, nisi integra pecunia cum usuris oblata sit, vel deposita. Quod si quid deerit, non solum non impedit, sed nec emptor malâ fide possessor fit.

L. 1. C. Si XLV. Si fuerit probatum, vend. pign. creditorem malâ fide pignus vendidisse, deinde iudicatum facere non possit, emptor si malâ fide emerit, convenietur rem cum fructibus restituturus.

L. 2. XLVI. Si creditor tuus servos nullo iure vendiderit, à possessore eos vindicare potes: nisi eos vñceperit, quo casu pretium à creditore qui non iure eos vendidit consequeris.

L. 3. XLVII. Creditor qui viliori pretio in gratiam emptoris pignus vendidit, si soluendo non sit, emptor recepto pretio illud restituet.

μβ'. Τοῦ δανεισοῦ πωλήσαντος τὸ ἐνέχυρον πλείονος οὐ ἐχρεώσεται, εἰ δ' ἔσθ' ὃν ἠγόρασεν ἐν τῷ ὑπὲρ παρόντος, ἀλλ' οὐκ τῇ πρὸς τὸ ἐνέχυρον ἀγωγῇ ἐνάγεται ἐπὶ τῷ πρὸς τὸν πωλῆσαντα.

μγ'. Εὰν ὥσιν δ' ἀγοράζοντες τὰ ἐνέχυρα, ἐκ ἐμποδίζοντες ἐν τῇ ῥημάτων τῆ διαθεμῆναι τῇ ἐν τῇ διαθήκῃ, ἐνθα οὐ μόνον ἀπηγορεύσεν αὐτὰ πωλεῖν, ἀλλὰ καὶ ποινὴν ὥρεσεν, ὥστε τῆ δημοσίου γινέσθαι.

μδ'. Οὐκ ἄλλως ὁ χρεώστης δύναται ἐμποδίζειν τῇ πωρᾷ τῇ ἐνέχυρον, εἰ μὴ ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον καὶ τὸν τόκον πωροφύρει, εἴτε οὐκ ἀπόζηται. εἰ δέ τι ἐλλείπει, οὐ μόνον ἐκ ἐμποδίζει, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγοραστής ἐκ ἐστὶ κακῇ πίστι νομίζει.

με'. Εὰν δευχθῇ ὁ δανειστής κακῇ πίστι πωροφύρει τὸ ἐνέχυρον, εἴτα μὴ ὑπορῇ τὸ κατὰ δικαιοσύνην δοῦναι, ὁ ἀγοραστής εἰ κακῇ πίστι ἠγόρασεν, ἐνάγεται αὐτὸς ὀφείλων τὸ πρᾶγμα μὴ τῇ καρπῶν ἀποκαταστήσαι.

μς'. Εὰν δοῦλοι πρὸς δυνάμει πωροφύρῃ τὸ ἐνέχυρον τοῦ δανεισοῦ, δύναται αὐτοὺς ἐκδικῆσαι ἀπὸ τῆ νομείας· εἰ μὴ διὰ τῆς χρήσεως ἐκυρίβωσεν αὐτοὺς· τότε γὰρ λοιπὸν τὸ ὑμνημα λήψῃ ἀπὸ τῆ δανεισοῦ τῆ παρανόμως πωλήσαντος.

μζ'. Ο δανειστής ἐλάττω πωλήσας τὸ ἐνέχυρον τῆς αἰτίας πρὸς χάριν τῆ ἀγορασσοῦ, ἐν ᾧ ἀπορὸς ὅστις, ὁ ἀγοραστής λαμβάνων τὸ ὑμνημα ἀποκαθίστησιν αὐτό.

μη'. Εάν ὁ δανειστής ᾧ δὲ τῷ γό-^A
μον πέπρακε τὸ ἐνέχυρον, οὐ μόνον
κατ' αὐτὸ ἀγωγὴν ἔχεις, ἀλλὰ καὶ
τῆ ἀγορασθῆναι, ἐν ᾧ μετέχει τῆς κα-
κουργίας, ὥστε πάντα μὲν τῶν καρπῶν
ἀποκαταστήσαι αὐτόν.

μβ'. Ο δανειστής εάν ἐπώλησεν τὸ
ἐνέχυρον πρὶν ἢ τὸ ἰκανὸν πᾶσι, μὴ
συμπάξαι τῆ ἀγορασθῆναι, ἀκλη-
ρονόμοι αὐτὸ ἐνάγονται εἰς τὸ ὑπερ-^B
πᾶσον, οὐ μὲν τῆ ἀγορασθῆναι οἵπνες
συνέμενονται.

ν'. Ο μερικὸς κληρονόμος, εἰ μὴ τὸ
χρῆμα ὅλον δῶ, οὐ λήψεται τὸ δι-
κεῖν μέρει τὸ ἐνέχυρον.

να'. Καὶ ἐσβέσθῃ ἡ προσωπικὴ ἀ-
γωγὴ, οὐδὲν ἦτις ἡ τῆ ἐνέχυρου
σώζεται.

νβ'. Εάν τὸ χρῆμα ἀποδοθῇ τῷ δα-^C
νιστῇ, εἴτε οὐκ ἀνταλλάξαι εἰς κα-
ταβολὴν, εἴτε ἐκ συμφωνίας γέ-
γονεν ἀπὸ ἀνταλλαγῆς, ἢ καὶ τὸ λοι-
πὸν προσενέγκας, ὁ δὲ οὐκ ἐδέξατο,
καὶ ἀπέδου αὐτὸ, διώσεται τὰ ἐνέχυ-
ρα ἀπαγγέλλων.

νγ'. Τοῦ δανειστοῦ τελευτήσαντος, ὅτι
πολλοῖς κληρονόμοις, ἢ μὲν ἀγω-
γὴ τῆς χρεώσεως μερίζεται εἰς αὐτοὺς. ^D
ἢ δὲ τῆ ἐνέχυρου εἰς ὅλον κληρὸν ὅστις
ἐκάστω.

νδ'. Ἡ μὲν ἀγωγὴ τῆς χρεώσεως εἰς τοὺς
κληρονόμους διαρεῖται· τὸ μὲν τοῖς
ἐνέχυρον ὅτι πᾶσι ἐπὶ αὐτῷ ἀγω-
γῇ ἔχει, εἰς ὅλον κληρὸν ὁ νεμόμενος
διώσεται.

νε'. Εάν χειρογραφήσας ἐκ ἀπαιθ-

XLVIII. Si creditor nullo ^{L. 4.}
iure pignus vendiderit, non
tantum aduersus eum, ve-
rum etiam aduersus empto-
rem, si fraudis particeps fue-
rit, actionem habes, ut om-
nia cum fructibus restituiat.

XLIX. Si creditor pignus, ^{L. 3.}
priusquam ei satisfaceret dis-
traxerit, non colludente em-
ptore, heredes eius de super-
fluo, non emptoris, qui simul
possident, conueniuntur.

L. Qui pro parte heres exti- ^{L. 1.}
tit, nisi totum debitum ex- ^{C. De}
soluat, suam portionem ex ^{luit.}
pignore non recipiet. ^{pign.}

LI. Licet actio in personam ^{L. 2.}
extincta sit, nihilominus in-
tegra manet actio hypothe-
caria.

LII. Si debitum creditori ^{L. 3.}
redditum sit, siue res in so-
lutum datae, siue etiam com-
pensatio facta sit ex permu-
tatione, vel residuum obtu-
leris, vel si non acceperit,
illud deposueris, pignora re-
petere poteris.

LIII. Defuncto creditore, ^{L. 1. C.}
pluribus relictis heredibus, ^{Si v.}
actio quidem personalis in- ^{nus ex}
ter eos diuiditur. actio verò ^{plur.}
hypothecaria unicuique in ^{her.}
solidum competit. ^{cred.}

LIV. Actio quidem persona- ^{L. 2.}
lis inter heredes diuiditur:
hypothecaria verò, quia rei
persecutio est, qui possidet
in solidum conuenitur.

LV. Si cautionem emisit- ^{L. 1. C.}

G iij

Si pig.
con-
uent.
num.
pcc.
fec. nō
sit.

ris, nec tibi pecunia numerata sit, pignus autem dederis, in rem experieris. Nec enim obstabit tibi exceptio: at si non soluisti pecuniam: quia reuerà numeratio non præcessit. Sed & si tu pignus possideas, agentem hypothecaria exceptione submouebis.

L. 2. LVI. Si nihil creditor numeravit uxori tuæ, quæ pignus dedit, quia inanem cautionem accepit, neque pignora teneant.

L. I. C. De iu. dom. imp. LVII. Creditor qui petit à principe ut iure dominij bona debitoris possideat, nomen eius exprimere debet, & an solemnia peregerit, & an speciale pignus sit: nam si generalis hypotheca sit, C

L. 2. LVIII. Si creditor postquam ei permissum est bona debitoris sui possidere, usuras acceperit, videtur beneficio renuntiare.

L. 3. LIX. Si quis pignus acceperit, & aliquid pactum fuerit, id obtineat. sin autem nulla pactio intercesserit, & D biennium transactum sit post condemnatum vel denuntiatum debitorem, liceat pignus vendere. Quod si emptorem non inueniat, ut necesse sit rem iure dominij possidere, tunc si præsens sit debitor, fiat ei denuntiatio. si verò absit, præsidem creditor adeat, ut is certum

A μήνης; δέδωκας δὲ ἐνέχυρα, πῶς
πρὸς αὐτὴν ἀγωγὴν κινεῖς ἐπ' αὐ-
τοῖς. οὐδὲ γὰρ ἀνέγκεται σοι παρα-
γραφή ἢ λήγουσα. ἀλλ' εἰ μὴ δέ-
δωκας τὸ χρεῖος. ἴππ' ἀληθῶς οὐ
παραέβη. εἰ δὲ ἔσθ' ἐνέμον τὸ ἐνέ-
χυρον, κινουῦται αὐτὸν πρὸς αὐτὸν,
ἐκβάλλεις τὴν παραγραφήν.

ντ'. Εὰν ὁ δανειστὴς μὴδὲν δέδω-
B κεν τῇ γυναικὶ σου, ἥτις ἐνέχυρον
ἔδωκεν, ἴππ' μάταιον ἔγραφε
ἔλαβεν, οὐδὲ τὰ ἐνέχυρα κρατοῦν-
ται.

νζ'. Ο δανειστὴς αὐτῶν βασιλέα, δι-
καίῳ δεσποτείᾳς νεμηθῆναι τὰ τοῦ
χρεώτου πράγματα, ὀφείλει καὶ τὸ
ὄνομα αὐτοῦ λέγειν, καὶ εἰ τὰ εἰωθό-
τα ἔπραξε, ἢ εἰ πρὸς ἰδιοῦ υἱοῦ
C αἰτεῖ. ἐπεὶ τοιγα πᾶντως εὐδυνάται
πάντελως.

νη'. Εὰν ὁ δανειστὴς μὴ τὸ ἴππ' πρᾶ-
πῆναι αὐτὸν δικαίῳ δεσποτείᾳς νεμη-
θῆναι τὰ τοῦ χρεώτου πράγματα,
τόκοις λάβῃ, δοκεῖ δεσποτατεῖσθαι τῆς
φιλοτιμίας.

νθ'. Εὰν ὡς ἐνέχυρον λάβῃ, καὶ
συμφωνήσῃ τὸ πρὸς αὐτὸν, τὸ δό-
ξαν κρατεῖτω. εἰ δὲ μὴδὲν ἔδοξε,
καὶ διεπᾶ ἀφέλθῃ, μετὰ κατὰ-
D δίκην ἢ διαμρτυρίαν, ἔξεστιν αὐ-
τῷ ππράσκειν αὐτό. εἰ δὲ μὴ δι-
είσῃ ἀγοράσῃ, ὥστε τὸ λοιπὸν δι-
καίῳ δεσποτείᾳς νέμεσθαι αὐτὸν, τό-
τε εἰ μὴν ἀφῇσιν ὁ χρεώτης, δια-
μρτυρεῖσθαι αὐτόν. εἰ δὲ ἀπέσι, πῶ
ἄρχοντι εἰπάτω, ὥστε αὐτὸν ῥητόν

χρόνῳ τῆς αἰτίας, οὗ ἐντὸς ὁφείλει ζη-
 τηθῆναι διὰ τῆς αἰτίας. Ἐάν μὲν
 εὑρεθῇ, ἔτι τὸ χρέος δῶ, λαμβανέτω
 τὸ ἐνέχυρον· εἰ δὲ μὴ φανεῖν,
 πάλιν ῥητὸν χρόνον ὁρίζεται ὁ δικασ-
 τὴς, εἰς ὃν παραχρῆται, καὶ τὸ χρέος
 δῶ, καὶ λάβῃ τὸ ἐνέχυρον. εἰ δὲ μηδὲ
 οὕτω φανεῖν, εἴτε γουὺ φανείας μὴ
 δῶ τὸ χρέος ὅλον, τότε προσίτω βα-
 σιλεῖ δικαίῳ δεσποτείας γήσων αὐτό. B
 καὶ μὴ ταῦτα ἔχῃ τὸ χρεώσης ἀδείαν
 ἐντὸς ἄλλης διετίας εἰς τὸ προσενέ-
 καν τὸ χρέος, καὶ λαβεῖν τὰ οἰκεία
 μὴ τῶν πόκων, καὶ τῶν ζημιῶν τῶν
 συμβασθῶν τῷ δανειστῇ, ὅρκῳ φα-
 νεροῦτος αὐτῷ ταῦτα. εἰ δὲ ᾤρε-
 θῇ ἡ διετία, τέλει ἔστω δεσποτείας,
 μηκέτι ἀναπορευθῆναι αὐτά· εἴ-
 τε εἰ μὲν πλείον ἐστὶ τὸ ἐνέχυρον τοῦ C
 χρέους, εἰς τὸ ὑπὲρ πλέον ὑποκείται
 τῷ χρεώσῃ, ἢ τῷ δανειστῇ αὐτῷ, οὐ
 μὴ τῷ τῷ δανειστῇ. εἰ δὲ ἴσον αὐτό-
 σιν, ἀπῆλλακται. εἰ δὲ ἥττω ἐστὶ, ἔχει
 ἐπὶ τῷ λείποντι πλὴν ἰδίαν ἀγωγὴν.
 ἀδείαν δὲ ἔχει ὁ δανειστὴς τοῦ ὑπὲρ
 πλέον ὄντος πλὴν ἀποπλήμῃσιν δοῦναι·
 εἰ δὲ καὶ πωλῆται αὐτὸ βουλευθείη, D
 ἔτι ἀμφισβῆται. εἰ ᾤρεθῇ, ὅρ-
 κῳ τῷ δανειστῇ φανεροῦσθαι τὸ πρᾶ-
 γμα, ὅτι οὐδὲνα δόλῳ ἐποίησεν· ὅτε
 δὲ αὐτὸς αὐτὸν ἐμέται, καὶ ἀμφισβῆ-
 λεται ὁ δικαστὴς κρίνεται.

tempus præstituat, intra
 quod ab officiali debitor re-
 quiri debeat: ac si quidem
 inuentus fuerit, & debitum
 exoluerit, pignus recipiat.
 Sin autem nullatenus fuerit
 inuentus, rursus iudex cer-
 tum tempus definiat, intra
 quod veniat, & debitum sol-
 uat, & pignus reluat. Quod
 si ne ita quidem sui copiam
 fecerit, aut venerit quidem,
 sed pecuniam omnem non
 offerat, tunc principem cre-
 ditor adeat, rem iure domi-
 nij habiturus. & post addi-
 tionem, liceat debitori in-
 tra aliud biennium debitum
 offerre, cum vsuris & dam-
 nis creditori illatis iureiu-
 rando eius æstimandis, &
 pignus suum recipere. Sin
 autem biennium fuerit elap-
 sum, plenissimè & sine om-
 ni reuocatione rem habeat
 creditor. Sed si quidem am-
 plius in pignore sit quàm in
 debito, de superfluo tenetur
 debitori, vel creditori eius,
 non etiam creditori credito-
 ris. Sin autem ex vtrâque par-
 te quantitas æqua sit, debi-
 tor liberatur: sed si minus
 in pignore sit, quàm in de-
 bito, integrum est credito-
 ri residui nomine actiones
 suas exercere. Licebit autem
 creditori æstimationem su-

perflui præstare. Sed & si creditor pignus vendere maluerit, & du-
 bium est an aliquid supersit, creditor dato iureiurando manife-
 stum faciat se nihil dolo fecisse. cùm verò ipse pignus possidet,
 & dubitatio quoque exoritur, iudex rem dirimat.

L.I.C.
de pa-
& pig.

L. i. C. LX. Si quis cum creditore
de pa- pactus sit, ut pecunia ad diem
& pig. certam non soluta pignus ce-
dat creditori, non videtur
ipsi vendere, sed aduersus
omnes ius ipsi concedere.;
hoc est, facultatem distra-
hendi pignoris.

L. 2. LXI. ¹ Qui fundum vendidit, si alterum pignoris hypothecæ titulo evictionis nomine dederit, si secundum emptorem res iudicata sit, fundus restituitur.

L. 3. LXII. Si creditor pactus fuerit, ut si ad diem pecunia soluta non sit, pignus ei adquiratur, pactum iustum & ratum non est.

L.I.C.
cred.
euidt.
pign.
non
deb.

L. I. C. LXIII. Creditor qui pignus
cred. iure creditoris vendidit, non
euidt. tenetur de euidtione : nisi
pign. antiquior creditor illud au-
non ferat. sed si is qui vendidit
deb. successerit antiquiori, pignus
vindicare non potest, ne qui-
dem si fiscus sit.

L. 2. LXIV. Qui iure creditoris pignus comparauit, non agit de euictione: nisi hoc actum sit, vel dolo malo creditor vendiderit: tunc enim euictionem præstat.

A ξ'. Εὰν συμφωνήσῃς πρὸς τὸν
δανειστὴν, ὅτι εἰ μὴ κατεβάλλῃ ἐντός
τοῦδε τοῦ χρόνου, παραχωρεῖται
ἐποικήσας, οὐ δοκεῖ πωροσκεῖν αὐ-
τῷ, ἀλλὰ τὸ κτ' πάντων δίκαιον δι-
δόναι αὐτῷ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἔξεῖναι πω-
ροσκεῖν αὐτῷ.

ξα'. Ο πωλῶν ἀγρόν, ἐὰν ἐπόθη-
 ται ἄλλῳ, διαβεβαιουμένου μὴ ἐκ-
 νικᾶσθαι (N) πεπραγμένον, ἐὰν ὅλως
 συμβῇ νικῆσαι (N) ἀγοραστὴν, διὰ δι-
 δοται ὁ ἀγρός.

Ξβ'. Εὰν εἴπῃ ὁ δανειστής, ὅτι εἰ μὴ
καταβληθεῖ μοι τὸ χρέος ἐν τῷ
ὅσῳ χρόνῳ, δεσποῦντος ἔσομαι τοῦ
ἐνεχέου, τὸ τὸ συμφωνῶν δούλου
ἔσω.

Ξγ'. Ο δανειστής πωλῶν τὸ ἐνέχυρον
 C δικαίῳ δανειστῇ, οὐχ ὑπόκειται ἐκ-
 νικῆσθαι· εἰ μὴ ἄρα πωρῶν ἐστὶν
 ἀποσπᾶσθαι αὐτό. Εἰ δὲ ὁ πωλήσας,
 ἢ (W) πωρῶν ἐστὶν ἐκληρονόμησεν,
 οὐ δύνάται παντελῶς ἐκδικεῖν αὐτό,
 καὶ τότε τὰς φείσκειν.

ΞΔ'. Ο ἀγροεὺς δανειστικῶς δικαίῳ
ἐνέχυρον, οὐ καλῶς κινεῖ πρὸς ἐκτι-
μήσεως· εἰ μὴ ὅδ' οὐ συμπεφώνηται,
ἤτοι δόλω πείρεται· τότε γὰρ
κινεῖται.

ΤΙΤΛΟΣ Η.

Ποιῖς ὁποῖς τὸ ἐνέχυρον ἢ ἡ ὑποθήκη διαλύεται.

TITVLVS

VIII.

Quibus modis pignus vel hypotheca soluitur.

α. Εἴ τις πραγματείαν πράττων ἢ χρεώσται, κατεβάλη τὸ χρεός, λυθήτω ὑποθήκη, ἢ πῶ μὲν ἔπι τῷ ἐνέχυρῳ ἀγωγὴν ἐκ ἑχ. νεμόμενος δὲ ἀπαρξάσθω ἑχ.

Εάν πωλήσας ἀχρὸν λάβω αὐτὸν εἰς ἐνέχυρον ὑπὲρ τοῦ τμήματός, ἢ συγχώρησας τὸ τμήμα πελομένη, ἢ ἀνέχυρος διρεθῇ ἢ δωρεά, οὐ καλῶς ὁ δημόσιος κληρονομῆς μου ἐνδικαί πῶ ὑποθήκῃ λελύται γὰρ ἐμοὶ δωρησαμένου.

Τῆς δίκης μετενεχθείσης ἀπὸ τῆς ἐνδικῆς εἰς τὸν παρονομαζόμενον, οἱ δότες ἔπι τῇ ἐκπληροσῇ τῶν κρινέων ἐπλητῇ ἢ ἐνέχυρα ἐκ ἐνέχονται. β. Εάν ὁ νεμόμενος τὸ παρῶμα παράσῃ τῷ δανειστῇ πῶ τῆς δίκης διατήρησιν, οὐκ ἐνδικαί ὅτ' αὐτὸ τὸ παρῶμα ὁ χρεώστης, εἰ μὴ παράσῃ τὸ χρεός.

γ. Εάν ἀχρεώσταις ὑπὸ ἡμέραν παροδεύμενος ὑπόδωμαι, καὶ εἴσω τῆς παροδεύσεως ὑπερδεμαπίσῃ τις, λυέται ἡ ὑποθήκη· εἰ δὲ οὕτως ἐπαρῇ τις, εἰ μὴ τῷ ἀχρεώστῃ ἀπαρῇ, οὐ λυέται τὸ ἐνέχυρον.

ΑΙ. SI quis debitoris negotia gerens pecuniam soluerit, pignus liberat; nec habet actionem hypothecariam. si tamen possideat, exceptionem habet.

Β. Si fundo vendito, pretij nomine eundem pignori accepero, & remisso pretio decessero, ac inutilem esse donationem constiterit, non recte fiscus, qui mihi successit hypothecam vindicat, quia ea donatione pignus solutum est.

Γ. Translato iudicio a defensore in principalem, qui satisfecerunt iudicatum solui & pignora liberantur.

II. Si possessor rei creditoris litis aestimationem praestiterit, debitor ab eo non aliter rem vindicat, nisi prius debitum soluerit.

III. Si rem sic emerim, nisi si quis intra certum diem meliorem conditionem fecerit, eamque pignori dederit, ac medio tempore extiterit qui plus licitus fuerit, soluitur hypotheca. Si vero res sic distracta sit, nisi emptori displicuisset, soluitur pignus.

- L. 4. IV. Seruum quem pignori obligaueram redhibere inuito creditore non possum.
- §. 1. Si creditor consenserit ut debitor pignus venderet, aut permutaret, aut donaret, aut in dotem daret, pignus soluitur, nisi ius suum sibi seruauerit. Idem erit dicendum si ratum habuerit: sed si ipse creditor sic vendiderit, ne discederet a pignore nisi ei satisfiat, exceptio ei non nocet.
- §. 2. Si creditor venditioni, quæ iure non valet, consenserit, pignus non soluitur.
- L. 5. V. Si creditor hypothecam remiserit, vel debitum, pignus soluitur: licet alius possideat: nisi hoc actum sit duntaxat, ut à persona non petatur.
- §. 1. Si paciscar ne intra annum pecuniam petam, de hypotheca quoque idem pactus videor.
- §. 2. Si ex pacto fideiussor pro hypotheca datus sit, hypotheca soluitur: sed si debitum creditor vendiderit, hypotheca & omnes obligationes manent integræ.
- §. 3. Satisfactum est, & cum deferente creditore debitor iurauit rem hypothecæ non dedisse.
- L. 6. VI. Soluitur pignus, si debitum solutum sit, vel creditori satisfactum, vel si pignus tempore vel alio modo finitum sit.
- Δ'. Οὐδυνάμιαι ⑤ δοῦλον ὃν ὑπέ-
θηκα· ἀναστρέψαι τῷ πρᾶτῃ παρὰ
γὰρ μὲν τῆς δανείσεως.
- Εὰν ὁ δανείσης συναινέσῃ τῷ
χρεώστῃ, προλαύῃ τὸ ἐνέχυρον, ἢ
ἐναλλάσσῃ, ἢ δωροδομήῃ, ἢ εἰς
ποσὶν ἐπιδίδῃ, λύεται τὸ ἐνέχυ-
ρον, εἰ μὴ τὸ ἴδιον ἐφύλαξεν ὀφειλόμενον.
τὸ αὐτὸ καὶ δεκτὸν ἡγήσεται· εἰ δὲ
αὐτὸς ὁ δανείσης πωλήσῃ, ἐφ' ᾧ
μὴ δοῦσθαι τὸ ἐνέχυρον ἕως, ἂν τὸ
ἰκανὸν ὑπόσῃ, οὐ βλάπεται διὰ τῆς
παραφύσεως.
- Εὰν δὲ ἀνέχῃ πρὸς συναινέ-
σιν ὁ δανείσης, οὐ λύεται τὸ ἐνέχυρον.
εἴτε τῷ ὑποθήκῃ συγχωρήσῃ,
εἴτε τὸ χρέος, λύεται τὸ ἐνέχυρον·
καὶ ἄλλος νέμεται· εἰ μὴ δὲ αὐτῷ
παραπομπῇ μόνῃ ἡδελήσῃ συγχω-
ρήσῃ.
- Εὰν συμφωνήσῃ μὴ ἀπαγγέλλαι
τὸ χρέος, εἴσω ἐν αὐτῷ, δοκῶ καὶ
ὡς τῆς ὑποθήκης τὸ αὐτὸ συμ-
φωνεῖν.
- Εὰν ἐν συμφώνῳ δοθῇ ἐφ' ἡμετέρας
ἀπὸ τῆς ὑποθήκης, λύεται. εἰ δὲ τὸ
χρέος πωλήσῃ ὁ δανείσης, καὶ ἡ
ὑποθήκη, καὶ πάντα αἱ ἐνοχαὶ σώ-
ζονται.
- Ἰκανοδοσία ἔστι, καὶ ὅτε ὁ δανεί-
σης ὁχλῇ παρὰ τῆς ὁμολογίας, ὥς οὐχ
ὑπέδειπτο.
- Λύεται τὸ ἐνέχυρον, τῆς χρεώσεως
καταβαλλομένου, ἢ τὸ ἰκανὸν γε-
νομένου, ἢ τὸ ἐνέχυρου πέρας λαμ-
βάνοντος τῷ χρεόνῳ, ἢ ἐφ' ᾧ ὑπόσῃ.

Ο κατὰ βολῆν δέλων, οὐ μὲν ἂν
ὁ παρὰ γνώμην τοῦ δανειστοῦ δίδω-
ν τὸ ἱκανόν, λυγρὸν τὸ ἐνέχυρον. ἄκων
γὰρ οὐδέχεται τὸ ἱκανόν ἀπὸ κα-
τὰ βολῆς.

Ἡ δὲ πρὸς μέρος τοῦ ἱκανοῦ πλήρο-
σις οὐ λυγρὸν τὸ ἐνέχυρον.

Ζ'. Συμβαίνων δανειστὴς τῇ πράξει, λυγρὸν
τὸ ἐνέχυρον. ὁ δὲ δυνήσας ᾧ δόντος
καὶ αὐτὸν τοῦτο τῆς ἐπιτροπῆς συ-
μβαίνει, ἢ αὐτὸς ὁ ἐπιτροπὸς, εἴπερ
ἄλλοι οὐ δικαστὴς ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠφε-
λεύμενον, ἢ τὸ ἱκανόν ὑφιστάμενον.

Ο ἐντολὴς, ἢ ὁ διοικητὴς τοῦ
δανειστοῦ δοῦλος, ὥπνι καλῶς κατὰ
βόλλεται, συμβαίνειν οὐ δυνάται χω-
εῖς ἰδικῆς ἐντολῆς. Εἰ δὲ συμφω-
νήσῃ ὁ δανειστὴς μὲν τῆς συνηγόρου τῆς
χρεώτου λυγρῶν τὸ ἐνέχυρον, ἔχῃ ὁ
χρεώτης δόλον παραγραφῆναι, ἢ πῶ
τῆς συμφωνίας, εἰ μὴ πρὸς δοῦλον αὐ-
τοῦ γένηται τὸ συμφωνον.

Εὰν ἐπέτρεψεν δὲ ἀδιαιρέτου
πωλῆσαι μέρος, καὶ ὁ χρεώτης δῆλον
πωλήσῃ μέρος, πρὸς τῆς λοιπῆς κα-
λῶς κινεῖ ὁ δανειστὴς.

Εὰν δὲ ἀδιαιρέτου τὸ ἀρμόζον
μοι τῆς κοινοῦ πράξεως ὑποδω-
μαί, καὶ διαρεθῇ, οὐ τὸ ἀρμόσαν
μοι, ἀλλ' ἐκάστου μέρος ὑποκείται
τὸ ἥμισυ.

Η'. Ὡς δὲ τῇ συμβατικῶν, οὕτως καὶ
τῆς χρεώσεως φθαρείσης, ἢ ὑποθήκῃ
καὶ τὸ ἐνέχυρον ἀπολλύται.

Εὰν πρὸς τὸν κληρονόμον συμφωνή-
σῃ ὁ δανειστὴς πρὸς λύσεως τῆς ὑποθήκης,

Basil. Tom. IV.

Qui paratus est solvere s. i. pignus liberat : non etiam qui satisfacere contra voluntatem creditoris : inuitus enim satisfactionem vice solutionis non admittit.

Satisfactio partis nomine, s. i. pignus non liberat.

VII. Creditor qui consentit L. 7. venditioni, pignus liberat. B pupillus autem praesente tutore auctore consentit, vel etiam ipse tutor, si iudex animaduenerit inde commodum ad eum peruenturum, vel satis ei factum iri.

Procurator vel creditoris s. i. seruus actor, cui recte soluitur, sine speciali mandato consentire non potest. Sed si cum debitoris procuratore conuenit, ut pignus liberetur, debitor doli vel pacti conuēti exceptionem habet, si cum seruo eius conuenerit.

Si conuenit de parte pro s. i. indiuiso alienanda, & debitor certam partem alienauerit, creditor de reliqua parte recte agit.

Si communis rei partem competentem pro indiuiso dederō hypothecae, diuisione facta, non pars competens, sed vtriusque partis pars dimidia obligata est.

VIII. Sicut in rebus corpó- L. 8. ralibus, ita, & usufructu extincto pignus hypothecae perit.

Si creditor heredi pactus s. i. sit, ne res hypothecae sit,

H

paetum proderit fideicommissario vniuersali.

- §. 2. Paetum conuentum factum cum procuratore in rem suam, creditori nocet, sicut & à parte creditoris procurator in rem suam pignus liberans, nocet principali, seu domino.

- §. 3. Si conuenerit, ne pars dimidia fundi pro indiuiso pignori sit, quamcumque partem possideat quis, creditor dimidiâ eius non rectè petet.

Si cum aliis pro indiuiso fundum mihi pignori dederis, & tecum paciscar ne pignori sit, deinde à te petam qui fundum possides, non repelles me à toto, quia de parte conuenit.

- §. 4. Seruus vel filiusfamilias liberam peculij administrationem habentes, quemadmodum donare non possunt: ita neque quam peculiariter hypothecam acceperint, liberant, nisi pretium pro paetione accipiant.

Si creditor venditioni pignoris cōsensērit, nec tamen venierit, creditor à pignore non repellitur.

- §. 5. Si quod consensu creditoris alienatum est, iterum ad debitorem redierit, creditor aduersus debitorem exceptionem obiciētem replicatione utetur; donec ei pecunia soluta sit.

Sed si voluntate creditoris emero, vel ab alio à quo is

ωφελεῖται ὁ καθομάδα φιδέικομ-
μισάει.

Τὸ γινόμενον σύμφωνον πρὸς τὴν σωτήριον τῆς χρεώσου, εἰ ἐν πράγματι ἰδίῳ ὅτιν, βλάβη δανεισὴν, καὶ ὡς ἐν πράγματι ἰδίῳ τῆς δανεισοῦ λύων πλὴν ὑποθήκῃ, βλάβη τῷ πωροτότυπον.

Εὰν συνεφώνησιν ὁ ἀδαιρέτου τὸ ἡμῶν τῆς ἀρεῶς μὴ ὑποκείσθαι, οἰονδήποτε μέρος νέμεται, τὸ ἡμῶν αὐτῷ ὁ δανειστής ἐκδικεῖν οὐ δύναται.

Εὰν αὐτὸς ἐπὶ τοῖς ἀδαιρέτου ὑπέσθαι μοι ἀρεῶν, καὶ συμφώνησω πρὸς σὲ πρὸς λύσεως, εἴτα νεμώμεθα ἑκάστην, ἐκ ἐκβάλλεις με τῆς πάντος· πρὸς τῆς μέροις γὰρ συνεφώνησα.

Δούλῳ ἢ υἱὸς ὑποεξούσιον ἔχοντες ἐλάβετε πεκουλίου διοίκησιν, ὥστε οὐ δύνασθαι δωρεῖσθαι, οὕτως οὐδὲ πεκουλίου ὑποθήκῃ λύουσιν· εἰ μὴ ἱμῆμα λάβωσιν ὑπὲρ τοῦ συμφώνου.

Εὰν ὁ δανειστής συναίνεσθαι τῇ πράξει, μὴ γνήσιον ἢ πρὸς τοῖς, ἐκ ἀπωδεῖται τῆς ἐνεχύρου.

Εὰν τὸ καὶ συναίνεσθαι τοῦ δανεισοῦ πρὸς ἐλθὴ πάλιν εἰς τὴν χρεώσιν, παραγραφόμενον τῇ χρεώσιν ὁ δανειστής ἀπὸ παραγράφου, ἕως οὗ πληροθῇ.

Εἰ δὲ καὶ γνῶμιον ἀρεῶσιν τοῦ δανεισοῦ, ἢ πρὸς ἐπὶ τοῖς αὐτῷ ὡνη-